

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Katedra pedagogiky

Diplomová práce

Bc. Petr Šíma

**Pedagogicko-psychologická podpora pro volbu povolání
ve ŠKODA AUTO a.s.**

Pedagogical and psychological support for choosing a career at
SKODA AUTO a.s.

Praha 2023

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jaroslav Kořa

Poděkování:

Děkuji vedoucímu diplomové práce doc. PhDr. Jaroslavu Kot'ovi za cenné rady, podnětné připomínky a čas, který mi při konzultacích věnoval. Dále děkuji kolegům a žákům Středního odborného učiliště strojírenského ŠKODA AUTO za spolupráci při výzkumu. V neposlední řadě děkuji své rodině za trpělivost a podporu po celou dobu studia.

V Praze dne 1. května 2023

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně, že jsem řádně citoval všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 1. května 2023

Abstrakt

Tématem diplomové práce je pedagogicko-psychologická podpora pro volbu povolání ve firmě ŠKODA AUTO. Cílem práce je popsat, ověřit a zhodnotit efektivitu systému marketingových akcí pro podporu volby povolání realizovaných prostřednictvím ŠKODA Akademie a Středního odborného učiliště strojírenského ŠKODA AUTO od náborových akcí k získání uchazečů až po umístění absolventů.

Práce má teoreticko-empirický charakter a je rozdělena do dvou částí. V teoretické části seznamuje s firemním systémem přípravy žáků učiliště na budoucí povolání, popisuje jednotlivé formy podpory pro volbu povolání s důrazem na jejich specifika.

Praktická část práce posuzuje prostřednictvím dotazníkového šetření provedeného mezi žáky 1. a 2. ročníku SOUs podíl jednotlivých marketingových akcí na rozhodování uchazečů o volbě povolání. Výzkumem provedeným mezi žáky 3. a 4. ročníku SOUs ověřuje, jak odborná praxe žáků ve firmě a zapojení odborných útvarů firmy do výuky ovlivňují kvalitu vzdělávání a nakolik se firemní politika umístění absolventů promítá ve volbě jejich budoucího povolání.

Klíčová slova

ŠKODA Akademie, Střední odborné učiliště strojírenské, volba povolání, marketing podpory, motivace, odborný výcvik, odborná praxe, alokace, výzkum.

Abstract

The topic of the diploma thesis is pedagogical and psychological support for choosing a career in the ŠKODA AUTO Company. The aim of the thesis is to describe, verify and evaluate the effectiveness of the system of marketing actions to support the choice of profession implemented through the ŠKODA Academy and the ŠKODA AUTO Secondary Vocational School of Engineering, from recruitment campaigns to obtaining applicants to the placement of graduates.

The work has a theoretical-empirical character and is divided into two parts. In the theoretical part, it introduces the corporate system of preparing school pupils for future occupations, describes individual forms of support for choosing a profession with an emphasis on their specifics.

The practical part of the work assesses the contribution of individual marketing actions to the applicants' decision-making about the choice of profession through a questionnaire survey conducted among students of the 1st and 2nd year of SOUs. Through research conducted among 3rd and 4th year students of SOUs, it verifies how the professional practice of students in a company and the involvement of the company's professional departments in teaching affect the quality of education and to what extent the company's placement policy for graduates is reflected in their choice of future profession.

Keywords

SKODA Academy, Secondary Vocational School of Engineering, career choice, marketing support, motivation, vocational training, professional practice, allocation, research

Obsah

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 SYSTÉM VZDĚLÁVÁNÍ VE SPOLEČNOSTI ŠKODA AUTO	11
1.1 ŠKODA AKADEMIE.....	11
1.2 STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ STROJÍRENSKÉ ŠKODA	13
1.2.1 <i>Koncepce vzdělávání v SOUs ŠKODA AUTO</i>	<i>13</i>
1.2.2 <i>Požadavky na učitele a pedagogické klima školy.....</i>	<i>15</i>
1.2.3 <i>Inovace v pedagogické práci učitelů</i>	<i>16</i>
1.2.4 <i>Digitalizace výuky.....</i>	<i>17</i>
1.2.5 <i>Nabídka studijních oborů</i>	<i>19</i>
1.2.6 <i>Benefity poskytované žákům</i>	<i>21</i>
1.2.7 <i>Prostředí školy.....</i>	<i>22</i>
2 MARKETINGOVÉ AKCE PODPORY PRO VOLBU POVOLÁNÍ	25
2.1 AKCE NÁBOROVÉHO MARKETINGU	25
2.1.1 <i>„Nakresli svou škodovku“ – výtvarná soutěž pro děti z MŠ.....</i>	<i>26</i>
2.1.2 <i>Exkurze do dílen odborného výcviku pro žáky 1. stupně ZŠ.....</i>	<i>26</i>
2.1.3 <i>„Den techniky“ pro žáky 2. stupně ZŠ.....</i>	<i>27</i>
2.1.4 <i>„Den pro dívky“ z 2. stupně ZŠ.....</i>	<i>27</i>
2.1.5 <i>Den otevřených dveří (DOD).....</i>	<i>28</i>
2.1.6 <i>Podpora pro volbu povolání na stránkách školy a na soc. sítích.....</i>	<i>29</i>
2.1.7 <i>Burzy středních škol.....</i>	<i>29</i>
3 VÝUKA TEORETICKÝCH PŘEDMĚTŮ A OV V SOUs.....	31
3.1 OBSAH A ČASOVÁ DOTACE VÝUKY TEORIE A PRAXE.....	31

3.2	ORGANIZACE VÝUKY	32
3.3	VÝUKA ODBORNÝCH PŘEDMĚTŮ	34
3.4	VÝUKA ODBORNÉHO VÝCVIKU	35
3.4.1	<i>Využití digitálních technologií v odborném výcviku</i>	36
3.4.2	<i>Projekt Azubi Car /žákovské auto</i>	38
3.5	ODBORNÉ PRAXE ŽÁKŮ V ZAHRANIČÍ	42
4	ODBORNÁ PRAXE V PROVOZU	44
4.1	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ ODBORNÉ PRAXE	46
5	AKTIVITY ODBORNÝCH ÚTVARŮ	48
5.1	ÚČAST ODBORNÍKA Z PRAXE VE VÝUCE	48
5.2	ÚČAST ŽÁKŮ NA ODBORNÝCH DISKUSNÍCH FÓRECH	49
5.3	SOUTĚŽ O NEJLEPŠÍHO LOGISTIKA	49
5.4	STÍNOVÁNÍ UČITELŮ V PROVOZECH FIRMY ŠKODA AUTO	50
6	KARIÉROVÉ PORADENTSTVÍ – UMÍSTĚNÍ ABSOLVENTŮ	52
	PRAKTICKÁ ČÁST	55
7	VLIV VYBRANÝCH FOREM PODPORY PRO VOLBU POVOLÁNÍ NA ROZHODOVÁNÍ ŽÁKŮ – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ SE ŽÁKY 1. A 2. ROČ. SOUs	55
7.1	METODIKA VÝZKUMU	55
7.2	CÍLE, VÝZKUMNÉ OTÁZKY A PŘEDPOKLADY KVANTITATIVNÍHO VÝZKUMU .	55
7.2.1	<i>Dílčí cíle:</i>	55
7.2.2	<i>Výzkumné otázky:</i>	55
7.2.3	<i>Hypotézy:</i>	56
7.3	DOTAZNÍK	56
7.3.1	<i>Předvýzkum</i>	57

7.3.2	<i>Vyhodnocení dotazníku</i>	58
7.3.3	<i>Vyhodnocení dotazníkového šetření</i>	63
7.4	ZÁVĚRY Z VÝZKUMU: POSOUZENÍ JEDNOTLIVÝCH FOREM PODPORY, PŘÍP. DOPORUČENÁ OPATŘENÍ K NÁPRAVĚ ZJIŠTĚNÉHO STAVU	65
8	VLIV VYBRANÝCH FOREM PODPORY PRO VOLBU POVOLÁNÍ NA ROZHODOVÁNÍ ŽÁKŮ – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ SE ŽÁKY 3. A 4. ROČ. SOUs	67
8.1	METODIKA VÝZKUMU	67
8.2	POPIS CÍLOVÉ SKUPINY	67
8.2.1	<i>Dílčí cíle:</i>	67
8.2.2	<i>Výzkumné otázky:</i>	68
8.3	HYPOTÉZY:	68
8.4	DOTAZNÍK	69
8.4.1	<i>Předvýzkum</i>	69
8.5	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	70
8.6	ZÁVĚRY VÝZKUMU, PŘÍP. DOPORUČENÁ OPATŘENÍ K NÁPRAVĚ ZJIŠTĚNÉHO STAVU	90
8.7	POSOUZENÍ HYPOTÉZ:	92
9	ZÁVĚR	94
10	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ODBORNÝCH ZDROJŮ	101
11	SEZNAM ZKRATEK:	103
	PŘÍLOHA 1.	I
	PŘÍLOHA 2.	III

ÚVOD

Jsem dlouholetým zaměstnancem firmy ŠKODA AUTO, řadu let jsem pracoval jako učitel odborného výcviku na SOUs ŠKODA, nyní zastávám pozici koordinátora a vedoucího učitele oborů zaměřených na mechaniku a logistiku. Téma diplomové práce jsem zvolil především proto, že problematika podpory volby povolání je velmi důležitou součástí výchovy kvalifikovaných zaměstnanců, kterou firma praktikuje. Téma nabývá na aktuálnosti i díky současné celospolečenské situaci, která příliš nenahrává optimismu na trhu práce. Zvolil jsem je i proto, že umožňuje využít výsledky praktické části pro praxi v oboru k posílení fungujících procesů a navržených opatření pro zlepšení činností učiliště i firmy v oblasti podpory pro volbu povolání.

Cílem diplomové práce „*Pedagogicko-psychologická podpora pro volbu povolání ve ŠKODA AUTO*“ je popsat systém podpory pro volbu povolání ve firmě a výzkumem ověřit některé jeho faktory.

V první kapitole teoretické části nastíním systém vzdělávání zaměstnanců ve firmě a podrobněji se budu zabývat obecnější charakteristikou Středního odborného učiliště strojírenského (SOUs), zejména úlohou školy při vzdělávání ve firmě, nabídkou studijních oborů, prostorami a vybavením pro teoretickou a praktickou výuku.

Druhá kapitola obsáhne marketingové akce podpory pro volbu povolání realizované SOUs ve spolupráci se ŠKODA Akademií a určené žákům ZŠ, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům ZŠ. S důrazem na motivační specifika jednotlivých akcí popíši různé formy exkurzní činnosti, účast SOUs na burzách škol a práci s řediteli a kariérovými poradci ZŠ v regionu.

Třetí kapitola je věnována podrobnějšímu seznámení s koncepcí výuky v SOUs. Spíše rámcově vyučování teoretických předmětů, podrobněji pojetí odborného výcviku a oběma jeho formám – odbornému výcviku ve školních dílnách a odborné praxi v provozu.

Čtvrtou kapitolu věnuji specifické zvláštnosti odborného výcviku v SOUs – odborné praxi realizované přímo v provozu závodu. Popíšu a vysvětlím cíl praxe, obsah i konkrétní způsob realizace a funkci instruktorů odborné praxe. Pokusím se o rámcové zhodnocení její efektivity a celkového přínosu ve srovnání s odborným výcvikem ve školních dílnách.

Významnou součástí odborné praxe žáků všech ročníků jsou aktivity odborných útvarů. Patří sem např. účast odborníků z praxe v hodinách teoretického vyučování, diskusní fórum logistiky a stínování učitelů v provozech firmy ŠKODA AUTO. Část odborného výcviku probíhá ve firemních tréninkových centrech podle odbornosti.

V závěrečné šesté kapitole teoretické části práce se věnuji problematice umístování absolventů SOUs ve firmě ŠKODA AUTO. Nastíním zde personální politiku firmy při umístování absolventů, úlohu kariérového poradce školy a význam každoročního setkání vedoucích pracovníků firmy s žáky závěrečných ročníků SOUs, při němž vedoucí představují své útvary a motivují žáky k nástupu do nich po dokončení studia.

Praktická část diplomové práce je věnována výzkumnému ověření podstatných motivačních faktorů pro volbu budoucího povolání dotazníkovým šetřením provedeném se žáky 1. a 2. ročníku SOUs, které zkoumá vliv některých důležitých činitelů jako je rodina, prestiž firmy, účast na marketingových akcích školy a úlohu kariérového poradce na ZŠ při rozhodování žáků k nástupu do učiliště.

Navazující kapitola praktické části obsahuje výzkumné šetření provedené se žáky závěrečných 3. a 4. ročníků a věnuje se posouzení tří klíčových faktorů, které hrají významnou roli při volbě budoucího zaměstnání: odborné praxi v provozu, účasti odborných útvarů na praktickém vzdělávání a kariérovému poradenství pro absolventy.

Při psaní teoretické části DP jsem vycházel z firemních a školních dokumentů a zejména ze zkušeností spolupracovníků i svých vlastních. Základní strategii pro analýzu problematiky a nastín koncepcie práce mi poskytla publikace Kořa – Havlík *Sociologie výchovy a školy*. Pojmovou oporu jsem našel v uvedené pedagogické literatuře a slovnících. V praktické části jsem se opíral o metodiku kvantitativního výzkumu popsanou Gavorou, Chráskou a Skutilem. Veškerou použitou literaturu a zdroje cituji podle ČSN ISO 690, metodou průběžných poznámek pod čarou.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Systém vzdělávání ve společnosti ŠKODA AUTO

V první kapitole teoretické části je nastíněn systém vzdělávání zaměstnanců ve firmě realizovaný prostřednictvím ŠKODA Akademie. Obsahuje obecnější charakteristiku SOUs, zejména úlohu školy v systému vzdělávání firmy, nabídku studijních oborů, prostory i vybavení pro teoretickou a praktickou výuku.

ŠKODA AUTO a.s. bezesporu patří k největším a nejúspěšnějším podnikům v České republice. Další zkvalitňování a rozšiřování výroby je závislé na permanentní potřebě kvalifikovaných pracovních sil. Více než stoletá historie firmy prověřila platnost „baťovského“ přístupu, že nejlepší a nejpružnější ze všech možných způsobů získávání kvalifikovaných pracovníků je jejich odborná výchova a vzdělávání přímo ve firmě.

1.1 ŠKODA Akademie

Odborné vzdělávání a osobnostní rozvoj zaměstnanců firmy má na starosti ŠKODA Akademie – útvar založený v dubnu 2013, který vytváří podmínky, plánuje a řídí rozvoj jejich technických i nadodborných kompetencí.¹ Při tvorbě personálně rozvojových konceptů vychází ze strategií VW Group Academy. Připravuje také nástroje pro diagnostiku rozvojových programů a zapojuje do odborné přípravy zaměstnanců nová média. Mezi její běžnou agendu patří i jazykové kurzy a kurzy pro zvyšování a prohlubování kvalifikace. Standardní nabídka vzdělávání zahrnuje více než 300 kurzů, vedle toho jsou pro jednotlivé odborné oblasti organizovány i akce šité na míru.

Důležitým mezníkem v novodobé historii školy je rok 2014, kdy došlo k podpisu memoranda vedení společnosti s Odbory KOVO o podpoře odborného vzdělání. V posledních letech investovala společnost ŠKODA AUTO za podpory odborů do projektu modernizace vzdělávání a vybavení ŠKODA Akademie více než 300 milionů korun.

¹ Kvalifikační požadavky, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 03.03.2023]. Dostupné z: <https://archiv-nuv.npi.cz/nsk2/kvalifikacni-pozadavky.html>

Protože ke stěžejním činnostem ŠKODA Akademie patří vzdělávání učňů a rozvoj talentů, popíšu její strukturu, která nám hodně napoví o celém vzdělávacím systému společnosti. Vzhledem k tématu práce je důležité připomenout, že vše, co ŠKODA Akademie nabízí, využívají i učitelé Středního odborného učiliště, protože i oni jsou zaměstnanci firmy.

ŠKODA Akademii tvoří pět útvarů: Kariérní management (SE/1), Rozvoj kompetencí a manažerské programy (SE/2), Řízení Akademie (SE/4), Odborné vzdělávání (SEA) a Střední odborné učiliště (SEB).

Skupina Kariérní management se zabývá problematikou koncepce a řízení kariérních cest manažerů, koordinátorů a mistrů, procesy směřující k rozvoji talentů do managementu, udělování licencí k vedení lidí a hodnocením odborných kompetencí. Do kompetencí této skupiny ŠKODA Akademie patří také individuální koučování a mentoring pro management, poradenství k personálnímu rozvoji a vytváření diagnostických nástrojů podle požadavků zákazníka.

Rozvoj kompetencí a manažerské programy má na starosti skupina 2, k jejímž hlavním činnostem patří rozvoj nadoborných kompetencí (interpersonálních dovedností –soft skills) všech zaměstnanců ŠKODA AUTO v souladu s potřebami společnosti i koncernu a s ohledem na jejich potenciál. Úkolem této skupiny je podpora rozvoje jednotlivců a týmů prostřednictvím akcí šitých na míru, tvorba a realizace konceptu Berufsfamilien Akademien (personální rozvoj v rámci profesních skupin) napříč odbornými oblastmi podle koncernového standardu, metodická podpora celofiremních projektů, vedení a spolupráce na projektech personálních rozvoje – v rámci ŠKODA AUTO i v rámci koncernu.

Skupina Řízení Akademie je zodpovědná za tvorbu, správu a sledování rozpočtu ŠKODA Akademie. Dále zodpovídá za správu a údržbu budov, venkovních a sportovních ploch, za nákup, údržbu a revize vybavení jejich prostor a zajišťuje technickou podporu výuky a vzdělávání.

Skupina pro odborné vzdělávání (SEA) se zabývá strategiemi při zavádění nových médií jako podpory vzdělávání, jazykovou přípravou zaměstnanců v tuzemsku i v zahraničí. Mezi její hlavní činnosti patří technické vzdělávání i v dceřiných závodech, podpora zvyšování kvality a normativní kurzy, podpora internacionalizace vzdělávání ve Škoda Auto, logistika vzdělávacích aktivit (SAP evidence a elektronizace procesů vzdělávání), metodické řízení studia zaměstnanců a organizace vzdělávání v pobočných závodech.

Poslední organizační skupinu ŠKODA Akademie tvoří Střední odborné učiliště (SEB). Mezi jeho hlavní činnosti patří vzdělávání žáků – budoucích zaměstnanců společnosti ŠKODA AUTO a zvyšování a prohlubování kvalifikace zaměstnanců firmy formou dálkového studia a odborných kurzů.

1.2 Střední odborné učiliště strojírenské ŠKODA

Učiliště, oficiálním názvem ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště² strojírenské, odštěpný závod (dále škola, učiliště), je soukromým zařízením, jehož zřizovatelem je Volkswagen Finance Luxemburg S. A. Vzniklo již v roce 1927³ a za více než 90 let svého působení má dnes už přes 23 000 absolventů. Převážná většina z nich byla a je zaměstnána ve firmě. Od roku 2013 je škola součástí ŠKODA Akademie. Díky tomuto organizačnímu začlenění může nabízet kvalitní odborné vzdělávání, které je orientováno na budoucí inovativní technologie ve strojírenských a elektrotechnických oborech.

1.2.1 Koncepce vzdělávání v SOUs ŠKODA AUTO

Podle koncepce vzdělávání formulované vedením školy chce být učiliště inovativní školou s tradicí, která nabízí podporující prostředí pro získání odborností, uplatnitelnosti a celoživotní rozvoj v souladu s firemní kulturou ŠKODA AUTO. Usiluje o to stát se nepostradatelným partnerem firmy a udávat směr technickému a odbornému vzdělávání v automobilovém průmyslu. Díky progresivním a moderním formám výuky rozvíjí škola kompetence žáků, které jsou nezbytné pro dlouhodobou zaměstnatelnost a konkurenceschopnost na trhu práce. „Hlavním cílem školy je „zajistit kvalifikované zaměstnance pro budoucí výzvy společnosti ŠKODA AUTO se zaměřením na přímou oblast.“⁴

Výuka teorie i odborná praxe se vyznačuje úzkou vazbou na ŠKODA kompetence a směřuje k jejich získání. Při studiu je kladen důraz na praktické dovednosti žáků a na intenzivní seznamování s realitou výroby. Proto velká část přípravy žáků zejména v závěrečných ročnících probíhá přímo v provozech závodů v Mladé Boleslavi, Vrchlabí a Kvasinách.

² VALIŠOVÁ, Alena a Hana KASÍKOVÁ. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2007, s. 91

³ Informace o škole | ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské. *ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské* [online]. Copyright © ŠKODA AUTO a.s. 2022 [cit. 12.12.2022]. Dostupné z: <https://www.sou-skoda.cz/skola/informace-o-skole>

⁴ Ing. Martin Slabihoudek – ředitel SOUs ŠKODA AUTO, v projevu k pedagogickému sboru školy [1.9.2022].

Vzdělávání je koncipováno jako duální (triální) systém. To znamená, že všeobecná a odborná teorie je propojena s odbornou praxí ve školních dílnách a v provozech závodů cílenou k získání „Škoda kompetencí.“ Tento systém odborného vzdělávání vede k efektivnější spolupráci mezi firmami a školami. Duálnost systému tedy spočívá v propojení teoretické výuky s odbornou praxí ve firmách, do triálního systému je zařazen i odborný výcvik konaný ve školních dílnách.

Odborné vzdělávání a praxe v provozu jsou propojeny s výrobou – což umožňuje využívat při výuce nejmodernější technologie i experty z odborných útvarů. Součástí odborné výuky je i produktivní práce – zakázky pro výrobu. Často jde o projektovou výuku, jejímž charakteristickým znakem je cíl, představovaný určitým konkrétním výstupem, tj. výrobkem či praktickým řešením problému. Projekty často mají podobu integrovaných témat a využívají mezipředmětových vztahů.⁵ Takovým projektem je např. stavba žákovského auta Azubi Car. Propojení s výrobou posiluje i skutečnost, že se závěrečné zkoušky konají na provozech.

Firemní styl a firemní kultura jako nedílná součást studia. Od prvních dnů v SOUs se žáci seznamují s firemním stylem, jímž rozumíme soubor pravidel určujících jak vnější vystupování firmy ke svému okolí a zákazníkům, tak vnitrofiremní vztahy mezi zaměstnanci, systém komunikace, řízení a odměňování.

Při výuce používají učitelé **firemní pravidla** a vedou k tomu i žáky. Například v předmětu Informační a komunikační technologie při tvoření prezentací postupují ve shodě s CI požadavky (Corporate identity). I na odborných praxích na provozních pracovištích by žáci měli pracovat, jednat a chovat se stejně jako kmenoví pracovníci.

Identifikace a komunikace žáka. Každému žákovi je přiděleno osobní číslo, a tím je identifikován po celou dobu setrvání ve firmě i jako zaměstnanec. Multifunkční průkaz mu umožňuje vstup do závodu a platbu za jídlo v restauracích a kioscích Aramark za zvýhodněnou cenu jako pro zaměstnance. Komunikace mezi žákem, rodiči a školou probíhá primárně prostřednictvím elektronické žákovské knížky.

⁵ Odborný článek: Projektová výuka. *Metodický portál / Odborné články* [online]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/s/14983/PROJEKTOVA-VYUKA.html>

Karta žáka obsahuje základní údaje, výsledky průběžného hodnocení, praxe na provozních pracovištích, odborné kompetence v oboru, specifické záznamy a jména osob zodpovědných za hodnocení. Slouží ke zhodnocení přístupu žáka ke studiu, motivaci a k výběru nejlepších žáků, kteří mají možnost zúčastnit se zahraniční akce, získat lepší pracovní místo apod. Tento hodnotící systém se aktualizuje ke každému pololetí v průběhu celého studia.

1.2.2 Požadavky na učitele a pedagogické klima školy

Pedagogický sbor školy se skládá z kvalifikovaných učitelů⁶, kteří nesplňují pouze zákonné požadavky na profesní kvalifikaci, ale mají takový přístup k žákům, kolegům a rodičům, který spočívá na vzájemném respektu, spolupráci a kolegiilitě. Snaží se citlivě řešit neobvyklé situace s žáky, rodiči i s ostatními kolegy. Prohlubují svou kvalifikaci dalším sebevzděláváním, zpětnou vazbou, pravidelným sebehodnocením a hodnocením své práce.

Škola se snaží vytvořit žákům během studia optimální podmínky k osvojení klíčových kompetencí důležitých pro jejich profesní i osobní rozvoj. Pedagogičtí pracovníci učiliště usilují o využití maximálního potenciálu každého žáka pro to, aby se po absolvování školy stal úspěšným zaměstnancem firmy.

Klíčoví učitelé – vedoucí učitelé, metodici odborného výcviku a také učitelé s předpoklady pro funkci, jsou motivováni k dalšímu odbornému růstu i jazykovému zdokonalování.

Nově nastupující učitelé procházejí adaptačním procesem, jehož součástí je mentoring, při němž zavádějící učitelé dbají kromě přijetí nových technologií a výukových prostředků i na předávání firemního know-how.

Ve škole funguje komunikace mezi učiteli teorie a praxe, na metodických setkáních se řeší nejen novinky a aktuální problémy oboru, ale i mezipředmětové vztahy a výsledky revizí ŠVP.⁷ Pedagogický sbor školy je neustále se učící komunitou, která sdílí metodické rady, zkušenosti i v rámci Microsoft Teams. Z původního nastavení pro online výuku jako reakce na opatření během pandemie se vyvinula platforma pro možnou hybridní výuku,

⁶ HAVLÍK, Radomír a Jaroslav KOŤA. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Portál, 2002, s. 159

⁷ VALIŠOVÁ, Alena, Hana KASÍKOVÁ a Miroslav BUREŠ. *Pedagogika pro učitele*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011, s. 146

online schůzky a porady. Vysoká angažovanost a motivace všech zaměstnanců učiliště je samozřejmostí.

Sdílení pedagogických zkušeností („příklady dobré praxe“) pomáhá učitelům při hledání efektivních vyučovacích postupů a při řešení každodenních pedagogických problémů. Jde zejména o netradiční formy práce, školní projekty, dílčí vyučovací aktivity, nové organizační formy výuky, možnosti mimovýukových aktivit, nové způsoby hodnocení žáků, autoevaluačních činností školy apod.

Při výuce využíváme efektivních metod pro podporu interaktivity, kdy učitel funguje hlavně jako podporovatel. Kromě projektové výuky i sebeřízeného učení. Při něm žáci přebírají iniciativu a rozhodují o tom, co a kdy se potřebují či chtějí naučit. Ve vyučování uplatňujeme i modulární prvky vzdělávání jako milníky kvalifikace a zohledňujeme interkulturní, emocionální a sociální kompetence a soft skills.

Pro rozvoj schopnosti chápat motivace k určitému chování žáků, ale i učitelů, pořádá škola ve spolupráci s organizací OPIM z.s. akce zaměřené na prevenci diverzity⁸ a inkluze, neboť tyto postoje patří mezi základní pilíře společnosti. ŠKODA AUTO respektuje principy demokracie a tolerance vůči druhým a zavazuje se k rovným příležitostem pro každého bez ohledu na etnický původ, rasu, pohlaví, znevýhodnění, ideologii, víru, národnost, sexuální orientaci, sociální zázemí nebo politickou příslušnost.

1.2.3 Inovace v pedagogické práci učitelů⁹

Učiliště má vysokou prestiž¹⁰ mezi školami v rámci koncernu. Vedení usiluje o to, aby se SOUs stalo školou, která určuje trendy v oblasti moderního odborného vzdělávání v ČR. Tomuto cíli odpovídá i celá vzdělávací politika firmy, koncepce ŠKODA Akademie i permanentní inovace pedagogické práce na učilišti:

⁸ VALIŠOVÁ, Alena, Hana KASÍKOVÁ a Miroslav BUREŠ. *Pedagogika pro učitele. 2.*, rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011, s. 319

⁹ Interní pravidla Škoda Akademie

¹⁰ HAVLÍK, Radomír a Jaroslav KOŤA. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Portál, 2002, s. 133

- učitel opouští svou tradiční roli¹¹ zdroje poznatků a stává se pro žáka spíše průvodcem, mentorem nebo coachem, který ho vede k vlastní odpovědnosti za celoživotní vzdělávání a osobnímu rozvoji,
- pedagogové učí žáky vyhledávat nové příležitosti, vyrovnávat se změnami perspektivy, adaptovat se na novou situaci, umět nastavit mysl na jinou aktivitu, změnit svůj přístup a postoj k novým věcem a trendům. Dívat se a vnímat nové výzvy jiným způsobem myšlení, jinou mentalitou,
- jednou z významných metod studia je práce s chybou („skrze chybu se učím“),
- všudypřítomným principem studia je kultura zpětné vazby jako možnost pro další rozvoj (dávání a přijímání),
- zaměstnavatelé stále více očekávají, že absolventi škol budou připraveni na práci v maximální míře, a to i bez dalšího školení. Vzhledem k rychlému procesu zavádění technických změn a novinek, jak do výroby, tak i do samotné výuky, je dnes nepostradatelné celoživotní vzdělávání,
- modernizace obsahu vzdělávání podle aktuálních trendů – na představení a zavedení nových technologií ve firmě musí vzdělávání reagovat aktualizací ŠVP příslušného oboru,
- permanentní modernizace forem výuky, digitalizace vybavení a digitální učení jako základní prvek odborného vzdělávání.

1.2.4 Digitalizace výuky

Velmi silnou inovační tendencí na škole je digitalizace výuky. Nespočívá jen ve využití školních iPodů v hodinách cizích jazyků nebo v použití počítačové prezentace při výkladu, k opakování nové látky a při zkoušení místo učebnice nebo klasické tabule. Digitálních prvků využíváme často i jako jednu z aktivizačních metod výuky. Pomocí aplikací lze vytvářet výukové materiály složené z testů, párovacích her (spárování nabízené otázky a odpovědi).

Digitální učení se postupně stává základním prvkem odborného vzdělávání. Nově s využíváním programu Bakaláři a elektronické žákovské knížky i jedním z nejvyužívanějších

¹¹ HAVLÍK, Radomír a Jaroslav KOŤA. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Portál, 2002, s. 161

způsobů komunikace s rodiči. Není nutno zdůrazňovat, že digitalizační tendence jsou podloženy i vzděláváním žáků a učitelů zaměřeným na IT kompetence.

Cílem digitalizace vybavení je poskytnout žákům a učitelům společné flexibilní digitální výukové prostředí. Platforma LXP (z angl. Learning Experience Platform) nabízí firemní vzdělávání – zvyšování kvalifikace v holistickém prostředí. Tato platforma se využívá k vytváření e-learningových školení, to znamená k poskytování výukových programů. Umožňuje mimo jiné i sledovat úspěchy v učení a v celkovém pokroku díky tomu, že koncový uživatel je hodnocen kontrolním testem. V LXS se prolínají různé digitální technologie od základního grafického uživatelského rozhraní až po mobilní výukové aplikace, platformu MOOC¹² pro hromadný nebo skupinový vzdělávací online kurz a prostředí LXS, které poskytuje i digitální platformy pro online výuku.

Digitalizace výuky by přitom neměla vytlačit senzomotorické dovednosti žáků jako psaní a kreslení. Proto například v předmětu Technická dokumentace, kde se na kreslení už používá především software, nechá učitel žáky i ručně nakreslit náčrtek strojní součásti. Dokumentaci žák pomocí chytrého telefonu nebo školního iPadu naskenuje a pošle učiteli, který ohodnotí náčrtek včetně správnosti okótování.

Protože jsem zmínil online výuku, nemohu nepřipomenout využití komunikačních platforem pro online a hybridní výuku. Ta může probíhat např. ve třídě, kde je část žáků a ostatní mohou být mimo třídu – doma, nebo v jiné třídě, v dílnách apod. Učitel výuku vysílá pomocí programů, Skype, Zoom i platformy Microsoft Teams.¹³ V tomto interaktivním prostředí dostávají žáci od učitelů také úkoly, v Teams probíhají porady učitelů, online třídní schůzky a lze tak i uskutečňovat Dny otevřených dveří školy.

Vzdělávání se stalo nedílnou součástí pracovní náplně zaměstnanců automobilky. Nově chystá ŠKODA Academy další výrazné vylepšení v podobě komfortního jednotného

¹² MOOC.org | Massive Open Online Courses | An edX Site. *MOOC.org | Massive Open Online Courses | An edX Site* [online]. Copyright © 2023 edX LLC. All rights reserved. [cit. 23.12.2022]. Dostupné z: <https://www.mooc.org/>

¹³ Microsoft Corporation. *Microsoft Corporation* [online]. Copyright © [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://www.microsoft.com/cs-cz/microsoft-teams/group-chat-software>

portálu s názvem Digitální vzdělávací ekosystém (Digital Learning Ecosystem). Ten podpoří zájmy a potenciál zaměstnanců a zároveň je vzdělá v oblastech, jež jsou z pohledu automobilky důležité. Zaměstnanci na portálu najdou celou vzdělávací problematiku a navíc v prostředí, které znají ze sociálních sítí a dokonce zpestřenou herními prvky. Nové řešení vychází z požadavků automobilky na celý systém vzdělávání i z budoucích nároků. Počítá se i s tím, že mnohé pracovní pozice, které jsou dnes běžné, v nadcházejících letech a desetiletích ve stávající podobě zaniknou, protože jejich náplň postupně nahradí softwarová automatizace.

Digitální vzdělávací ekosystém bude u každého zaměstnance pracovat s celou řadou vstupů, podle nichž mu následně nabídne odpovídající vzdělávací možnosti. Portál vezme v potaz to, co už zaměstnanec umí, jaké oblasti ho zajímají a baví, kam se chce sám posunout. Vezme přitom v potaz směřování automobilky a její aktuální potřeby. Kombinace vstupů díky pokročilé datové analýze nabídne uživatelům individualizovanou formu vzdělávacích možností; budou si moci vybrat i formu vzdělávání, která jim vyhovuje, jako třeba prezenční školení, webináře nebo samostudium.

Celý vzdělávací ekosystém bude přímo napojen na nový HR systém. To by mohlo usnadnit i kariérní posun zaměstnanců. Data z nové vzdělávací platformy v budoucnu poslouží k vyhledávání pracovníků na nové pozice přímo v automobilce. Portál navíc zaměstnance propojí s kolegy, kteří mu mohou osobně pomoci s rozvojem v oblasti jeho zájmu. Novinkou v ekosystému bude přístup prostřednictvím tzv. Learning Experience Portalu a řada nových vzdělávacích kurzů s neomezeným počtem účastníků.

1.2.5 Nabídka studijních oborů¹⁴

Struktura vyučovaných oborů a počet žáků v jednotlivých oborech se stanovuje na základě potřeb a požadavků odborných útvarů společnosti. Ve školním roce 2021/22 se nabízely tyto obory:

Denní studium oborů středního vzdělání ukončených maturitní zkouškou: 26-41-L/01 mechanik elektrotechnik, 26-41-L/01 mechanik elektrotechnik, 26-41-M/01

¹⁴ Dokumenty školy | ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské. ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské [online]. Copyright ©ŠKODA AUTO a.s. 2022 [cit. 2.12.2022]. Dostupné z: <https://www.sou-skoda.cz/dokumenty-skoly>

elektrotechnika, 23-45-L/01 mechanik seřizovač, 23-45-L/01 mechanik strojů a zařízení, 37-41-M/01 provoz a ekonomika dopravy.

Požadavky: povinná jednotná písemná zkouška – test z předmětu Český jazyk a literatura (CJL) a test z předmětu Matematika a její aplikace (MAT), školní přijímací zkouška – písemný test z předmětu Anglický jazyk (ANJ). Celkový průměrný prospěch ze ZŠ a prospěch v profilových předmětech Matematika, Fyzika, Český jazyk a anglický jazyk v 1. a 2. pololetí 8. ročníku, 1. pololetí 9. ročníku.

Denní studium oborů středního vzdělání ukončených závěrečnou zkouškou:

23-55-H/02 Karosář, 23-52-H/01 Nástrojař, 23-61-H/01 Autolakýrník, 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel, 23-56-H/01 Obráběč kovů, 26-57-H/01 Autoelektrikář, 66-53-H/01 Operátor skladování, 26-52-H/01 Elektromechanik pro zařízení a přístroje.

Požadavky: celkový průměrný prospěch ze ZŠ a prospěch v profilových předmětech Matematika, Fyzika, Český jazyk, Anglický jazyk v 1. a 2. pololetí 8. ročníku, v 1. pololetí 9. ročníku, školní přijímací zkoušku (praktickou zkoušku manuální zručnosti) konají pouze uchazeči oboru Autoelektrikář (eAutomechanik) a Elektromechanik pro zařízení a přístroje.

V ostatních oborech vzdělání kategorie H uchazeč přijímací zkoušku nekoná. U všech uchazečů oboru Autolakýrník je nutné pro vyhodnocení přijímacího řízení dodat výsledky jaterních testů.

Denní studium oborů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

23-51-E/01 Strojírenské práce a 23-51-H/01 Provozní mechanik. V těchto speciálních třídách je na základě upravených učebních plánů a pomocí podpůrných opatření poskytována odborná příprava žáků se zdravotním postižením, především s lehkou mentální dysfunkcí. Tříletá docházka je zakončena závěrečnou zkouškou, po jejímž úspěšném vykonání obdrží absolventi výuční listy v příslušném oboru.

Požadavky: celkový průměrný prospěch ze ZŠ v 1. a 2. pololetí 8. ročníku, v 1. pololetí 9. ročníku, výsledek praktické zkoušky, která ověřuje manuální zručnost, výsledek osobního pohovoru – individuální rozhovor učitelů s žákem.

Denní nástavbové studium oborů: 23-43-L/51 Provozní technika, 26-41-L/52 Provozní elektrotechnika, 64-41-L/51 Podnikání a dálkové studium oborů středního vzdělání s výučním listem: 26-57-H/01 Autoelektrikář a 23-56-H/01 Obráběč kovů. Všichni uchazeči – zaměstnanci společnosti ŠKODA AUTO budou přijati bez přijímacích zkoušek.

Vedle toho organizuje škola pro absolventy tříletých oborů vzdělání z řad žáků školy a zaměstnanců společnosti dvouletá denní nástavbové studium a dálkovou formou výuku oborů ukončených závěrečnou zkouškou s výučním listem.

1.2.6 Benefity poskytované žákům

Jak už jsem uvedl výše, jsou žáci učiliště ve stejném postavení jako zaměstnanci firmy. Proto jim společnost poskytuje stejné benefity.

V tomto znění jsou na stránkách školy dostupné žákům a rodičům:

Jistota zaměstnání ve ŠKODA AUTO: Každý úspěšný absolvent Škoda Auto Středního odborného učiliště má garantované zaměstnání ve společnosti Škoda Auto.

Finanční odměny za studijní výsledky a praxi: Společnost ŠKODA AUTO vyplácí žákům za studijní výsledky stipendium a za odbornou praxi měsíční odměny, které oproti zákonným 30,- Kč činí s dotací firmy 45,- Kč.

Zahraníční odborné praxe a výjezdy do ostatních zemí Akademie v koncernu: V průběhu studia se žáci SOUs účastní odborných praxí v zahraničí v rámci projektu Erasmus+ a výjezdů do ostatních Akademií v koncernu.

Pracovní pomůcky: ŠKODA AUTO hradí žákům pracovní oděv a obuv, ochranné pomůcky, většinu učebnic. Kromě toho také hradí podstatnou část nákladů na sportovně turistický a lyžařský kurz.

Operativní leasing: Žáci ŠKODA AUTO SOUs jsou oprávněni k pronájmu vozu od 2. ročníku standardního studia nebo v případě, že jsou žáky nástavbového studia.

Služby mobilního operátora: Zvýhodněný měsíční paušál v rámci zaměstnaneckého programu T-Mobile včetně možnosti pořízení samostatné datové SIM pro distanční výuku za zvýhodněnou cenu.

Ostatní benefity: Služby servisního centra ŠKODA AUTO a.s., nákup originálních autodílů, reklamních předmětů a výpočetní techniky, užívání aplikací z řady Office 365 až na 5 soukromých zařízeních, prohlídka ŠKODA Muzea zdarma a další benefity pro žáky závěrečných ročníků.

Zájmová činnost, sportovní a kulturní vyžití: Bohatá je i nabídka zájmové činnosti (kulturistika, sálová kopaná, florbal, sportovní hry (fotbal, nohejbal, odbíjená, tenis, košíková, softbal, hokejbal), kroužek programování a poskytování abonentek do Městského divadla v Mladé Boleslavi.

1.2.7 Prostředí školy¹⁵

SOUs se nachází v areálu společnosti ŠKODA AUTO a.s., ve staré části závodu u šestipatrového parkovacího domu pro zaměstnance. Pěší lávka spojuje závod a obě budovy školy, a tím symbolizuje tzv. duální systém vzdělávání v učilišti. Budovy jsou spojeny vestavkem, ve němž je umístěn hlavní vchod do školy. Škola má díky tomuto uspořádání možnost provádět teoretickou i praktickou výuku v jednom komplexu.

V levé budově jsou učebny teoretické výuky a jídelna. Uprostřed je hlavní vchod do školy s terasou, který spolu s evakuačním výtahem spojuje učebny praktického vyučování s dalšími učebnami pro vzdělávání dospělých a s kanceláři Škoda akademie.

V prostřední části školy je v přízemí kromě recepce umístěn multifunkční sál využívaný nejen pro porady pedagogického sboru, ale i odbornými útvary podniku ke školení, přednáškám, workshopům, meetingům a dalším akcím, včetně setkání členů představenstva společnosti.

V prvním patře spojovacího vestavku jsou další dvě zasedací místnosti, jedna učebna a kanceláře studijního oddělení a vedení školy. Před sekretariátem je umístěna tzv. pyramida, koncipována jako odpočinkové místo pro žáky, návštěvníky seminářů, kurzů a různých školení. V neposlední řadě se tento otevřený prostor často využívá k neformálním setkáním a poradám pedagogického sboru. Probíhají tu pravidelné i zasedání Rady žáků, na

¹⁵ PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika: [věda o edukačních procesech]*. Praha: Portál, 1997, s. 64

nichž se zástupci tříd setkávají s vedením školy a řeší různé problémové situace a požadavky žáků k provozu školy. Slouží i k setkávání žáků z různých tříd, oborů a zaměření.

Ve druhém patře vestavku jsou umístěny kabinety učitelů, jazykové učebny a venkovní prostorná terasa využívaná opět multifunkčně k výuce jazyků mimo učebny, k neformálním setkáním žáků, pedagogů a ostatních zaměstnanců.

Historicky bylo učiliště jen v jedné čtyřpatrové budově z roku 1927. Vzhledem k nárůstu počtu žáků i učitelů a k rychlému rozvoji výrobních technologií bylo potřeba získat další prostory. Proto došlo k obsazení druhé budovy. Do dvoupatrové budovy byla přemístěna výuka teoretických předmětů, včetně kabinetů, sekretariátu a vedení školy. Ve „staré“ budově se tak mohly rozšířit prostory pro praktické vyučování a umístit nové moderní technologie.

Nyní lze už jasněji popsat školu tvořenou dvěma budovami, a to čtyřpatrovou budovou pro praktické vyučování a dvoupatrovou budovou pro teoretické vyučování. Postupně se prostory školy dále uvolňovaly, například výstavbou sportovní haly a venkovního sportoviště s umělým povrchem v areálu před budovou praktického vyučování. Vedle toho má škola ve městě sportovní areál Astonka: fotbalové hřiště s atletickým oválem, doskočišti a vržišti, tenisovým kurtem, basketbalovým a hokejbalovým hřištěm a posilovnou, saunou, sprchami a sociálním příslušenstvím.

V přízemí dvoupatrové budovy se uvolnily prostory pro vybudování nejmodernějšího vzdělávacího centra robotiky, které je využíváno jak žáky školy, tak i zaměstnanci firmy.

Škola vyučuje teorii ve 42 učebnách, z toho je 30 klasických, 4 jazykové učebny a 8 IT učeben s připojením na internet a na intranet, praktické vyučování probíhá ve 34 učebnách, z toho je 14 odborných a 20 dílenských učebnách.

Mezi standardní vybavení učeben patří přípojky na notebooky a interaktivní tabule s projektorem. Stěny do komunikačních chodeb jsou prosklené s nalepenými tematickými motivy podle zaměření konkrétní učebny. Tam, kde se kmenově vyučuje matematika, jsou na prosklení kombinace matematických vzorců s kombinací např. Pythagorovy věty. Na prosklení učebny fyziky je vyobrazený Einstein a jeho vzorec teorie relativity. Kmenová třída

automechaniků má na skle část motoru a vyobrazené pneumatiky podobně tomu je u učebny češtiny apod.

Jazykové učebny jsou vybaveny speciálními židlemi, které mají k opěradlům rukou připevněný odklápěcí stůl na psaní a na umístění iPadů. Židle jsou také opatřeny kolečky pro snadnější a rychlejší seskupení, při práci ve dvojicích nebo skupinkách. Originální jazykovou učebnou jsou schody: čelo každé schodnice je polepeno, v jednom patře německými a v dalším patře anglickými slovíčky pro nenásilné a každodenní učení se cizího jazyka.

Odborné učebny jsou určeny k teoretické i praktické výuce logistiky, hydrauliky, pneumatiky, mechaniky, automobilové diagnostiky, 3D tisku, gravírování, svařování kovů, plastů, robotiky, programování atd.

Samostatnými budovami jsou lakovna (včetně 3 učeben teorie), učebna logistických činností (+ počítačová učebna) a kovárna.

Počty učeben, vybavení a zaměření se operativně mění v závislosti na počtech žáků a skladbě oborů, kterými škola reaguje na požadavky zavádění nových technologií a trendech, které úzce navazují na potřeby firmy. Učebny jsou využívány i ostatními útvary ŠKODA Akademie jako odborné nebo jazykové učebny.

Pro odpočinek žáků slouží široké chodby vybavené rozmanitými relaxačními prvky – taburety, žíněnkami, polštáři pro ležerní odpočinek a volné prostory na chodbách a ve vestibulech na každém patře vybavené stoly se židlemi, u nichž žáci odpočívají, svačí, připravují se na výuku a hrají deskové hry. V budově „teorie“ jsou vedle toho dva prosklené, uzavíratelné „salónky“ pro soukromý odpočinek, rozhovory a porady žáků.

Školní jídelna byla nahrazena moderní restaurací Akademie spravovanou firmou Aramark, která je umístěna v přízemí budov (snídaně, svačiny a obědy), s možností zakoupení pultového zboží, včetně zeleninových salátů, zákusků a nápojů. Na každém patře jsou nápojové a jídelní automaty, které jsou firmou Aramark denně doplňovány. V obou budovách je wifi připojení pro žáky zdarma.

Před školou je hřiště s umělým povrchem a podél něho umístěné odpočinkové lavičky, v teplém počasí lze k odpočinku využít i travnatých ploch. Na spojovacím dvoupodlažní vestavku je střešní letní terasa s lavičkami, stoly se židlemi a podiem.

2 Marketingové akce podpory pro volbu povolání

V této kapitole jsou popsány marketingové akce pro volbu povolání určené žákům ZŠ, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům realizované SOUs ve spolupráci se ŠKODA Akademií.

Cílem modernizace celého vzdělávacího systému ve firmě je propojit odborné i sociální kompetence, předávání know-how a zajistit co nejlepší připravenost žáků pro nástup do praxe. Jednou ze základních podmínek pro splnění tohoto cíle je přijmout ke studiu žáky, kteří mají předpoklady pro úspěšné studium učebních a maturitních oborů. Podpora volby povolání patří proto k velmi důležitým úkolům firmy. Součástí této systémové podpory jsou náborové akce.

Za marketingové akce je zodpovědný útvar Odborné kurzy a internacionalizace (SEA/3) ŠKODA Akademie. K jeho hlavním činnostem patří strategie a marketing vzdělávání, podpora internacionalizace vzdělávání ve ŠA v souladu s koncernovými standardy, řízení účasti na externích kurzech, podpora zvyšování kvality odborné přípravy a tréninků, normativní kurzy, semináře kvality, ekologie a metrologie.

2.1 Akce náborového marketingu

Aby byl zajištěn dostatečný počet žáků pro naši školu, máme vypracovaný systém náborových akcí. Podívejme se na něj podrobněji především z těchto dvou hledisek:

Dozvěděli se žáci závěrečných ročníků ZŠ při náborových akcích, jaké znalosti a dovednosti potřebné pro další uplatnění si studiem osvojí?

Měli žáci možnost seznámit se s prostředím školy, poznali alespoň v náhledu atmosféru vzdělávací instituce, v níž by měli prožít další tři až čtyři roky?¹⁶

Marketingové akce jsou cílené na různé věkové, genderové a sociální skupiny od předškolních dětí, žáků 1. stupně ZŠ, chlapce a dívky na 2. stupni ZŠ, na žáky vycházející ze základních škol, ale i na žáky SOUs během studia, absolventy učiliště, ale i na zaměstnance firmy jako sociální partnery žáků školy v průběhu odborné praxe.

¹⁶ HAVLÍK, Radomír a Jaroslav KOŤA. *Sociologie výchovy a školy* Praha: Portál, 2002, s. 56-57

2.1.1 „Nakresli svou škodovku“ – výtvarná soutěž pro děti z MŠ

Pracujeme již s dětmi předškolního věku – jim je určena designérská soutěž o nejlepší vzhled prototypů vozů značky ŠKODA. Děti z mateřských škol kreslí svou originální představu tvarového a barevného designu osobního vozu. Vítěze vybírají přední zaměstnanci vývoje značky ŠKODA AUTO.

Zamyslíme-li se nad smyslem této akce, dojdeme k závěru, že předškolní děti se uvedeným způsobem poprvé seznamují s firmou, a to přirozenou a nenásilnou cestou. Uvědomují si, že ve městě, kde žijí, se vyrábějí auta světové značky.

Podle mého názoru je účinnost této nenápadné akce velmi dobře promyšlena. Díky zpětné vazbě jsem se dozvěděl, že nadšené děti o zážitku hovoří doma a nacházejí i další souvislosti. Třeba skutečnost, že více než polovina jejich rodičů a prarodičů jsou anebo byli zaměstnanci firmy a podílejí se, resp. podíleli na výrobě škodovek. A nyní dostaly jejich děti dokonce možnost navrhnout nový design budoucího vozu ŠKODA!

2.1.2 Exkurze do dílen odborného výcviku pro žáky 1. stupně ZŠ

Dětem 1. stupně základní školy nabízíme možnost návštěvy dílen odborného výcviku, v nichž si pod vedením učitelů odborného výcviku (UOV) mohou zhotovit jednoduchý výrobek, který je pro ně odměnou a později i vzpomínkou na nevšední zážitky. Tyto pracovní činnosti jsou spojeny s prohlídkou školy a seznámením s moderními technologiemi jako je 3D tisk, virtuální, rozšířená realita a další technické a technologické vybavení učiliště. V tomto případě jde pro většinu zúčastněných o první návštěvu areálu závodu, v němž se dílny i škola nacházejí, o první aktivní kontakt s učilištěm a jeho technickým vybavením.

Aktivitám pro žáky 1. stupně ZŠ přikládáme velký význam, protože naším cílem je vzbudit zájem o technické vzdělávání již u dětí tohoto věku. Podle zkušenosti ze základních škol, v nichž vyučují Pracovním činnostem naši bývalí učitelé¹⁷ UOV, nyní už v důchodu, jsou podmínky pro výuku tohoto předmětu velmi odlišné. Na některých ZŠ chybí dokonce jakékoliv personální i materiálové zajištění pro tento předmět. Pro žáky z těchto škol to proto bývá úplně první setkání s technikou a první zkušenost s manuální dovedností.

¹⁷ HAVLÍK, Radomír a Jaroslav KOŤA. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Portál, 2002, s. 159

2.1.3 „Den techniky“ pro žáky 2. stupně ZŠ

„Den techniky“ pro žáky 2. stupně ZŠ je v podstatě Den otevřených dveří školy a firmy. Při něm mají žáci jedinečnou možnost vidět vybrané výrobní provozy firmy, prostory školy a prohlédnout si Muzeum ŠKODA AUTO.

Význam této monstrózní akce, při které musí být použity autobusy, aby se žáci dostali do výrobních hal, je především v tom, že během ní pochopí žáci princip duálního vzdělávání – osvojování teorie ve škole umístěné v areálu firmy a praxe přímo v provozu závodu. Vedle toho se návštěvníci seznámí s učebnami školy pro teorii a s dílnami pro odborný výcvik. Jedná se o komplexně pojatou akci zaměřenou, jak na seznámení se způsobem vzdělávání a výrobní praxí, tak s prostorami i atmosférou školy, což podtrhne i aktivní účast studentů SOUs. „Den techniky“ je totiž připravován a realizován ve spolupráci pedagogických pracovníků s žáky školy. To, že učitelé fungují pouze jako podpora a hlavními průvodci se stávají samotní žáci, je velmi dobře hodnoceno samotnými návštěvníky i širší veřejností.

Plánování a zajištění této velké akce je velice náročné, ale podle ohlasů zúčastněných žáků a zpětné vazby ze ZŠ, jde o akci ze strany adresátů vítanou zejména jako funkční interaktivní pozvánku na budoucí Dny otevřených dveří. Tím je splněn dílčí cíl této náborové akce. Hlavním cílem Dne techniky je vzbudit zájem žáků o techniku a technické vzdělání spolu se získáním reálné představy, co je to „Škodovka.“ Ukázat ji žákům jako firmu, která už poněkolidkrát získala cenu v republikové soutěži O nejlepšího zaměstnavatele. I tyto skutečnosti mohou přispět k rozhodnutí žáka nastoupit do „firemní“ střední školy.

2.1.4 „Den pro dívky“ z 2. stupně ZŠ

Z vlastní zkušenosti si dovoluji konstatovat, že pokud jsou ve skupině učňů více než dvě dívky, chování chlapců se podstatně mění. Více se kontrolují ve svém vystupování, snaží se děvčatům pomáhat a před jinými třídami si „své“ spolužačky hlídají. Samozřejmě, že rozdíly jsou u tříletých učebních a čtyřletých maturitních oborů, kde působí i sociální status rodiny. Den pro dívky (Girls Day) je motivován snahou o zvýšení počtu dívek na naší škole. Touto akcí konkrétně navazujeme na úsilí firmy získat do svých řad více zaměstnankyň. Loňského dubnového „Girls Day“ se zúčastnilo 172 dívek ve věku 13 let, tedy ze 7. ročníku ZŠ.

I do této akce se snažíme co nejvíce zapojit naše stávající žáky. V tomto případě především dívky, které se učí fungovat v nových rolích jako průvodkyně návštěvnic na jednotlivých stanovištích. Učitelé jsou v pozadí, účastní se pouze jako podpora žákyň. Jde o organizačně dosti náročnou akci, ale jsme přesvědčeni, že nám pomáhá se splněním cíle navýšit počet dívek v našem učilišti. Splnění tohoto nelehkého cíle z velké části napomáhají i oba obory zaměřené na logistiku, protože jak ve tříletém Operátoru logistiky, tak i u maturitního oboru Provoz a ekonomika dopravy, tvoří podíl dívek ve třídě téměř polovinu. Rovněž jsme v loňském školním roce otevřeli obor Podnikání v nastavbovém denním studiu, kde je potenciál pro větší počet dívek než v ostatních nastavbových oborech. Díky „Girls Day“ si žákyně z 2. stupně ZŠ mohou udělat reálnou představu, jak probíhá výuka na střední škole, která je součástí firmy a kde má praktické vyučování vyšší časovou dotaci než na jiných školách podobného zaměření. „Girls Day“ napomáhá žákyním ZŠ při výběru vhodné střední školy, a usnadňuje jim tak přestup na vyšší stupeň vzdělávání.

2.1.5 Den otevřených dveří (DOD)

Den otevřených dveří na našem učilišti je nejpopulárnější a také nejnavštěvovanější událostí pro veřejnost, na níž se během jednoho dne vystřídá až 1500 návštěvníků. Akce je navštěvována především žáky závěrečných tříd ZŠ doprovázenými většinou rodiči.

DOD jsou zpravidla naplánované ve třech termínech. Dva sobotní (prosinec a leden od 8:00 do 12:00) a jeden ve všední den, ve středu nebo ve čtvrtek od 12:00 do 16:00. V odpoledních termínech je možnost nahlédnout přímo do výuky, protože DOD začínají v čase, kdy probíhá teoretická tak i praktická výuka. Začátek a konec DOD ve všedních dnech je navržen tak, aby rodiče, kteří pracují na směny, se mohli akce zúčastnit. Sobotní termíny jsou využívány návštěvníky jako rodinné akce. Účastníci získají informace o nabízených studijních oborech, o podmínkách přijímacího řízení a všechny další potřebné informace o studiu. Mají možnost prohlédnout si učebny, laboratoře, dílenská pracoviště a další prostory školy jako jsou např. restaurace a odpočinková místa.

Pro návštěvníky jsou připraveny prezentace, při kterých ředitel učiliště společně s žáky představuje některé aktivity školy v průběhu školního roku. DOD jsou totiž koncipovány tak, aby škola byla představena zejména samotnými žáky a pedagogický sbor při těchto akcích figuruje jen jako dohled. Na akci spolupracuje přes padesát žáků učiliště, kteří

pomáhají jednak jako průvodci návštěvníků po škole a jednak zde prezentují jednotlivé obory. O průběhu DOD je veřejnost informována pomocí sociálních sítí, na stránkách školy a zaměstnanci se o něm dovídají pomocí firemního Portálu Space a časopisu Škoda Mobil.

2.1.6 Podpora pro volbu povolání na stránkách školy a na sociálních sítích

Webové stránky SOUs pro podporu volby povolání informují v záložce „Uchazeči“ o náborových akcích, o podmínkách přijímacího řízení a v položce „Proč právě k nám“ jsou další rozšiřující informace o benefitech pro žáky, zajímavých projektech, zahraničních odborných praxích, dále informace o modernizaci školy a kontakty na vedení školy i vyučující. V záložce „Akce“ lze získat informace o termínech akcí, jako jsou Girls Day, Welcome Week, slavnostní dny aj. Velmi zajímavá, a to nejen pro uchazeče, ale i pro všechny návštěvníky webových stránek, je záložka „Škola“, kde je dostupná virtuální prohlídka školy. Na stránkách školy jsou umístěny i ikony pro vstup na sociální sítě Facebook a Instagram.

Samozřejmě, že s blížící se akcí nebo před jinou důležitou událostí je tato informace umístěna na úvodní stránku, aby návštěvník po otevření webových stránek školy měl tuto informaci na očích jako první.

2.1.7 Burzy středních škol

Burzy jsou určeny žákům 7. až 9. tříd ZŠ a jejich rodičům, výchovným poradcům, pedagogickým pracovníkům a všem, kteří se zajímají o středoškolské vzdělávání. Návštěvníci na nich mají příležitost získat aktuální informace o možnostech a podmínkách dalšího studia na středních školách a uplatnění jejich absolventů v praxi. Burza práce a vzdělávání je jediná náborová akce, kterou nepořádá naše škola, ale zdejší kontaktní pracoviště ÚP ČR.¹⁸ Vzhledem k tomu, že každoroční Burza škol v Domě kultury v Mladé Boleslavi slouží pro představení významných zaměstnavatelů ze širšího regionu, plní stánek SOUs i roli zástupce a propagátora firmy. Žáci jsou zapojeni i do těchto podzimních burz škol, na něž doprovázejí pracovníky školy a autentickými dojmy doplňují jejich vystoupení. I tato aktivita je to pro ně příležitost dostat se do jiných sociálních skupin, opustit své komfortní zóny a vstoupit do nových sociálních rolí.

¹⁸ Burza práce a vzdělávání v Mladé Boleslavi. *Úřad práce ČR* [online]. Copyright © [cit. 26.02.2023]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/-/burza-prace-a-vzdelavani-v-mlade-boleslavi>

Aby byl výčet marketingových akcí úplný, nesmíme zapomenout na každoroční **Setkání ředitelů a výchovných poradců ZŠ** okresu Mladá Boleslav na našem učilišti. Po představení školy, aktuálních vzdělávacích projektů a výsledků propojení firmy se školou je na řadě diskuse a vyhodnocení vzájemné spolupráce. Prakticky se jedná o DOD pro pedagogy a ředitele základních škol, jejichž prostřednictvím se veškeré informace a nabyté zkušenosti z návštěvy našeho SOUs dostanou k žákům ZŠ dalším komunikačním kanálem.¹⁹

¹⁹ JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001, s. 126

3 Výuka teoretických předmětů a odborný výcvik v SOUs

Třetí kapitola je věnována podrobnějšímu seznámení s koncepcí výuky v SOUs. Spíše rámcově vyučování teoretických předmětů, podrobněji pojetí odborného výcviku a oběma jeho formám – odbornému výcviku ve školních dílnách a odborné praxi v provozu.

3.1 Obsah a časová dotace výuky teorie a praxe

Obsah a časová dotace výuky jsou stanoveny v souladu s platnými předpisy MŠMT ČR a řídí se Rámcovými vzdělávacími programy pro jednotlivé obory. Vzhledem k tomu, že jsme soukromou školou a součástí firmy ŠKODA AUTO, tak se do vzdělávacích programů promítají i požadavky firmy. U tříletých učebních oborů to znamená rozšířenou hodinovou dotaci oproti RVP z požadovaných 96 na 98,5 hodin, u maturitních oborů činí souhrnná hodinová dotace 131 hodin oproti požadovaným 128 hodinám. Dále došlo ke sjednocení odborného základu v odborných předmětech a k implementaci některých témat ze všeobecných předmětů do odborného základu, jako je např. snížení časové dotace u předmětu Základy ekologie přesunem vybraných témat do Technologie (BOZP a životní prostředí). Uvolněný časový prostor se využívá na témata, které požaduje firma.

U výuky odborných předmětů je kladen důraz na odborný základ daného oboru a na nové technologie v provozech ŠA. U všech učebních oborů se podařilo vytvořit nový předmět Laboratorní cvičení, který je zaměřený na pneumatické a elektropneumatické systémy, s nimiž se setkáváme ve výrobě na každém kroku. Navýšení učebního plánu o 2,5 hodiny za týden v dvoutýdenním cyklu znamená 5 vyučovací hodiny navíc, které jsou využity především na odborná témata.

Uvedené navýšení časové dotace na témata, která požaduje firma ŠA, i poněkud odlišná strukturace vyučovací předmětů, je podstatným rozdílem mezi učilištěm ŠKODA a školami podobného zaměření. Nejedná se pouze o laboratorní cvičení, o němž jsem se již zmínil, ale v rámci odborných předmětů Technologie, Strojírenská technologie, Technická dokumentace a Strojnictví došlo k revizi ŠVP, a tím se minimalizovalo duplikování témat. Témata jsou i nadále provázána, ale zobrazení a kótování šroubu řešíme v Technické dokumentaci, ve Strojnictví jeho pevnost a v Technologii použití šroubových spojů. Toto

přenastavení nám dalo dostatečný prostor pro implementaci 3D modelování, 3D tisku a dalších výše uvedených témat požadovaných firmou.

Není třeba připomínat navýšený časový rozsah a zejména pojetí praxe na našem učilišti. Školy, které nemají silného sociálního partnera, obvykle splní jen zákonnou desetidenní souvislou praxi a nemají prostor a podporu pro uskutečnění dalších praxí. Rovněž prostředí, v němž se žáci pohybují na odborné praxi, narážím zejména na umístění školy přímo v areálu firmy i na finanční podporu od zřizovatele, není pro velkou většinu podobně zaměřených škol běžné.

S potřebami zřizovatele souvisí i zavádění prvků firemní kultury do výuky. Žáci se seznamují se standardem Škoda a organizační strukturou firmy. Pod pojem zavádění „firemní kultury“ do obsahu výuku patří i implementace jednání v souladu s pravidly firmy a dodržování stěžejních témat jako jsou diverzita, integrita, etický kodex a ekologie. Významné změny jsou i v oblasti kompetencí důrazem na samostatnost, řešení problémů, návrh vlastních řešení, komunikaci ad., v metodice výuky pak využití přednášek odborníků z praxe, účast žáků na odborných diskuzních fórech a účast v koncernových projektech.

3.2 Organizace výuky

Vyučování teoretických předmětů se střídá s praktickou výukou v rozsahu podle typu vzdělání. U tříletých oborů s výučním listem je podíl praktického vyučování a výuky teorie v poměru 50:50. To znamená, že žáci mají pravidelně jeden týden výuku teorie a druhý týden odborný výcvik. Ve vyšších ročnících přechází praktická výuka ze školních dílen na odbornou praxi na pracovištích firmy. U maturitních oborů je vyšší podíl teoretické výuky (až 80 %).

Vyučovací hodina trvá 45 minut a začíná v 8:00. Výjimkou jsou nulté hodiny, které začínají v 7:10. Časy jednotlivých vyučovacích hodin a přestávek jsou uvedeny v Řádu školy. Žáci jsou povinni být vždy minimálně 5 minut před zahájením vyučování ve své třídě.

Rozvrh hodin je dostupný na stránkách školy standardně v programu Bakalář a také prostřednictvím Portálu ÁMOS – informačního systému typu velkého dotykového monitoru v podobě mobilního telefonu, který je umístěn na stěně vestibulu naproti hlavnímu vchodu do školy u recepcie.

Počet žáků pro teoretické vyučování je maximálně 30. Některé třídy jsou kombinované. To znamená, že například třicetičlenná třída je složená ze dvou oborů. Jeden obor má 20 žáků a je doplněn druhým oborem o deseti žácích. Při výuce všeobecně vzdělávacích předmětů zůstává dvouoborová třída pohromadě. Na výuku odborných předmětů se třída pochopitelně dělí podle oborů. Pro tvorbu rozvrhu, obsazení učeben a personální zajištění je tento způsob velmi náročný, ale prospěšný pro výuku odborných předmětů, neboť učitel se může věnovat menšímu počtu žáků, a tudíž může jít s výkladem a s procvičováním učiva do hloubky (hlubší vzájemná interakce, možnost věnovat se slabším i nadanějším žákům).

Výuka jazyků probíhá ve speciálních jazykových učebnách s využitím školních iPadů. V některých vyučovacích předmětech ověřujeme metodu CLIL. Obsahově a jazykově integrované učení (CLIL angl. content and language integrated learning) je vyučovací metoda, při níž se vyučuje předmět pomocí cizího jazyka. Žák získá v jedné vyučovací hodině dovednosti a znalosti ze dvou předmětů najednou. U nás je práce podle této metody zatím ve stádiu ověřování. Využíváme ji při probírání anglických nebo amerických autorů v hodinách literatury, v odborném výcviku používáme dvoujazyčné slovníky pro odborné názvosloví a také dvoujazyčné popisy vybavení, materiálů, nástrojů a přípravků. Metodu ověřujeme rovněž ve vyučovacích předmětech Dějepis a Ekonomika.

Významnou podporu jazykové výuce žáků i jazykovému zdokonalování učitelů poskytuje účast školy v programu Erasmus+.²⁰ Účast v programu je pro obě skupiny uživatelů nesporně velmi přínosná, neboť žáci pracují v novém prostředí, seznamují se s jinými činnostmi, poznávají nové kultury a navazují nové sociální kontakty, zdokonalují se v jazykových kompetencích. Samozřejmě, že i oni předávají své zkušenosti, které nabyli ve své škole a zemi, účastníkům kurzu z jiných regionů. U učitelů, pomínou-li zvyšování jazykových dovedností, můžeme hovořit o období tzv. stínování. To znamená o výměně zkušeností, seznámení se vzdělávacím programem partnerské školy přímo na místě. Přidanou hodnotou je navíc zkušenost, že učitelé a žáci se vzájemně poznávají v jiném prostředí a v jiných situacích, a to přispívá ke zlepšení vztahů mezi nimi a k jednodušší implementaci případných nových výukových metod „přivezených“ ze zahraničních pobytů.

²⁰ Úvod | Erasmus+. *Home* | Erasmus+ [online]. Copyright © European Union, 2022, Photographer [cit. 06.03.2023]. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs>

Zlepšit jazykovou vybavenost pedagogických pracovníků a vedení školy pro jednání se zástupci firmy ŠKODA AUTO i další profesní vzdělávání pedagogů je cílem projektu Zahraniční vzdělávání zaměstnanců SOUs. V rámci tohoto projektu bylo např. ve školním roce 2021/22 vysláno 8 pedagogů školy na dvoutýdenní jazykový kurz ANJ na Maltu a 2 další na odborné kurzy NJ do Vídně se zaměřením na e-learning, výukové aplikace a diverzitu. Podobné cíle má i projekt „Anglická vesnička“ – intenzivní víkendový kurz anglického jazyka uskutečňovaný každoročně většinou v říjnu a v nějaké přitažlivé destinaci Českého ráje.

Distanční výuka je dle novely školského zákona č. 349/2020 Sb. pro žáky povinná. Žáci se jí účastní v době vyučování podle rozvrhu on-line s využitím digitální platformy. Žáci, kteří nemají podmínky pro on-line výuku, realizují distanční způsob vzdělávání pomocí metod off-line výuky po domluvě s vyučujícím.²¹ Škola je připravena i na tzv. hybridní výuku, což znamená, že vyučující prezenční výuku vysílá online a žáci, kteří nemohou být ve škole, jsou pomocí IT technologií k výuce připojeni.

3.3 Výuka odborných předmětů

Výuka odborných předmětů se provádí v klasických učebnách i v prostorách praktického vyučování, a to v laboratořích nebo speciálních učebnách. Díky umístění školy přímo v závodu realizuje se výuka také prostřednictvím návštěv či exkurzí v odborných útvarech. Vždy záleží na probíraném tématu, např. s tématem o vlastnostech materiálů se žáci seznamují exkurzí v provozech a hutích a zkouškami materiálů v laboratoři, k tématu metrologie se využívá návštěvy útvaru podnikové metrologie apod.

Ve výuce odborných předmětů se osvědčila spolupráce se zaměstnanci specializovaných útvarů. Odborníci z praxe, např. v předmětech Logistika a Skladovací předměty to jsou vedoucí konkrétních závodových logistik, navštíví výuku a seznámí žáky s nejnovějšími technologiemi a systémy využívanými v logistice.

²¹ Dokumenty školy | ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské. ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské [online]. Copyright ©ŠKODA AUTO a.s. 2022 [cit. 1.12.2022]. Dostupné z: <https://www.sou-skoda.cz/dokumenty-skoly>

Pro zkvalitnění výuky absolvují učitelé odborných předmětů tzv. stínování v tréninkových centrech firmy a na stanovištích pracovišť, které navštěvují žáci při odborné praxi. Díky takto nabytým zkušenostem je výuka pro žáky pestřejší a zajímavější, protože vyučující může navázat na konkrétní činnosti, které žáci vykonávají na odborné praxi. Odborné praxi žáků v provozech firmy se budeme detailně věnovat v další kapitole.

3.4 Výuka odborného výcviku

Odborný výcvik probíhá podle oborů a zaměření. Vzhledem k tomu, že učitel odborného výcviku (UOV) může mít ve skupině maximálně 12 žáků, je třída rozdělena zpravidla na dvě až tři skupiny odborného výcviku (SOV). K prvním činnostem většinou patří získání základních manuálních dovedností, kdy žáci pracují v klasických dílenských prostorech. Dalším odborným znalostem a dovednostem se učí v laboratořích, odborných učebnách a na specializovaných pracovištích OV.

Odborný výcvik probíhá v ranní směně. (Samozřejmě je škola připravena v souladu s platnými předpisy MŠMT ČR uskutečňovat i výuku v odpoledních hodinách.) 1. ročník začíná v 08:00, 2., 3. a 4. ročník v 06:15. 1. ročník končí ve 13:45 hod., ostatní ročníky ve 13:30 hod. Přestávka na svačinu je od 9.30 do 10.30 hodin podle rozpisu pro jednotlivá patra. V době od 09:30 do 10:30 hodin zajišťuje v restauraci Akademie dozor určená služba z řad UOV. V případě, že by bylo nutno vyučovat v odpolední směně, pak 1., 2., 3. a 4. ročník se bude učit od 14:00 do 20:00 s přestávkou na svačinu od 17.30 do 18.00 hodin.

Žáci jsou povinni být vždy minimálně 5 minut před zahájením vyučování na pracovišti odborného výcviku řádně ustrojeni v pracovním oděvu. Pracovní doba odborné praxe na pracovištích firmy se řídí konkrétními stanovišti odborných útvarů.

Odborný výcvik u všech oborů SOUs začíná ve školních dílnách získáním základních manuálních dovedností, někdy se proto počáteční výcvik také nazývá „zámečnický zácvik.“ Podle Čadílka jde o systematické osvojování základních praktických vědomostí a dovedností.²²

²² ČADÍLEK, Miroslav. *Didaktika praktického vyučování I.* (str.57). Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. Účelové vydání pro studium učitelů praktického vyučování.

Rozsah a další nadstavby výuky OV jsou závislé na konkrétním oboru. Po získání základních manuálních dovedností navštěvují žáci různé laboratoře a speciální učebny, kde si osvojují odborné dovednosti tak, aby byli schopni absolvovat odbornou praxi ve firmě a také aby úspěšně zvládli praktické závěrečné zkoušky. V minulosti (u některých skupin je tomu tak dodnes) měla skupina odborného výcviku (SOV) po celou dobu praxe (od 1. do 3. / 4. ročníku) jednoho učitele odborného výcviku (UOV). V současné organizaci výcviku se UOV soustředí na konkrétní modul, technologii či výukové téma, a ty vyučuje do hloubky a sleduje přitom nejnovější trendy v oboru. To znamená, že již nepracuje s jednou skupinou po celou dobu studia, ale po časových intervalech se podle rozvrhu u něj střídají různé skupiny z různých tříd.

Rodiče mají možnost při třídních schůzkách navštívit pracoviště žáků OV a prohlédnout si, co už žáci zvládli a UOV představí rodičům, co žáky ještě čeká.

Odbornou praxi (OP) žáci absolvují většinou v závěrečných ročnících. Jsou obory, v nichž žáci absolvují v OV pouze základy a přípravu pro nástup na odbornou praxi ve firmě. Po absolvování naplánovaného časového úseku OP se skupina žáků vrací do dílenských prostorů školy, v nichž navazují na nabyté zkušenosti z výroby a rozvíjejí je. Pro lepší pochopení uvedu příklad: automechanici projdou v OV tématem Převodovky, pak podle střídacího plánu absolvují odbornou praxi ve výrobě převodovek. K UOV, který učí Převodovky, mezitím přichází jiná učební skupina. Po splnění tématu skupina odchází a k UOV se z provozu výroby převodovek vrací skupina žáků, s kterou může tento UOV pracovat na tématu Převodovek v širších souvislostech.

3.4.1 Využití digitálních technologií v odborném výcviku

Mezi didakticky velmi účinné aplikace moderních výrobních technologií patří využití virtuální (VR) a rozšířené reality (AR) ve výuce. Díky AR je možné např. v mobilním telefonu nebo tabletu umisťovat virtuální objekty do prostředí kolem nás. Pomocí aplikace Tec2skil žáci vidí v rozšířené realitě model převodovky a mohou ji využít při jejím sestavování. Aplikace simuluje rozpad převodovky na jednotlivé díly a ukazuje správný postup pro sestavení.

Žáci si mohou vyzkoušet činnosti, které by si v reálném prostředí vyzkoušet nemohli. Například svařování v ochranné atmosféře bez použití ochranných prostředků i bez spotřeby materiálů pro svařování, ve strojnictví si prostřednictvím počítačového software Crea mohou

vymodelovat (naprogramovat) výrobek, který na počítačem řízeném stroji CNC vyrobí. Při lakování automobilů odpadá zatížení životního prostředí, v logistických oborech mají žáci možnost pracovat na vysokozdvizném vozíku při skládání materiálu z nákladních vozů, a to ve virtuálních skladech, které jsou totožné se sklady ve výrobě. Takové využití virtuální reality je velmi vhodné z hlediska bezpečnosti práce. Další přidanou hodnotu využití vidíme v tom, že žáci jsou ještě před nástupem na školní odbornou praxi fyzicky seznámeni s činnostmi, které je na praxi čekají.

Didakticky významným způsobem využití rozšířené reality ve výuce je i tzv. AR Tools, kdy se při praktické výuce zabýváme nosným tématem firmy, a to je digitalizace údržeb. Při tzv. vzdálené pomoci pracuje žák s reálným světem, do jehož prostředí vkládá virtuální objekty. Situaci, kdy se například porouchá stroj a je třeba vyslat na pomoc odborníka, lze díky „Vzdálené pomoci“ vyřešit okamžitě. Program díky nástrojům rozšířené a virtuální reality ihned zobrazí závadu. V zorném poli uživatel „Vzdálené pomoci“ vidí obrázky, návody, dokumentaci nebo popisy. Stačí, když použije speciální brýle s kamerou (HoloLens) a videohovorem se spojí přímo s pracovníkem údržby, který uvidí totéž, co on. Do zorného pole si navíc může „pověsit“ obrázky, návody, dokumentaci nebo popisy. Tato forma pomoci zjednodušuje popisování problému, navíc umožňuje přesně označit, na co se zaměřit a jak postupovat. Přínosem je okamžitá vizualizace závady, zrychlení předání informací a zkrácení prostojů. Digitalizace údržeb v praxi je pro naše žáky velmi důležitým tématem, protože to, že se v této problematice budou bezpečně orientovat, jim umožní plynulejší přechod do praxe firmy po absolvování školy. Díky programu AR Tooling (nástroje pro rozšířenou realitu) mají žáci možnost poznat moderní údržbu, osvojit si využití rozšířené reality v praxi, seznámit se s přínosy využití této technologie ve výrobě.

Součástí programu je aplikace (FATA MORGANA) pro tvorbu příkladů, která nám umožňuje vytvářet pro naše žáky stále nová zadání úkolů. Obsahuje i vzdálenou podporu, to znamená možnost přímého propojení výuky a výroby. Condition monitoring a digitální dvojče lisovací linky používáme díky firmě Foxon. Ty žáky seznámí s využitím této technologie ve výrobě. Praxe je propojena s teorií, takže se žáci mohou od začátku studia na toto téma postupně připravovat. Učitelé teorie, kteří jsou proškoleni odborným útvarem, žáky ve výuce seznámí s principy digitální neboli Chytré údržby. Žáci v odborném výcviku,

konkrétně v Laboratoři mechaniky a převodů, si nabyté poznatky z teorie vyzkoušejí praktickým cvičením, při němž využívají možnosti simulací reálných podmínek.

V rámci digitální výuky také využíváme tzv. QR kódy. Tyto kódy máme umístěné na strojích v dílnách. Žák si QR kód naskenuje svým chytrým telefonem a poté pracuje s informacemi, které jsou v souboru uloženy. Seznámí se základními parametry konkrétního stroje, bezpečnostními pokyny a s návodem použití. U některých strojů jsou nahrána výuková videa, která UOV využije při úvodních instruktážích, dále při opětovném vysvětlování žákům, kteří při výuce chyběli a v neposlední řadě byla tato videa používána při online výuce.

3.4.2 Projekt Azubi Car / žákovské auto

Jak jsem se již zmínil výše, jednou z preferovaných a často využívaných způsobů výuky, zejména v odborném výcviku, je projektová metoda. Projekt žákovského auta, který popíšu je zdařilou ukázkou komplexního pojetí projektové výuky.

Projekt je určený většinou pro žáky 3. ročníků, jen výjimečně se účastní žáci 2. ročníku, protože na samém začátku projektu nemají ještě tolik znalostí a potřebných dovedností. Projekt má velkou podporu UOV a ostatních učitelů školy, průběžně se při práci na něm komunikuje s firmou ŠA a s dalšími externími firmami. Na stavbě vozu přímo spolupracují a projekt podporují oddělení Designu, Technického vývoje, Motosportu a Komunikace. V projektu je za každou odbornost jeden učitel, který je zodpovědný za dodržení plánu a kvality stavby. Nový vůz se prezentuje pod křídly škodovky a vystavuje se s jejich auty, takže musí odpovídat vysoké kvalitě.

Učitelé společně připraví osnovu projektu, hlídají časovou osu a žáci se na projektu podílejí tím, že tu uplatní své kompetence, dovednosti a schopnosti. Nahlédnou přitom i pod pokličku jiných oborů, při společné práci 30 zúčastněných žáků. Do projektu jsou zapojeny obory napříč naším učilištěm, takže během práce vznikají mezioborové vztahy a vazby, například mezi lakýrníkem, karosářem, automechanikem a autoelektrikářem. Samozřejmě, že se projektu účastní i další obory SOUs, jako třeba mechanik seřizovač, elektronik, mechanik strojů a zařízení, nástrojař, provozní mechanik ad. Tyto obory připívají dovednostmi, jako jsou výroba dílů na CNC strojích, 3D tiskárnách, v elektronice. V neposlední řadě se na

projektu podílejí i logistickí, kteří jsou šikovní v plánování, a především v prezentování dílčích představování stavu projektu.

1. Fáze: volba typu automobilu a návrh designu

Projekt začíná sestavením projektového týmu a volbou námětu (co budeme stavět, z jakého výchozího modelu, jakou úpravou a skicováním designu). Následuje první prezentace námětu členům představenstva společnosti. Žáci odprezentují svou vizi, povede-li se jim představenstvo přesvědčit o její reálnosti, tak jejich projekt schválí.

Zpravidla se žáci při volbě námětu opírají o historii. Navštíví Škoda Muzeum a čerpají inspiraci z historicky vyráběných vozů i z přístupného depozitu prototypů, což je pro ně velká zkušenost a něco výjimečného. Rozhodují se hlavně podle toho, co by chtěli oni, co jim, mladým, v té dosavadní paletě vozů chybí.

Design se řeší po celou dobu stavby vozu. Při jakékoliv úpravě vzhledu auta jsou přítomni i designéři. K dispozici je celé oddělení designu vedoucím počínaje.

K tématu Azubi Car využijí postřehy vedoucího projektu a svého kolegy pana Stankeho.²³

„Je to výborné mít takovou odbornou podporu, protože vždycky, když stavíme a třeba si někdy nevíme rady s karosérií, tak je pozveme. Oni přijdou, podívají na to a řeknou jo, to je dobrý nebo tohle nedělejte, tadyhle to udělejte jinak. Zkrátka když potřebujeme, máme k dispozici zkušené designéry jako poradce.“

Začátkem října se uskuteční tzv. kickoff meeting – je to vlastně pro žáky takové startovací setkání, na něž jsou pozváni partneři a hlavně designéři a ti žákům řeknou, jak auto vzniká, s jakými problémy se přitom potýkají, jak se skicuje návrh karosérie a co následuje dál.

Začátkem listopadu je čas na prezentaci finálního návrhu členům představenstva. Žáci se seznámí s vývojem a různými možnostmi, o kterých ještě uvažovali.

²³ Bc. Zdeněk Stanke, učitel odborného výcviku – vedoucí projektu Azubi Car

„Na začátku vstupuje do projektu zhruba 30 žáků a každý má samozřejmě nějaký názor a během toho měsíce se musí shodnout na jedné finální skice, kterou budeme prezentovat a po schválení stavět. Díky projektu se žáci naučí prezentovat, protože reprezentují členům představenstva, což se nepoštěstí v 90 % zaměstnanců firmy, aby setkali téměř s většinou členů představenstva,“ doplňuje Zdeněk Stanke.

Po vyhodnocení a schválení návrhu mají dva žáci, kteří se na vítězném návrhu nejvíce podíleli, možnost navštívit oddělení Škoda design a být při tom, jak odborníci přetvářejí jejich návrh do profesionální podoby. Žáci stráví celý den v Designu studiu, spolupracují s odborníky a vidí, jak fungují programy a nejmodernější designérské technologie, které se používají při navrhování nových modelů automobilů ve firmě. Pro žáky to je nejen odměna za nejlepší návrh nově vznikajícího modelu žakovského vozu, ale i neskutečný zážitek.

2. Fáze: stavba vozu

Spočívá v karosářské práci na zdrojovém vozu – úpravách karosérie, konzultaci úprav s designéry. Následuje přesun karosérie do učňovské lakovny, nalakování karosérie učni oboru lakýrník, přesun do dílny automechaniků a začátek vlastní stavby vozu, na němž se podílejí učni oboru automechanik a autoelektrikář. K tomu poznamenává kolega Stanke:

„Když karosáři něco navrhnou, tak automechanici i autoelektrikáři musí říct, zda to jde, nebo nejde. Karosář si to ze svého pohledu třeba ještě ani neuvědomí, to provázání s jiným oborem, tak takhle poznají a naváží odborné vazby.“

Projekt žakovského vozu má bezesporu řadu pozitivních dopadů. Ty podstatné spočívají v propojení firmy a školy, ve zviditelnění školy umístěné v areálu firmy (pro firmu) a v nastavení a prohlubování spolupráce s odbornými útvary. Opět cituji Zdeňka Stankeho:

„Největší zážitek je asi to, když se auto dá dohromady. Na to se těší vždycky všichni! Zvláště, když se auto povede a může se začít prezentovat, takže nastává poslední fáze – prezentace vozů na různých prestižních akcích. Nejenom že si žáci rozšiřují vlastní kompetence, jak odborné, tak nadodborné, zejména jazykové, ale i pro učitele jsou to vlastně nové zkušenosti.“

Projekt je bezesporu důležitý i pro další průběh studia žáků a jejich následné umístění po absolvování školy. Žáci se během jeho realizace seznámí s pracovišti firmy, které během

odborné praxe nemají možnost projít. Při prezentacích, setkáních s novináři, rozhovorech v TV získají zkušenosti, které uplatní u závěrečných zkoušek a v dalších pracovních i životních pozicích. Pro žáky je velkou zkušeností i to, že mohou absolvovat prezentaci před členy představenstva. Pominutelná není ani skutečnost, že projekt přesahuje do jiných oborů, činností a technologií.

„Co se týká „výnosnosti“ projektu žakovského vozu, hovoří za všechno každoročně velký zájem novinářů. Projekt se objeví v řadě medií – kolik finančních prostředků by musela firma vynaložit, aby tu reklamu zaplatila?“

Publikace výsledků projektu má velký význam pro veřejný ohlas firmy i pro naši školu, její zaměstnance a hlavně pro žáky. Pro školu je to zviditelnění ve firmě: aby si firma uvědomila, jak je dobře, že má svou školu, podporuje vzdělávání. Škola to může vracet závodu nejen tím, že mu připravuje nové zaměstnance, ale i tím, že pomáhá spoluvytvářet firmě účinnou reklamu. V neposlední řadě to má význam i pro nábor žáků: účast v projektu je velmi lákavá, ovlivňuje motivaci žáků 9. ročníků ZŠ při volbě střední školy, protože možnost dostat se do tohoto projektu má pouze uchazeč, který se rozhodne nastoupit do jednoho z oborů SOUs ŠKODA. Projekt ovlivňuje i motivaci pro rozhodnutí volby setrvání ve firmě po absolvování. Žáci, kteří jím projdou, mají díky nabytým zkušenostem větší šanci na zajímavé umístění ve firmě po absolvování studia. Učitelé zúčastnění v projektu získají nové zkušenosti, znalosti a naučí se novým dovednostem, které dále mohou předávat ostatním žákům.

Z rozhovoru s vedoucím projektu Zdeňka Stankeho: *„S každým novým modelem se získají nové kontakty, zkušenosti. Ať to bylo v Pilot hale (útvár, který se zabývá předsériovými vozy – před uvedením do výroby), kde nás vzali na 3D měřák a pomohli nám ve 3D orýsovat karoserii, když jsme uřezávali postranice u pickupu, aby to bylo v rovině. V technickém vývoji jsme byli na stavbě prototypu v karosárně, když jsme řešili řezací plotr, protože jsme potřebovali říznout nějaké díly karoserie. Další nová zkušenost byla výroba interiéru – čalounění, a tu jsme řešili opět s podporou technického vývoje.“*

Když je vůz hotov, spolupracují žáci na jeho reklamě s firemní komunikací. Po celou dobu konstruování je výroba žakovského vozu utajená. Oddělení Komunikace firmy se stará o první odtajnění, o profesionální focení, uspořádá první novinářské akce, které se na

sebe nabalují další a žákovský vůz, projekt Azubi Car, se stává celosvětově známým. Díky médiím včetně sociálních sítí, se škodovka dostane i do takových destinací, kde firma nemá zastoupení, takže i s pomocí tohoto projektu se může „prolomit“ nebo alespoň prozkoumat trh.

„Tím, že naše modely firma nevyrábí, jde v podstatě o takový showcar (výstavní vůz), který se objeví po celém světě a škodovka může z ohlasů monitorovat, ve které destinaci světa je zájem o škodovku a o jaký model se jedná. Jestli spíš o offroadová auta nebo kabriolety, o sportáky, kupátka, o pickupy, takže vlastně tímto projektem může firma zjišťovat, která země by uvítala škodovku a jaký model,“ upřesňuje Zdeněk Stanke.

Se zadáním projektu představenstvem společnosti dostanou pracovníci z výroby i z vývoje pokyn, aby byli nápomocní. Postupem času se spolupráce s výrobními provozy a oddělením designu rozvinula tak, že když je dnes něco potřeba, a nemusí to být ani k projektu Azubi Car, tak se snaží škole vyjít vstříc.

„V začátcích projektu, když jsme vyráběli první auto Citijet v roce 2014, bylo těžké sehnat jakékoliv kontakty, na koho se ve firmě obrátit. Ty první zkušenosti byly těžké. Dneska kamkoliv přijdeme, tak vědí, o co se jedná, co je Azubi Car, co je SOUs,“ uzavírá Zdeněk Stanke.

Po osmi úspěšných modelech vědí o škole v celé firmě. Ta si uvědomila, že má svoje učiliště s velkým potenciálem. Díky tomu je cítit z její strany větší podpora školy i žáků. Už při představení prvních modelů Azubi Caru, žáci začali dostávat zajímavé nabídky při umístění absolventů. Díky tomu se úspěšně rozjela i spolupráce v produktivních činnostech žáků pro firmu – firma má zájem o výrobky a zakázky, které vyrábějí žáci v odborném výcviku.

3.5 Odborné praxe žáků v zahraničí

Žáci Středního odborného učiliště strojírenského mají v rámci projektů **Získáváme profesní zkušenosti v zahraničí** a **Poznej a zažij praxi v zahraničí** možnost absolvovat odbornou praxi v zahraničí, ve výrobním závodě či středisku odborného výcviku partnerských organizací. Naším dlouhodobou snahou je vyslat na zahraniční odbornou praxi alespoň 20 % žáků ze závěrečných ročníků. Hlavním cílem projektů je umožnit žákům SOUs získat

prostřednictvím zahraničního pobytu nové profesní zkušenosti, vyzkoušet si teoretické poznatky ze svého oboru přímo v praxi a prohloubit si odborné znalosti a dovednosti. Současně projekty přispívají ke zlepšení znalosti cizího jazyka, posílení sociálních kompetencí žáků, jejich osobnostnímu rozvoji a získání interkulturních znalostí.

Předmětem projektů jsou dvoutýdenní až měsíční zahraniční pobyty pro žáky závěrečných ročníků oborů Autotronik, Provozní technika, Provozní elektrotechnika, Mechanik elektrotechnik, IT Mechatronik, Průmyslový logistik, Mechanik seřizovač, Mechanik strojů a zařízení, Mechanik opravář motorových vozidel, Autoelektrikář, Nástrojař, Obráběč kovů, Karosář a Autolakýrník. Kromě žáků mohou v rámci projektů do zahraniční vyjet i pedagogičtí pracovníci, a to za účelem výměny zkušeností s výukou odborných předmětů. Mezi partnerské podniky, do kterých žáci podle studovaného oboru vycestovávají, patří firma Audi v Ingolstadtu, Volkswagen v Kasselu, Volkswagen v Braunschweigu, Volkswagen v Emdenu, MAN v Salzgitteru, Volkswagen v Poznani, Volkswagen v Bratislavě, Audi v maďarském Györu, Volkswagen Navarra ve Španělsku a Akademie ATEC v Portugalsku. Odborné praxe v zahraničí jsou financovány z programu Erasmus+ a firmou ŠKODA AUTO a.s.

4 Odborná praxe v provozu

Čtvrtá kapitola je věnována specifické zvláštnosti odborného výcviku v SOUs – odborné praxi přímo v provozu podniku. Popíšu a vysvětlím cíl praxe, obsah i konkrétní způsob realizace a funkci instruktorů odborné praxe. Pokusím se o rámcové zhodnocení její efektivity a celkového přínosu ve srovnání s odborným výcvikem ve školních dílnách.

Odborná praxe je část praktického vyučování realizována zpravidla u sociálního partnera – často v podniku, kam po absolvování žák školy může nastoupit. V našem učilišti je koncipována jako duální systém, který se vyznačuje úzkým propojením s teorií. Jejím obecným cílem je propojení školy a firmy, prohloubení odborného doprovodu žáků v odborné praxi, seznámení a práce s moderními technologiemi a pracovními postupy za dodržování BOZP.

Podívejme se nejprve na tuto část přípravy žáků z pohledu školy a firmy. Škola uzavře s vedoucími jednotlivých útvarů smlouvy o konání odborné praxe žáků. UOV konkrétního oboru spolu s pověřeným pracovníkem útvaru definují a vytipují provozní pracoviště, na němž by žáci mohli absolvovat odbornou praxi. Vytipovaná pracoviště schválí firemní útvar bezpečnosti práce a útvar ergonomie. Po schválení pracoviště OP pověří vedoucí útvaru zodpovědné pracovníky k určení instruktorů OP. Instruktorů pro jedno pracoviště musí být nominováno více, protože se musí brát v úvahu směnnost zaměstnanců a rozvrh žáků jednotlivých ročníků tak, aby nebyl překročen maximální počet žáků na jednoho instruktora, který je legislativně určen na 6 žáků.

V rámci kolektivního vyjednávání a po projednání s ODBORY KOVO MB byl v roce 2017 schválen statut instruktora OP včetně zavedení příplatku za funkci „instruktor praxe.“

Povinnosti instruktora odborné praxe:

- předává odborné dovednosti a zkušenosti žákům,
- vede je k zodpovědnosti a samostatnosti,
- dohlíží na práci žáků a dodržování technologických postupů,
- zodpovídá za žáka z hlediska dodržování BOZP,

- orientuje se v tematických plánech příslušného oboru vzdělání,
- je seznámen s legislativou školy,
- ve spolupráci s pověřeným zaměstnancem SOUs (UOV) řeší v souladu s řádem školy kázeňské přestupky žáků na odborné praxi.

Povinnosti žáka řeší řád školy, který respektuje pracovní řád ŠKODA AUTO a vychází z něho. To např. znamená, že pracovní doba žáka na OP začíná shodně jako u kmenových zaměstnanců, to je v 6 hodin, ale délka praktické výuky koresponduje se Školským zákonem, tzn., že žák končí pracovní den ve 13:30 hod.

Žáci jsou za produktivní činnost odměňováni v souladu s legislativním rámcem na základě počtu odpracovaných hodin. Dále mají možnost získat stipendijní odměny na základě studijních výsledků. Zdarma fasují osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP), další specifické pracovní prostředky získají rovněž zdarma na konkrétních stanovištích OP.

Žák plní OP na základě střídacího plánu. Střídací plán je rozdělený na 3 až 4 střídací úseky. Žák rotuje mezi definovanými stanovišti (výrobními halami) odborné praxe tak, aby získal co nejvíce zkušeností, které může mezi sebou porovnávat a z nich si vybrat. Dále díky prostřídání více pracovišť může získat „zdravé kontakty“ pro budoucí umístění po absolvování školy. Získání kontaktů je myšleno tak, že žák na praxi předvede své schopnosti a ukáže, proč by právě s ním měli po absolvování školy počítat. Na druhé straně i žák získá potřebné informace o konkrétním pracovním místě. Na vlastní kůži si vyzkouší činnosti a pozná „budoucí“ kolegy. Poté je pro něj rozhodování o volbě budoucí profese jednodušší a přehlednější.

Průběh odborné praxe se řídí harmonogramem neboli tzv. střídacím plánem.²⁴ Tyto střídací plány určují začátek praxe, kdy žáci jsou rozváděni svými UOV na jednotlivá pracoviště OP. Žáci jsou ještě ve škole UOV obecně proškoleni z BOZP. Po nástupu na pracoviště a po předání konkrétnímu instruktorovi je žák opět proškolen v BOZP o pohybu a činnostech ve výrobní hale. Získá také šatní skříňku, která mu je k dispozici po celou dobu trvání praxe v útvaru.

²⁴ ČADÍLEK, Miroslav. *Didaktika praktického vyučování I*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005, s. 61

V průběhu střídacího cyklu je žák střídán na pracovních pozicích a jsou mu zadávány různé pracovní operace tak, aby získal co nejvíce zkušeností a dovedností. Pro evidenci průběhu OP používají žáci dva záznamníky. První je Deník evidence OP na provozech ŠKODA AUTO s průběžným hodnocením, který obsahuje povinnosti žáka, instruktora a UOV. Jeho součástí je i žádost o pravidelné uvolňování z výuky (dřívější odchody, popř. příchody např. při špatném dopravním spojení) schválené vedením SOUs. Deník obsahuje také orientační klasifikaci. Jeho nejdůležitější obsahem je tabulka, která definuje průběh OP. Žák do ní zapíše datum praxe, útvar a halu, instruktor uvede každý den hodnocení žáka, které stvrdí svým podpisem; poslední údaj je pro UOV, který průběh učebního dne včetně hodnocení potvrdí rovněž svým podpisem.

Druhým záznamníkem je pracovní sešit, do něhož si žák zapisuje denní záznamy pro splnění pozdějších klasifikovaných úkolů. Do sešitu si zaznamenává průběh praxe: v kterém provozu pracuje, co se kde konkrétně vyrábí, jaké jsou povinnosti pracovníků i kompatibilitu a spolupráci s dalšími provozy a útvary firmy.

Na konci posledního dne střídacího cyklu se žáci setkají ve školní učebně se svým UOV a společně vyhodnocují průběh absolvované praxe. Vyhodnocení probíhá prostřednictvím prezentací, při nichž žáci seznamují ostatní spolužáky s průběhem praxe, se zadanými pracovními činnostmi a se získaným hodnocením útvaru. Hodnotí klady a zápory absolvované praxe ze svého pohledu. UOV vede tímto způsobem žáky k sebereflexi, rozvíjí jejich schopnosti sebe prezentace, vystupování před ostatními a učí je „prodat“ sebe a svoji práci.

4.1 Hodnocení výsledků odborné praxe

Instruktoři spolu s vedoucími pracovníky provozu vyhodnotí činnosti žáka, včetně možnosti jeho nástupu na pracovní pozici po úspěšném absolvování školy. Na druhé straně je i pro samotného žáka vyhodnocení jistým benefitem, protože získá přehled o pracovišti a lidech, kteří na něm pracují. Tím je pro něj jednodušší reagovat na případnou nabídku pracovního místa po absolvování školy.

Procesu umístění a motivace žáků se budu věnovat v další kapitole, ale co s motivací úzce souvisí, je finanční odměna za odpracovanou produktivní činnost na OP, která je žákům přiznána na základě Směrnice pro odměňování žáků. Tato směrnice vychází ze

Školského zákona a je uložena na webových stránkách školy.²⁵ Žáci mohou k odměně za produktivní činnost na OP získat i stipendium na základě studijních výsledků.

Praxe ukazuje zajímavý jev: někteří absolventi se po zapracování a po získání pracovních (i firemních) zkušeností dostanou na pozici instruktora odborné praxe. Tím se uzavírá pomyslný kruh žák – absolvent – zaměstnanec – instruktor, takže žák se vrací do procesu vzdělávání z druhé strany.

Podobně je tomu i s pozicí UOV. V letošním školním roce je v praktické výuce 46 učitelů,²⁶ z toho je téměř 90 % absolventů naší školy. Cesta od absolventa školy k pozici učitele odborného výcviku je typická tím, že téměř všichni budoucí UOV pracovali po nějakou dobu na různých pozicích ve firmě a až po nabytí zkušeností, a někteří po absolvování doplňkového pedagogického studia, se přihlásili do interní nabídky pracovních míst na tuto pozici. V některých případech se učitelé odborného výcviku stali samotní instruktoři odborné praxe a v tomto případě je pomyslný kruh vzdělávacího procesu je zcela dokonalý. V některých případech takto „vrácený“ absolvent při zaměstnání získá či si rozšíří vysokoškolské vzdělání a stane se univerzálním učitelem, který může učit, jak praktické vyučování, tak i odborné předměty v teorii. Tato cesta je velmi náročná, ale dá se předpokládat, že tímto způsobem škola získá kvalitního pedagoga. Momentálně je to jedna z mála cest, jak škola může vůbec získat učitele, protože situace s nástupy externích zaměstnanců je zejména v přírodovědných a technických oborech dlouhodobě nepříznivá.

²⁵ Dokumenty školy | ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské. ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské [online]. Copyright ©ŠKODA AUTO a.s. 2022 [cit. 2.2.2023]. Dostupné z: <https://www.sou-skoda.cz/dokumenty-skoly>

²⁶ Dokumenty školy | ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské. ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské [online]. Copyright ©ŠKODA AUTO a.s. 2022 [cit. 3.2.2023]. Dostupné z: <https://www.sou-skoda.cz/dokumenty-skoly>

5 Aktivity odborných útvarů

Významnou součástí vyučování teoretických předmětů a odborné praxe žáků všech ročníků jsou aktivity odborných útvarů. U logistických oborů sem patří např. účast odborníků z praxe v hodinách teoretického vyučování, diskusní fórum logistiky a stínování učitelů v provozech firmy ŠKODA AUTO. Část odborného výcviku probíhá ve firemních tréninkových centrech podle odbornosti.

5.1 Účast odborníka z praxe ve výuce

Nejčastější prověřenou formou aktivit odborných útvarů je účast odborníka z praxe ve vyučování. Do výuky je pozván specialista pro vyučovací předmět nebo probírané téma, jehož pracovní činnosti jsou v souladu s učebním plánem oboru. Uveďme příklad z učebního oboru Logistik. V předmětech Logistika (LGA) nebo Skladovací systémy (SKS) navštíví výuku koordinátor závodové logistiky. Tento odborník probere ve vyučovací hodině s žáky vybraný problém a využije přitom výukové demonstrační metody jako je video, interaktivní prezentace. Pro zpestření použije třeba test s rychlým vyhodnocením pomocí chytrých telefonů (využití metody Mentimeteru, kdy je rychlé vyhodnocení výsledků i graficky znázorněno). Zaměstnanec svůj útvar představí pomocí video-prezentací, které reflektují zkušenosti z výrobních závodů nejen v MB, Vrchlabí a Kvasinách, ale i z dalších pobočných závodů v Indii, Číně, na Slovensko, v Maďarsku, Portugalsku a samozřejmě v Německu.

Koordinátoři logistiky kladou značný důraz na to, aby žákům mimo jiné představili i nejaktuálnějšími trendy ve výrobě, neboť o nich se jiným způsobem nemají šanci dozvědět. Zcela nové strategie či postupy práce v oblasti logistiky totiž nelze nastudovat ani v nejmodernějších knižních publikacích či na internetu. Příkladem jsou témata „Průmysl a inovační trendy v logistice ŠKODA AUTO a.s.“ či „Umělá inteligence v logistice ŠKODA AUTO a.s.“ Na základě těchto přednášek si studenti mohou lehce uvědomit, jak turbulentně se současný průmysl vyvíjí a že současné pracovní postupy (které dnes považujeme za ty nejlepší možné), mohou být zítra zastaralé a neefektivní.

Forma spolupráce s odbornými útvary firmy zpestřuje výuku a hlavně přesahuje „klasické“ učební plány. Bývá velmi kladně hodnocena nejen samotnými žáky a učiteli, ale

i firmou, protože žáci nabyté vědomosti uplatní následně na provozních pracovištích odborné praxe.

5.2 Účast žáků na odborných diskusních fórech

Prověřenou formou spolupráce s odbornými útvary je účast žáků na odborných diskusních fórech, která zajišťují tyto útvary. Například Logistické diskusní fórum (DF) je každoroční aktivita útvaru Logistiky, na které jsou pozváni všichni žáci učebních i maturitních oborů všech ročníků (tj. 120 žáků) do Škoda Muzea. Za přítomnosti vedení podnikové Logistiky, vedoucích závodních logistických útvarů a učitelů oboru, vedení firmy, zástupců podnikových odborů a města probíhá představení všech inovací, které proběhly nebo které jsou plánovány. Žáci i učitelé jsou seznámeni s nejnovějšími technologiemi využívanými v logistice. Na akci bývají také vyhlášeni vítězové ročních projektů zaměstnanců a výherci soutěže O nejlepšího logistika – žáka. Žáci, kteří se ještě nezúčastnili odborné praxe, se tu seznamují s průběhem praxe. Žáci, kteří už mají zkušenosti s provozem firmy, jsou konfrontováni se svými postřehy a mohou navrhnout další inovace a zlepšení průběhu pracovních činností. Pro žáky závěrečných ročníků představují tyto diskuse další pohled na fungování výroby. Tato akce, která je pořádána před maturitními a závěrečnými zkouškami, je dobrým motivačním prvkem a může pomoci žákům při rozhodování o dalším pokračování v profesní dráze.

5.3 Soutěž o nejlepšího logistika

Soutěž O nejlepšího logistika je další aktivitou, na níž spolupracují odborné útvary. Je určena pro žáky 3. ročníků maturitních oborů, kteří se do užšího výběru dostanou na základě studijních výsledků. Soutěž spočívá v prezentaci zadaného projektu před hodnotící komisí, kterou tvoří vedení podnikové Logistiky, ředitel školy a příslušní pedagogičtí pracovníci. Tématem prezentace je návrh na zlepšení/optimalizaci/inovaci procesů logistiky, které žáci poznali v rámci školních odborných praxí v logistických útvarech. Délka prezentace 8 minut + 2 minuty prostor pro dotazy komise, prostředky na prezentování flipchart a projekční technika. Žádná další omezující kritéria nejsou. Vyhodnocení soutěže je naplánováno na závěr další akce odborných útvarů, a to na Diskusní fórum logistiky. Tři nejlepší žáci získají cenu v podobě zájezdu do jedné ze zahraničních destinací pobočných závodů v Indii, Číně, Maďarsku, SNR, Slovensku, Polsku, kam žáky doprovází učitel a pracovník útvaru Logistiky. Po

návratu z vítězné poznávací cesty, žáci prezentují své zkušenosti svým spolužákům a učitelům, čímž získávají další dovednosti a zkušenosti.

5.4 Stínování učitelů v provozech firmy ŠKODA AUTO

Stínování učitelů v provozech firmy ŠKODA AUTO vzniklo na základě zapojení do projektu Pospolu (Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi). Cílem projektu je návrh systémových změn, které povedou k efektivnější a snadnější spolupráci mezi školami a firmami.²⁷ V rámci tohoto projektu byly z naší školy monitorovány tři obory, učební obory Nástrojař a Karosář a maturitní obor Provoz a ekonomika dopravy. I když je tento celostátní projekt již ukončen, učiliště dále navazuje na jeho hlavní myšlenku a spolupracuje s tréninkovými centry výroby i s ostatními odbornými útvary. Stínování učitelů se osvědčilo jako efektivní vzdělávací metoda.²⁸ Probíhá třemi způsoby: při kontrole žáků na provozních pracovištích, kde se UOV seznamují s novými pracovišti a činnostmi odborné praxe, dále na exkurzích, které pro učitele teorie pořádají odborné útvary. Poslední a nejrozšířenější formou stínování je již zmíněná aktivita tréninkových center firmy. Tato centra patří do útvaru Průmyslového inženýrství, jehož úkolem a cílem je integrovat lidi, informace, stroje, energie, materiál, procesy v celém životním cyklu výrobku a podporovat dosažení vysokého výkonu, produktivity i jakosti.²⁹ V tréninkových centrech probíhají školení pro nastupující zaměstnance, proškolení a zaškolení zaměstnanců při zavedení nových technologií a také proškolení žáků, zaměstnanců SOUs a studentů ŠAVŠ (ŠKODA AUTO Vysoká škola). Tréninková centra mají pracoviště a laboratoře podle zaměření odborných útvarů, tzn., že tréninky se pořádají pro pracovníky svařovny, lisovny, logistiky, montáže, lakovny ad. Část odborného výcviku pak probíhá ve firemních tréninkových centrech podle odbornosti. Žáci se aktivně zapojují do odborných školení spolu se svými učiteli. Učitelé jsou nejprve aktivními pozorovateli a vykonávají pedagogický dozor.

²⁷ Podpora spolupráce škol a firem, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 16.02.2023]. Dostupné z: <https://archiv-nuv.npi.cz/pospolu.html>

²⁸ Stínování, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © 2001 [cit. 16.02.2023]. Dostupné z: <https://archiv-nuv.npi.cz/eqavet/stinovani.html>

²⁹ Škoda Auto Česká republika | Oficiální web Škoda Auto a.s.. Škoda Auto Česká republika | Oficiální web Škoda Auto a.s. [online]. Copyright © Škoda Auto a.s. 2023 [cit. 16.02.2023]. Dostupné z: <https://www.skoda-auto.cz/>

Po několika absolvovaných školeních přecházejí do role lektora – školitele a tím získávají a dále přenášejí nabyté zkušenosti do své výuky s reflexí a vyhodnocením vlastních metod.

6 Kariérové poradenství³⁰ – umístění absolventů

V této kapitole se věnuji problematice umístování absolventů SOUs ve firmě ŠKODA AUTO a komplexního kariérového poradenství. V textu nastíním personální politiku firmy při umístování absolventů, úlohu kariérového poradce školy a význam každoročního setkání vedoucích pracovníků firmy s žáky závěrečných ročníků SOUs, při němž vedoucí představují své útvary a motivují žáky k nástupu do nich po dokončení studia.

K tomu, aby žák mohl nastoupit na pozici, pro kterou je školou připravován, je nezbytná součinnost žáků s kariérním poradcem po celou dobu studia. Školní kariérní poradce spolupracuje s personalistikou firmy, s odbornými útvary a zároveň detailně zpracovává průběžná rozhodnutí žáků pro nástup do firmy. Business Partner³¹ definuje počty absolventů. Odborné výrobní útvary, mají hlavní slovo při výběru žáků. Ony vyberou, „koho chtějí,“ na základě zkušeností s absolventy v průběhu jejich odborných praxí, výsledků ze studia a v neposlední řadě i pohovoru, který se koná většinou u vedoucího odborného útvaru, do kterého by měl žák nastoupit.

Komunikace kariérového poradce s odbornými útvary probíhá během celého školního roku. Útvary poptávají různé profese v různý čas, přicházejí s nabídkou pro školou vytipovaného žáka, kterého si prověří při školní praxi (a tím si ho předem zaučí) a po absolvování školy mu nabídnou pracovní pozici. V případě, kdy se nějakému žákovi líbí na konkrétním provozním stanovišti během odborné praxe, snaží se kariérový poradce získat pro něj v útvaru tuto pracovní pozici. Vedle zájmu žáků se zohledňuje místo bydliště. Pokud žák bydlí v blízkosti Vrchlabí a Kvasin, je snaha směřovat odbornou praxi a následné umístování žáků do místních pobočných závodů.

Kariérový poradce provádí po celou dobu studia šetření, zda má žák po absolvování školy zájem nastoupit do firmy, nebo jestli se rozhodne věnovat se studiu či nastoupit k jinému zaměstnavateli. U oborů zakončených maturitní zkouškou sleduje, na kterou vysokou školu se žák hlásí, u učebních oborů, zda bude žák pokračovat v denním nástavbovém studiu přímo na škole. I v tomto případě je důležité mít přehled o navazujícím studiu žáků kvůli

³⁰ HARGAŠOVÁ, Marta. *Skupinové poradenství*. Praha: Grada, 2009, s. 226

³¹ Business Partner-vyřizuje agendu se zaměstnancem, nástupy a smlouvy.

další komunikaci s nimi po dokončení školy. Naši absolventi mají totiž možnost využít tzv. garanci prvního nástupu – v kolektivní smlouvě je zakotveno, že absolvent SOUs má firmou zaručený první nástup do zaměstnání, pokud je ŠKODA AUTO jeho prvním zaměstnavatelem. V opačném případě o tento benefit přichází. Proto je dobré znát detailní rozhodnutí žáků, které kariérní poradce před ukončením studia u každého žáka finalizuje.

O činnostech kariérového poradce na škole se dá říct, že je to kontinuální práce po celou dobu žákova studia. Jsou postaveny na třech pilířích, a to na součinnosti žáků s kariérovým poradcem a na spolupráci s výrobou a firemními personalisty, které vedou tzv. Business Partneri jednotlivých výrobních a nevýrobních oblastí. Personální runda, která se koná jednou ročně většinou v březnu, je setkání Business Partnerů – personalistů a kariérového poradce. Na tomto setkání se na základě studijních výsledků a motivačních životopisů, které si žáci zpracovávají v rámci kariérového poradenství, už přiřazují konkrétní jména žáků k nabízeným pracovním místům. Po personální rundě žáci získají tzv. umístěnky³² (informace, které jsou předávány rodičům na závěrečných třídních schůzkách).

Co se týká kariérového rozhodnutí žáků, první sběr dat by měl být proveden do konce října a upřesňuje se po pololetním vysvědčení. Mezi těmito dvěma rozhodnutími většinou nebývá velký rozdíl. Kariérové rozhodnutí žáků spočívá v rozhodnutí „chci využít možnost jít studovat nebo chci nastoupit do firmy.“ Při prvním rozhodnutí stačí kariérovému poradci záznam, o jaké studium se jedná. Při rozhodnutí žáka nastoupit do firmy je v zájmu školy zajistit pro něj pracovní pozici, pro kterou se učil, příp. co nejbližší jeho zaměření. Kariérový poradce se o žáka snaží starat i po umístění – pokud by se naskytla „lepší“ pracovní pozice spojí se s absolventem a situaci spolu řeší.

S umístěním absolventa souvisí i „aktivita odborných útvarů“ – každoroční *Setkání žáků s odborníky z praxe*. Zástupci odborných útvarů představují své útvary pomocí prezentací, včetně svých osobních příběhů, které popisují cestu, jak se dostali do pozic, ve kterých momentálně působí. Ve většině případů se jedná o naše absolventy, takže jde o povedenou motivační akci doplněnou aktivní diskuzí mezi odborníky a žáky, kteří se dozvědí potřebné informace k rozhodnutí o volbě svého dalšího působení ve firmě. Z této akce vyplyne, že

³² Umístěnka – obsahuje jméno a příjmení žáka, osobní číslo, obor, pro který se učil. Dále název útvaru, střediska, název pracovní pozice a kontakt na budoucího nadřízeného, se kterým si domluví datum pohovoru.

prezentující, kteří jsou dnes na lukrativních pracovních pozicích, začínali po vyučení či maturitě na linkových pracovištích a dalším studiem (i při práci) se postupně vypracovávali na vyšší pozice.

PRAKTICKÁ ČÁST PRÁCE

Praktická část diplomové práce sestává ze dvou kapitol věnovaných výzkumnému ověření podstatných motivačních faktorů pro volbu budoucího povolání. První je věnována dotazníkovému šetření provedenému se žáky 1. a 2. ročníku SOUs, které zkoumá vliv některých důležitých činitelů na rozhodnutí žáka, účast na marketingových akcích školy a vliv jednotlivých forem podpory na rozhodnutí žáků.

7 Vliv vybraných forem podpory pro volbu povolání na rozhodování žáků – dotazníkové šetření se žáky 1. a 2. roč. SOUs

7.1 Metodika výzkumu

Pro praktickou část práce jsem použil metody kvantitativního výzkumu a formy dotazníku. Provedl jsem dotazníkové šetření u žáků 1. a 2. ročníku tříletých a maturitních oborů SOUs ŠKODA.

7.2 Cíle, výzkumné otázky a předpoklady kvantitativního výzkumu

Cílem kvantitativního výzkumu je zjistit vliv vybraných forem podpory pro volbu povolání na rozhodování žáků.

7.2.1 Dílčí cíle:

Dílčí cíl č. 1: Zjistit rozdíly v účinnosti informačních zdrojů pro volbu povolání.

Dílčí cíl č. 2: Zjistit rozdíly v návštěvnosti náborových akcí a co při nich na respondenty nejvíce zapůsobilo.

Dílčí cíl č. 3: Zjistit vliv jednotlivých forem podpory pro volbu povolání na rozhodnutí žáků.

7.2.2 Výzkumné otázky:

Výzkumná otázka č. 1: Jaké jsou rozdíly v účinnosti podpory pro volbu povolání mezi jednotlivými informačními zdroji?

Která náborová akce byla pro výběr školy nejdůležitější, která akce tě nejvíce oslovila?

Výzkumná otázka č. 2: Jaké jsou rozdíly v návštěvnosti jednotlivých náborových akcí a v ohlasech na ně?

Výzkumná otázka č. 3: Které formy podpory nejvíce přispěly k rozhodnutí uchazečů studovat na SOUs?

7.2.3 Hypotézy:

Hypotéza č. 1: Nejvýznamnějším zdrojem informací pro uchazeče o studium bude rodina.

Hypotéza č. 1a: Na žákovo rozhodnutí mají marketingové akce SOUs větší vliv než rodina a přátelé či spolužáci.

Hypotéza 1b: Mezi marketingovými akcemi a vlivem rodičů je pozitivní vztah (korelující).

Hypotéza č. 2: Nejvíce navštíven bude Den otevřených dveří, nejvíce na zájemce o studium zapůsobí vybavení školy.

Hypotéza č. 2a: Při marketingových akcích zapůsobí na zájemce o studium silněji vybavení a prostředí školy než to, že studium není zpoplatněno.

Hypotéza č. 3: Účinnější formou podpory pro volbu povolání bude garance zaměstnání pro úspěšné absolventy než široká nabídka oborů.

7.3 Dotazník

Pro zjištění výsledků první části pedagogického výzkumu jsem zvolil dotazníkové šetření. Při sestavování dotazníku jsem čerpal z publikací P. Gavora: „Úvod do pedagogického výzkumu,“ M. Skutila: „Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství“ a M. Chráska: „Metody pedagogického výzkumu.“ Řídil jsem se doporučenými kroky k tvorbě dotazníků. Dbal jsem zejména na to, aby formulace jednotlivých otázek byla jednoznačná,³³ aby jim respondenti zcela porozuměli. Také jsem se snažil o to, aby otázky a položky byly uspořádány v logické posloupnosti, dotazník nebyl příliš dlouhý a respondenty nenudil. Snažil jsem se předejít tomu, aby respondenti k vyplňování nepřistupovali laxně, protože tím by mohlo dojít ke zkreslení výsledků. Z vlastní zkušenosti mohu konstatovat, že

³³ CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007, s. 169

pokud je respondent k vyplňování správně a dostatečně motivován, je schopen zodpovědně vyplnit i delší dotazník. Dotazník jsem zkontroloval se čtyřmi kolegy, kteří posoudili jeho sestavení.

Úvodní část dotazníku obsahuje oslovení respondentů, účel šetření a identifikační údaje (pohlaví, učební/ maturitní obor, ročník a ZŠ respondenta). Respondenti odpovídali na otázky uzavřené neboli dichotomické³⁴ a tyto odpovědi označovali křížkem. Stejným způsobem zaznamenávali i otázky polouzavřené, kde navíc měli možnost krátce napsat i své do- vysvětlení. V jedné otevřené otázce³⁵ mohli respondenti napsat své vyjádření neomezeně.

Vzhledem, k tomu, že jsem měl možnost, ve všech případech, zadat zvoleným skupinám dotazník osobně, mohu konstatovat, že návratnost³⁶ dotazníku byla velmi vysoká. Tuto administraci³⁷ jsem doplnil zvýšením anonymity tím, že žáci po dokončení vyplňování vhodili dotazník do připraveného neprůhledného boxu, a tak získali jistotu, že opravdu nebudou vědět, kdo a jak odpověděl.

7.3.1 Předvýzkum

Sondu první verze dotazníku jsem záměrně nedělal v celé třídě, kde je 30 žáků, ale zaměřil jsem se pouze na skupinu odborného výcviku (SOV), s maximálním počtem žáků 12. Tak se podařilo dodržet doporučený počet vzorku respondentů (přibližně 10)³⁸. Dotazníky jsem zadal žákům 1. ročníku SOV učebního oboru Nástrojař. Bylo přítomno 10 žáků, a tak se vyplňováním dotazníků zaměstnala celá skupina.

Po vyplnění dotazníků jsem s respondenty ve vzájemné diskuzi probral každou otázku a jednotlivé položky. Veškeré postřehy a podněty od žáků jsem si poznamenal a následně dotazník upravil. Například místo zaznamenání otázky zakřížkováním se objevily za- tržítka nebo kroužky. Pro lepší pochopení jsem proto instrukce doplnil o symbol

³⁴ CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007, s.168

³⁵ SKUTIL, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, 2011, s. 83

³⁶ GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vladimír JÚVA, přeložil Vendula HLAVATÁ. Brno: Paido, 2010, s. 130

³⁷ Tamtéž, s. 121

³⁸ SKUTIL, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, 2011, s. 87

zakřížkovaného čtverce. Některé položky jsem odstranil a některé naopak přidal. Pro snadnější pochopení textu byly provedeny drobné stylistické úpravy. V poslední otázce jsem čtverce nahradil vytečkováním, čímž jsem respondentům umožnil vepsat požadovanou škálu bodového ohodnocení podle významu rozhodnutí.

Pro druhé ověření dotazníku jsem zvolil opět tříletý učební obor SOV, a to 1. ročník oboru Strojní mechanik. Při druhé sondě bylo ve skupině 9 respondentů. Díky zpětné vazbě z prvního vyplňování dotazníku jsem žákům zdůraznil, aby neopomněli číst i pokyny k vyplňování psané kurzívou. Opět jsem využil možnosti a po vyplnění všech dotazníků jsem s žáky rozebral pocity a dojmy, které měli při čtení textu a formulování odpovědí. Po kontrole vyplněných dotazníků jsem neshledal žádnou obsahovou ani technickou chybu.

7.3.2 Vyhodnocení dotazníku

Údaje o vzorku dotazovaných

Vzorek tvořilo 101 respondentů – žáků 1. ročníků učebních oborů Karosář, Operátor logistiky, maturitního oboru Průmyslový logistik a žáci 2. ročníků maturitních oborů Mechanik seřizovač a IT mechatronik.

Identifikační otázka – pohlaví

Pro zjištění poměru dívek a chlapců mezi dotazovanými jsem zvolil jednoduchou uzavřenou otázku. Výsledek 17 dívek a 84 chlapců je pro strojírenské učiliště poměrně nezvyklý. Tento vysoký počet dívek potvrzuje aktuální strategii firmy v navyšování počtu žen.³⁹

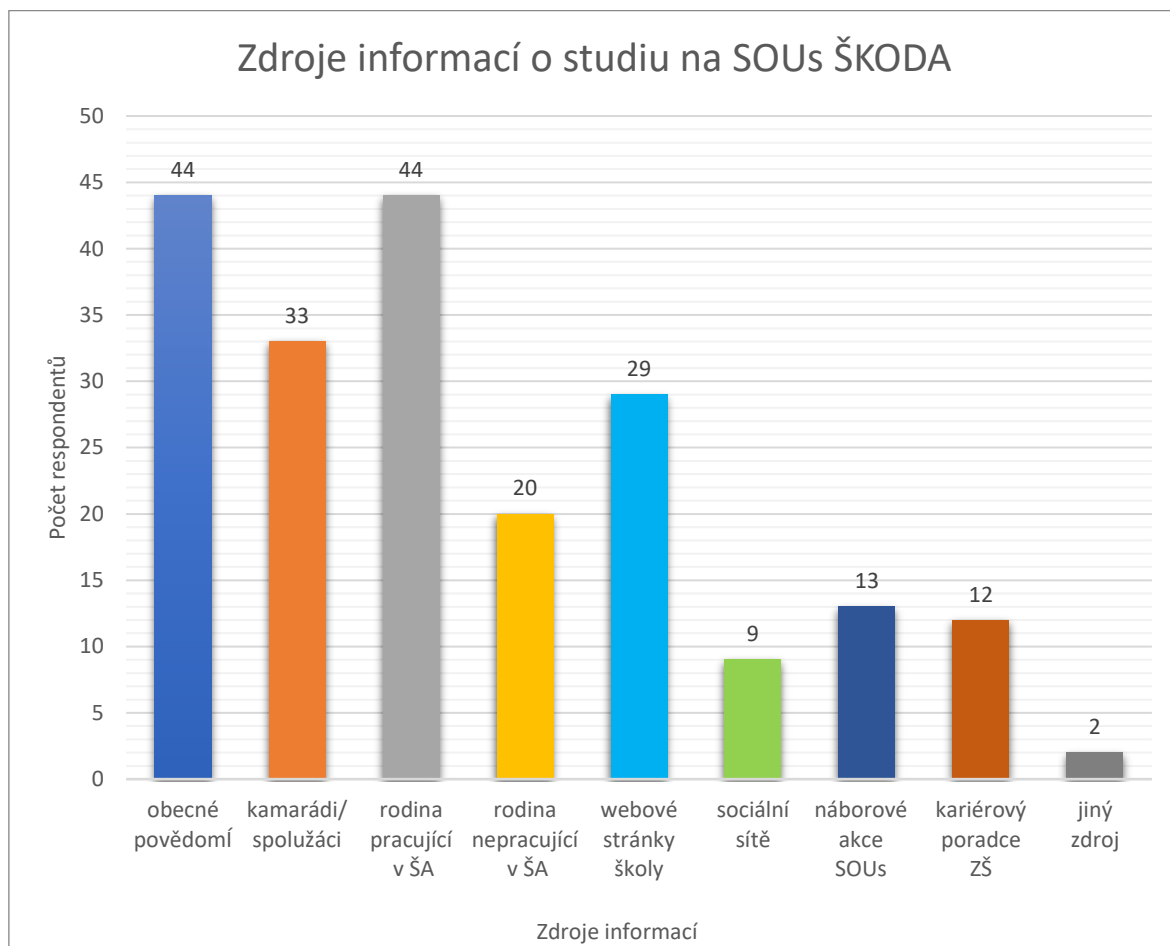
Identifikační otázka – ze které ZŠ se žáci hlásili na SOUs

Druhou identifikační otázkou jsem chtěl zjistit, kolik respondentů pochází ze ZŠ v městě Mladá Boleslav, ze ZŠ v okrese Mladá Boleslav a ze ZŠ jiných okresů. Nejméně, pouhých 18 žáků, je z mladoboleslavských ZŠ, o 20 více je jich z okresu MB a nejvíce žáků, 45, ze ZŠ mimo okres MB.

³⁹ HAVLÍK, Radomír a Jaroslav KOŤA. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Portál, 2002, s. 159

Otázka č. 1 Z jakého zdroje ses dozvěděl/a o možnosti studovat na učilišti ŠKODA?

Grafické vyjádření otázky č. 1

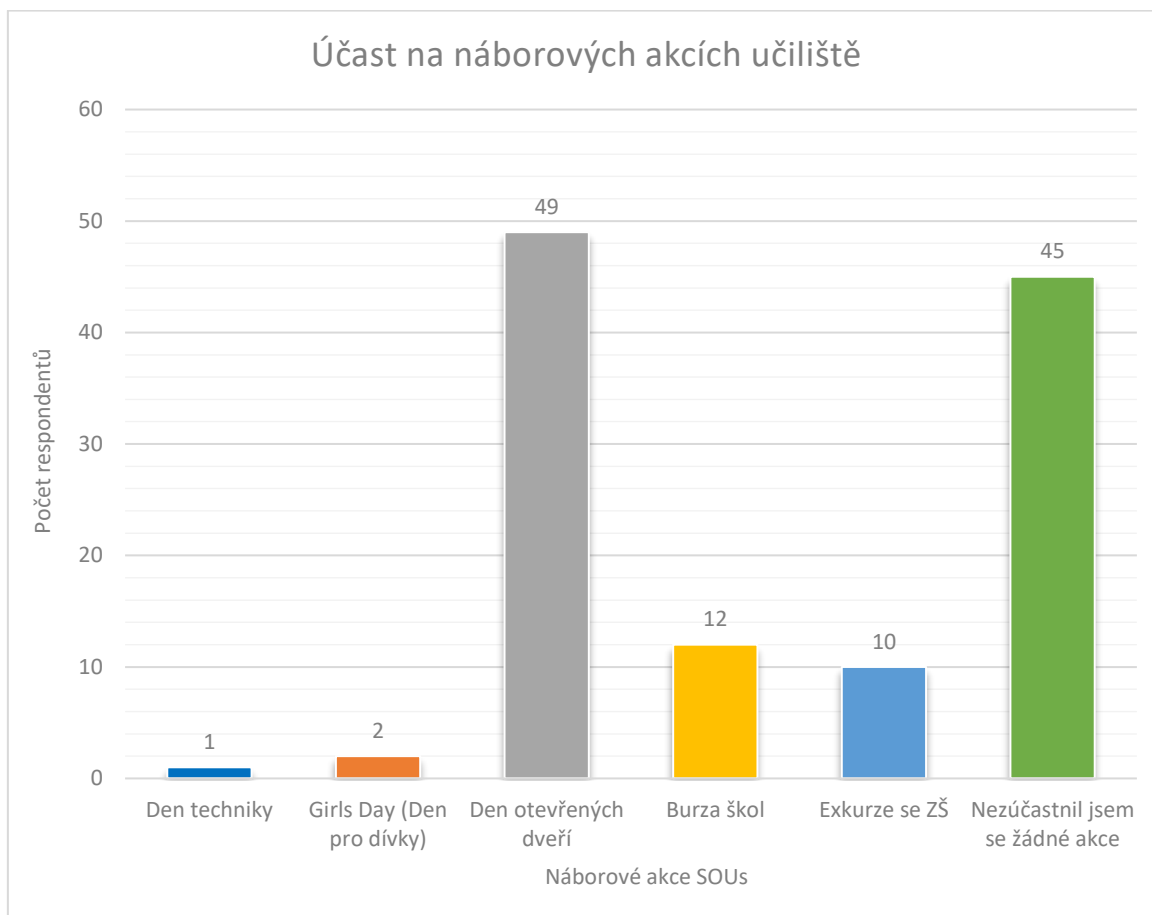

Graf č. 1

Odpověď na tuto otázku obsahuje šest uzavřených položek a dvě položky s polouzavřenými otázkami. Nejvíce respondentů (64) uvedlo jako informační zdroj někoho z rodiny. Velmi zajímavá je i skutečnost, že z uvedených 64 odpovědí jde ve 44 případech o rodinné příslušníky, kteří jsou nebo byli v zaměstnaneckém poměru ve firmě ŠKODA. Z druhého největšího počtu odpovědí (44) vyplývá, že obecné povědomí o učilišti je důležitým informačním zdrojem. 33 respondentů uvedlo, že informaci o možnosti studovat na SOUs získali od kamarádů (spolužáků). Položku webové stránky školy označilo 29 žáků. Překvapivě nízké hodnocení měla položka sociální sítě, a to pouze 5 %.

Otázka č. 2 Kterých akcí učiliště ŠKODA ses zúčastnil/a před nástupem na SOUs?

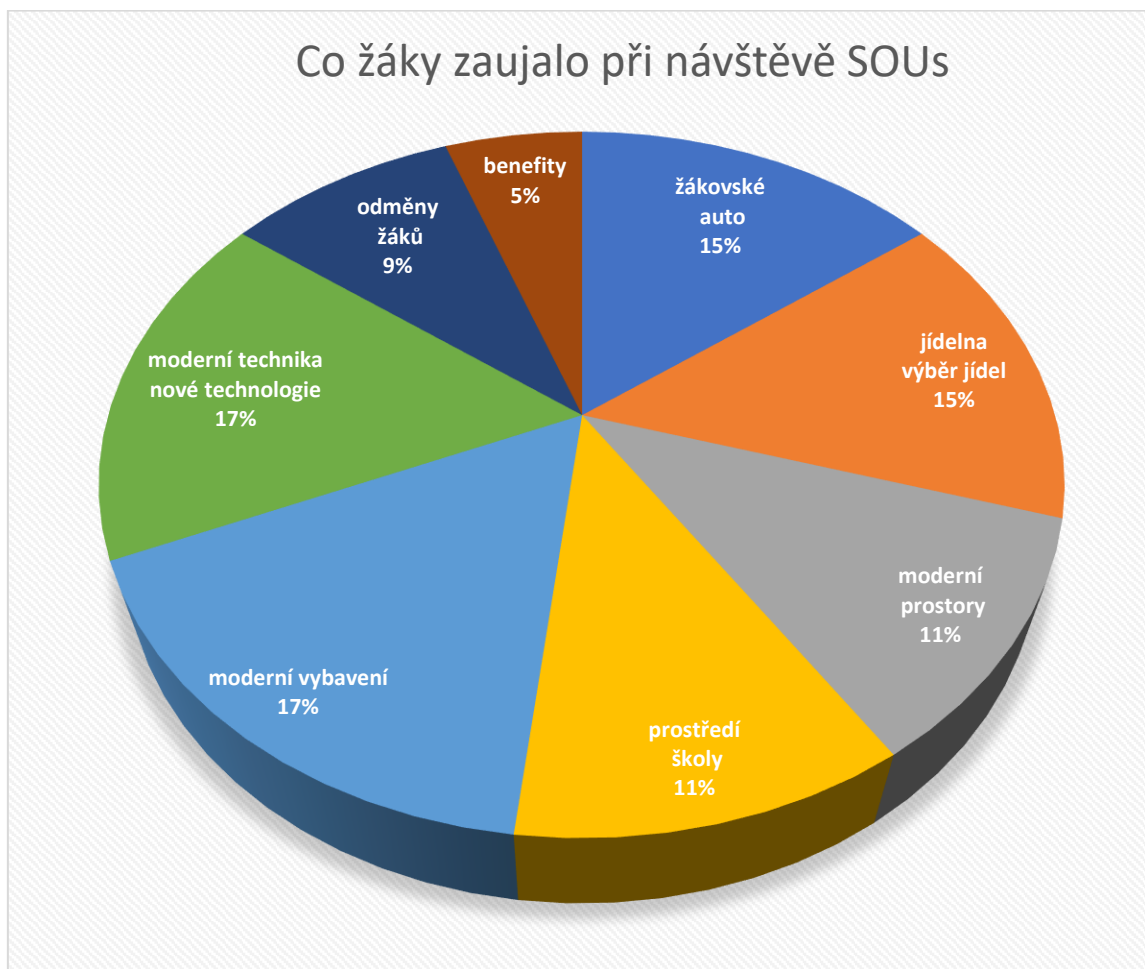
Grafické vyjádření otázky č. 2

Graf č. 2

Respondenti si vybírali odpověď ze šesti uzavřených položek a jedné položky s otevřenou odpovědí, které se budou věnovat v samostatném vyhodnocení. Čtyřicet devět respondentů uvedlo, že navštívili *Den otevřených dveří*, paradoxně 45 žáků se nezúčastnilo žádné akce. Tento údaj souvisí s výsledky šetření, z kterých lokalit přijatí žáci pocházejí. Položka *Den techniky*, který primárně navštěvují žáci z mladoboleslavských ZŠ, proto vyšel téměř naprázdno, pouze s 1 účastí, což koresponduje s výsledkem, kdy ze 101 respondentů je pouze 18 žáků z boleslavských ZŠ.

Grafické vyjádření otevřené položky otázky č. 2: Pamatuješ si ještě, co tě při návštěvě učiliště nejvíc zaujalo?

Graf č. 3

Pokud respondenti navštívili jakoukoliv náborovou akci učiliště, nejvíce je zaujalo moderní vybavení školy a zavádění nových technologií s využitím moderní techniky. Na pomyslném druhém místě pak skončila jídelna s velkým výběrem jídel a možnost zapojit se do projektu žákovského vozu. Dále se žákům líbilo prostředí školy s moderními prostory a téměř stejně tak ocenili i to, že mají možnost získat finanční odměny a využívat zaměstnanecké benefity.

Otázka č. 3 Jak ovlivnily tvé rozhodnutí studovat na SOUs uvedené položky?

Tabulkové vyjádření otázky č. 3

Položky ovlivňující rozhodnutí žáka přihlásit se ke studiu na SOUs	Průměrné hodnocení jednotlivých položek
náborové akce	4,16 4
respektoval jsem rozhodnutí rodičů	4,62 5
spolupráce odborných útvarů firmy se školou (aktivity odborných útvarů)	4,77 5
pedagogické klima školy	5,06 5
tradice a historie firmy Škoda a učiliště	5,26 5
žakovské auto (Azubi Car)	5,74 6
nabídka studijních oborů	6,32 6
digitalizace výuky	6,43 6
praxe v provozu firmy	6,52 7
propojení výuky s praxí	6,56 7
zahraniční odborné praxe	6,66 7
zaměstnanecké benefity	6,75 7
prostředí školy	7,47 7
garance zaměstnání	7,79 8
studium není zpoplatněno, je zdarma	7,86 8
studijní benefity	8,06 8
vybavení školy	8,15 8

Tabulka č. 1

Jako odpověď na tuto otázku jsem zvolil 17 položek vytipovaných v teoretické části práce s možností odpovědi na škále bodového hodnocení od 1 do 10. Čím větší význam pro respondenty měla uvedená položka, tím vyšším bodovým ohodnocením ji ohodnotili. Pro vyhodnocení jsem upřednostnil tabulku před grafickým vyjádřením. Výsledky výpočtů každé položky na dvě desetinná místa určilo pořadí odpovědí, a to jsem seřadil vzestupně od nejnižší po nejvyšší číselnou hodnotu a přiřadil „barevný semafor.“

Červenou barvou jsem označil nejmenší číselné hodnocení (4), v němž respondenti zvolili, že je nejméně ovlivnily náborové akce. Tento výsledek koresponduje s výsledky otázky č. 2, z nichž je zřejmé, že 38 % žáků se nezúčastnilo žádné náborové akce a také s faktem, že 44 % respondentů se na SOUs hlásilo ze vzdálenějších škol, mimo region.

Naopak zelenou barvou jsou označeny nejvýše ohodnocené položky (8), kdy žáci nejvíce upřednostňovali garanci zaměstnání, nezaplatnění studia a studijní benefity. Nejvíce ovlivnilo jejich rozhodnutí studovat na SOUs vybavení školy.

7.3.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Výzkumná otázka č. 1: Jaké jsou rozdíly v účinnosti podpory pro volbu povolání u vytipoovaných informačních zdrojů?

Šedesát čtyři respondentů ze 101 uvedlo jako rozhodující informační zdroj pro volbu budoucího povolání rodinu, příp. některého konkrétního člena rodiny. Ve 44 případech jde o rodinné příslušníky, kteří jsou nebo byli v zaměstnaneckém poměru ve firmě ŠKODA.

Hypotéza č. 1: Nejvýznamnějším zdrojem informací pro uchazeče o studium bude rodina.

Tuto **hypotézu potvrdilo** 64 z celkového počtu 101 respondentů.

Hypotéza č. 1a: Na žákovo rozhodnutí volby střední školy mají marketingové akce SOUs větší vliv než rodina a spolužáci či přátelé.

Významný vliv náborových akcí SOUs na jejich rozhodnutí potvrdilo pouze 13 respondentů, kdežto vliv rodiny (64) a spolužáků nebo přátel (33). Takže se stanovený předpoklad nenaplnil. **Hypotéza se nepotvrdila.**

Hypotéza č. 1b: Mezi náborovými akcemi a vlivem rodičů je pozitivní korelující vztah.

Vzhledem k relativně nízké návštěvnosti náborových akcí způsobené zřejmě i vzdáleností bydliště respondentů od místa konání akcí se z odpovědí tento vztah nedá vyčíst.

Výzkumná otázka č. 2: Jaké jsou rozdíly v návštěvnosti jednotlivých náborových akcí a v ohlasech na ně?

Cca 50 % respondentů (49) navštívilo *Den otevřených dveří*, 12 podzimní *burzu středních škol* a 10 jich tu bylo na exkurzi se svou ZŠ. Jen 2 dívky se zúčastnily *akce pro dívky* a 1 *Dne techniky*. Čtyřicet pět žáků se nezúčastnilo žádné akce. Opět to zřejmě souvisí s vzdálenějším bydlištěm respondentů. Tak se stalo, že akce hojně navštěvované hlavně žáky mladoboleslavských ZŠ, jako je třeba *Den techniky* vyšly naprázdno (ze 101 respondentů je pouze 18 žáků z boleslavských ZŠ).

Necelou polovinu respondentů, kteří navštívili některou náborovou akci, nejvíce zajalo moderní vybavení školy (17 %), zavádění nových technologií a využití moderní techniky ve výuce (17 %). 15 % se líbila jídelna s velkým výběrem jídel a stejně respondentů by se zapojilo do projektu žakovského vozu. Žákům (11 %) se líbilo i prostředí školy s moderními prostorami. Na konci s méně než 10 % hlasů skončily finanční odměny a **zaměstnanécké benefity**.

Hypotéza č. 2: Nejvíce navštíven bude Den otevřených dveří, nejvíce na zájemce o studium zapůsobí vybavení školy.

Hypotéza se potvrdila v plném rozsahu – DOD byl skutečně nejnavštěvenější marketingovou akcí a vybavení školy mělo u respondentů největší ohlas.

Hypotéza č. 2a: Při marketingových akcích zapůsobí na zájemce o studium silněji vybavení a prostředí školy než to, že studium není zpoplatněno.

Vybavení školy zapůsobilo na 17, prostředí na 11, prostory rovněž na 11 tázaných, kdežto finanční benefity (mezi něž lze počítat i nezpoplatnění studia) pouze 5. **Hypotéza se potvrdila**.

Výzkumná otázka č. 3: Které formy podpory nejvíce přispěly k rozhodnutí uchazečů studovat na SOUs?

Nejčastěji ovlivnilo respondenty v rozhodnutí studovat na SOUs vybavení školy. 8 žáků upřednostnilo garanci zaměstnání, stejný počet nezpoplatnění studia a studijní benefity, nejmenší číselné hodnocení (4) měly náborové akce (38 % žáků se nezúčastnilo žádné náborové akce a 44 % respondentů se na SOUs hlásilo ze vzdálenějších škol mimo region.

Hypotéza č. 3: Účinnější formou podpory pro volbu povolání bude garance zaměstnání pro úspěšné absolventy než široká nabídka oborů.

Hypotéza se potvrdila, i když rozdíl mezi oběma položkami nebyl příliš výrazný. Pro garanci zaměstnání se vyslovilo 7,79 % respondentů a pro širokou nabídku studijních oborů upřednostnilo 6,32 % tázaných.

7.4 Závěry z výzkumu: posouzení jednotlivých forem podpory, příp. doporučená opatření k nápravě zjištěného stavu

1) Jaké jsou rozdíly v účinnosti podpory pro volbu povolání u vytipovaných informačních zdrojů?

Rozhodujícím informačním zdrojem pro volbu budoucího povolání je rodina, často jde o současné či bývalé zaměstnance firmy. Výzkum potvrdil, že důležitými informačními zdroji jsou kromě obecného povědomí o existenci učiliště, i kamarádi či spolužáci. Z internetových prostředků pomohly při rozhodování informace na webových stránkách školy 29 žákům, zatímco na sociálních sítích pouze 9 žákům.

Mezi informačními zdroji se nejvýrazněji projevila síla obecného povědomí o škole s 21 % a vliv rodinných příslušníků, zaměstnanců firmy. Myslím si, že se na tomto výsledku podílí celá řada faktorů. Mezi nimi není zanedbatelná ani skutečnost, že zaměstnanci se na odborných praxích setkávají se staršími žáky školy, a tím jako rodiče získávají informace o fungování SOUs a tyto zkušenosti předávají svým dětem a příbuzným. Roli hraje i to, že zaměstnanci už mají jedno z dětí na SOUs nebo dokonce, že samotní zaměstnanci jsou absolventy školy. Jako tradičně dobrý informační zdroj se ukázaly názory kamarádů a spolužáků. I webové stránky školy fungují jako podpora volby povolání kvalitně.

Naopak v průzkumu nebyla dobře hodnocena podpora sociálních sítí a informace od kariérového poradce ZŠ. Také na informovanosti pedagogických pracovníků ZŠ zejména ze vzdálenějších míst je třeba zapracovat a zpřístupnit rovněž těchto škol žákům a jejich rodičům náborové akce školy.

Navrhovaná opatření:

Náborové akce: zvát na náborové akce (příp. se zajištěním dopravy) žáky ZŠ a jejich rodiče z okolních regionů, zejména z Turnovska, Jičínska, Nymburska a Mělnicka, odkud dopravní obslužnost umožňuje dojíždění do SOUs.

Kariérový poradce ZŠ: zvát na každoroční Setkání ředitelů a výchovných poradců nejen ZŠ v okrese Mladá Boleslav, ale i ZŠ z Turnovska, Jičínska, Nymburska a Mělnicka, příp. doplnit akci o tzv. hybridní setkání online formou s videoprojekcí.

Sociální síť: zapojit žáky SOUs do facebookového a instagramového týmu.

2) Jaké jsou rozdíly v návštěvnosti jednotlivých náborových akcí a v ohlasech na ně?

Čtyřicet devět respondentů navštívilo Den otevřených dveří, 12 podzimní burzu středních škol, 10 se zúčastnilo exkurze se ZŠ, 2 dívky Dne pro dívky a 1 Dne techniky. Čtyřicet pět žáků se nezúčastnilo žádné akce, což zřejmě souvisí s vzdálenějším bydlištěm respondentů (ze 101 je pouze 18 žáků z boleslavských ZŠ).

Žáky nejvíce zaujalo moderní vybavení školy (17 %), zavádění nových technologií a využití moderní techniky ve výuce (17 %). 15 % respondentů pak jídelna a možnost účasti v projektu žakovského vozu. Žákům (11 %) se líbilo i prostředí školy s moderními prostory. Na konci s méně než 10 % hlasů skončily finanční odměny a zaměstnanecké benefity.

Navrhovaná opatření:

Organizace náborových akcí: prostřednictvím ZŠ okolních okresů zvát žáky a jejich zákonné zástupce na náborové akce školy. V případě potřeby zajistit pro ně dopravu.

3) Které formy podpory nejvíce přispěly k rozhodnutí uchazečů studovat na SOUs?

Respondenti nejvíce ocenili vybavení školy, studijní benefity, nezpлатnění studia a garanci zaměstnání (8). Za nimi skončily zaměstnanecké benefity, zahraniční odborné praxe, propojení výuky s praxí a praxi v provozu (7). Digitalizaci výuky, širokou nabídku oborů a projekt žakovského vozu ocenilo 6 respondentů, 5 pak pedagogické klima školy, tradici firmy a učiliště, účast odborníků ve výuce a ve čtyřech případech ovlivnily rozhodnutí náborové akce.

Navrhovaná opatření:

Aktivity odborných útvarů: představit spolupráci odborných útvarů na výuce, včetně konkrétních aktivit prostřednictvím webových stránek školy, na Setkání ředitelů a výchovných poradců ZŠ a zaměřit se na tuto formu propojení výuky s praxí i při náborových akcích.

Organizace náborových akcí: prostřednictvím ZŠ okolních okresů zvát žáky a jejich zákonné zástupce na náborové akce školy. V případě potřeby zajistit pro ně dopravu.

8 Vliv vybraných forem podpory pro volbu povolání na rozhodování žáků – dotazníkové šetření se žáky 3. a 4. roč. SOUs

Další kapitola praktické části obsahuje výzkumné posouzení dvou faktorů, které, jak předpokládám, hrají významnou roli při volbě budoucího zaměstnání, a to úrovně odborné praxe v provozu a účasti odborných útvarů na praktickém vzdělávání.

8.1 Metodika výzkumu

Při výzkumu jsem použil metodu kvantitativního výzkumu a formu dotazníku. Provedl jsem dotazníkové šetření u žáků závěrečných ročníků tříletých a maturitních oborů SOUs ŠKODA.

8.2 Popis cílové skupiny

Pro dotazníkové šetření jsem zvolil tyto čtyři okruhy vzorků budoucích absolventů:

- žáky 3. ročníků tříletých učebních oborů,
- žáky 4. ročníků maturitních oborů,

kteří ve svém kariérovém rozhodnutí zvolili, že po úspěšném absolvování školy:

- a) nastoupí na pracovní pozici do firmy,
- b) budou se věnovat dalšímu studiu a po něm nastoupí na pracovní pozici do firmy,
- c) budou se věnovat dalšímu studiu, ale po něm už neplánují nastoupit do firmy,
- d) neplánují nastoupit do firmy.

Cílem kvantitativního výzkumu je zhodnotit praxi v provozu, aktivity odborných útvarů a kariérové poradenství jako formy podpory pro volbu povolání.

8.2.1 Dílčí cíle:

Dílčí cíl č. 1: Zjistit, jak OP navázala na zkušenosti, dovednosti a návyky získané v odborném výcviku, jak pomohla v tématech probíraných v teoretickém vyučování, při přípravě k závěrečným zkouškám a jak ovlivnila kariérové rozhodnutí žáků. Posoudit význam funkce Instruktora OP a UOV pro zajištění a průběh odborné praxe. Zhodnotit odbornou praxi podle vybraných kritérií.

Dílčí cíl č. 2: Zjistit, kterých aktivit odborných útvarů ve výuce se studenti zúčastnili a které z nich pokládají za nejpřínosnější.

Dílčí cíl č. 3: Zjistit, kam plánují žáci závěrečných ročníků nastoupit po absolvování SOUs, kdo/co ovlivnil/o jejich kariérové rozhodnutí, proč se rozhodli pokračovat ve studiu, jak ovlivnila odborná praxe zaměření dalšího studia a co je vedlo k rozhodnutí nenastoupit do firmy.

8.2.2 Výzkumné otázky:

Soubor výzkumných otázek č. 1:

- Jak OP navázala na zkušenosti, dovednosti a návyky získané v odborném výcviku, jak pomohla v tématech probíraných v teoretickém vyučování, při přípravě k závěrečným zkouškám a jak ovlivnila kariérové rozhodnutí?
- Jaký význam pro zajištění a průběh odborné praxe má funkce Instruktora OP a UOV?
- Jak hodnotí studenti odbornou praxi podle vybraných kritérií?

Výzkumná otázka č. 2:

- Kterých aktivit odborných útvarů ve výuce se žáci zúčastnili, které z nich pokládají za nejpřínosnější a které aktivity postrádají.

Soubor výzkumných otázek č. 3:

- Kam plánují žáci závěrečných ročníků nastoupit po absolvování SOUs?
- Kdo/co ovlivnil/o jejich kariérové rozhodnutí?
- Proč jste se rozhodli pokračovat ve studiu a jak ovlivnila odborná praxe zaměření dalšího studia?
- Co vás vedlo k rozhodnutí nenastoupit do firmy?

8.3 Hypotézy:

Hypotéza č. 1: Odborná praxe v provozu pozitivně ovlivňuje výuku na SOUs, navázala na vědomosti a dovednosti žáků získané v teoretickém a praktickém vyučování, pomohla žákům při přípravě k závěrečným zkouškám a ovlivnila jejich kariérové rozhodnutí. Celkové hodnocení odborné praxe bude pozitivní.

Instruktor OP a UOV mají podle nich značný podíl na zajištění a průběhu odborné praxe.

Hypotéza č. 1a: Získané zkušenosti z odborné praxe mají vliv na rozhodování mezi dalším studiem a prací – nástupem do zaměstnání

Hypotéza č. 2: Nejvíce navštěvovaná aktivita bude Setkání závěrečných ročníků s odborníky z praxe.

Hypotéza č. 2a: Žáci budou z uskutečněných aktivit nejvíce požadovat častější pořádání *Diskuzního fóra*.

Hypotéza č. 3: Žáci závěrečných ročníků plánují po absolvování SOUs nastoupit do firmy.

Hypotéza č. 3a: Kariérové rozhodnutí žáků nejvíce ovlivnilo finanční zajištění spolu s garancí zaměstnanosti.

8.4 Dotazník

Pro zjištění výsledků druhé části pedagogického výzkumu jsem zvolil opět dotazníkové šetření. U většiny otázek si respondenti vybírali odpověď ze 4 možností *rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne*, někde posuzovali podle škály možností nebo se volně vyjadřovali k otevřeným otázkám. Postupoval jsem shodným způsobem jako u dotazníku v první části výzkumu, v kapitole 7., včetně provedení předvýzkumu.

8.4.1 Předvýzkum

Pro sondu jsem zvolil dvě skupiny respondentů závěrečných ročníků. Dotazníky jsem zadal 9 žákům 3. ročníku SOV oboru Autoelektrikář a 10 žákům maturitního oboru Mechanik strojů a zařízení. Opět jsem měl možnost být při administraci⁴⁰ dotazníků a díky tomu jsem mohl s respondenty po vyplnění dotazníku všechny otázky probrat z hlediska porozumění. Této možnosti jsem využil u obou skupin respondentů. Žáci dobře reagovali a sami mi dávali doporučení ke stylistickým úpravám textu, druhům otázek, položek a škál, které by jim více usnadnily pochopení a následné vyplnění dotazníku. Po úpravách jsem dotazník zadal třem kolegům, aby mi i oni sdělili svůj názor zejména na kvalitu porozumění. Následně jsem dotazník zadal žákům stejných oborů, kteří dotazník ještě nevyplňovali. Ze zpětné vazby od žáků vyplynuly už jen drobné grafické úpravy a doplnění pokynů pro vyplnění u otázky č. 15. Takto provedená sonda mi pomohla k dokončení finální podoby dotazníku s tím, že je připraven k zahájení dotazníkového šetření.

⁴⁰ GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vladimír JÚVA, přeložil Vendula HLAVATÁ. Brno: Paido, 2010, s. 121

8.5 Výsledky dotazníkového šetření

Údaje o vzorku dotazovaných

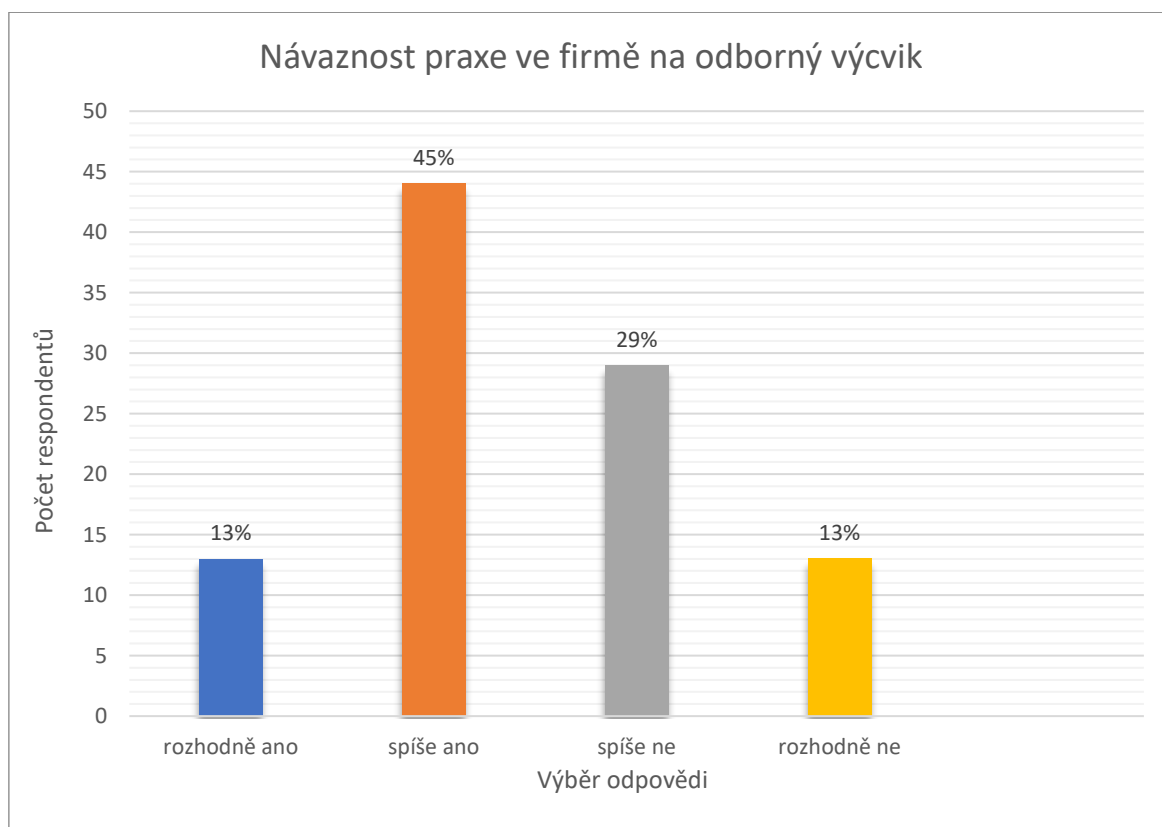
Vzorek 98 respondentů tvořili žáci 3. ročníků učebních oborů Automechanik, Karosář a 4. ročníku maturitních oborů Průmyslový logistik, Mechanik seřizovač a IT mechatronik.

Identifikační otázka – pohlaví (dívky x chlapci)

Pro zjištění identifikačních údajů o pohlaví respondentů jsem položil jednoduchou uzavřenou otázku. Výsledek 9 dívek a 89 chlapců není pro tento typ školy nijak překvapivý.

Otázka č. 1 Navázala odborná praxe ve firmě na zkušenosti, dovednosti a návyky získané v odborném výcviku?

Grafické vyjádření otázky č. 1

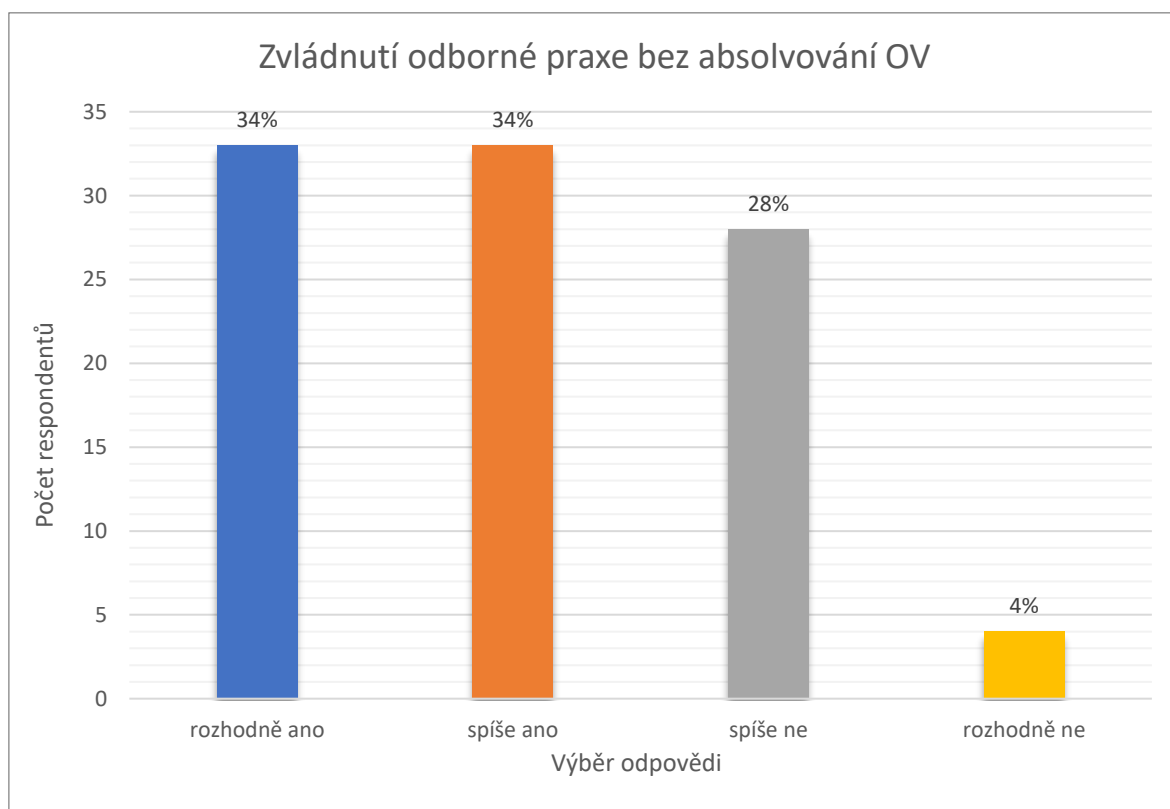
Graf č. 4

Celkem 42 z 98 respondentů odpovědělo rozhodně ne (13) nebo spíše ne (29). Možnost *spíše ano* označilo 44 respondentů a 13 respondentů *rozhodně ano*. Pokud porovnáme

jen odpovědi *ano* a *ne*, tak pro *ano* bylo 57 a pro *ne* 42 dotazovaných. Z tohoto výsledku vyplývá, že 42 % žáků není ztotožněno s propojením a s návazností odborného výcviku s odbornou praxí. Příčiny tak velkého procenta nespokojenosti s kompatibilitou OP a OV se dozvíme z odpovědí na další otázky dotazníkového šetření.

Otázka č. 2 Bez absolvování odborného výcviku bych odbornou praxi zvládl

Grafické vyjádření otázky č. 2

Graf č. 5

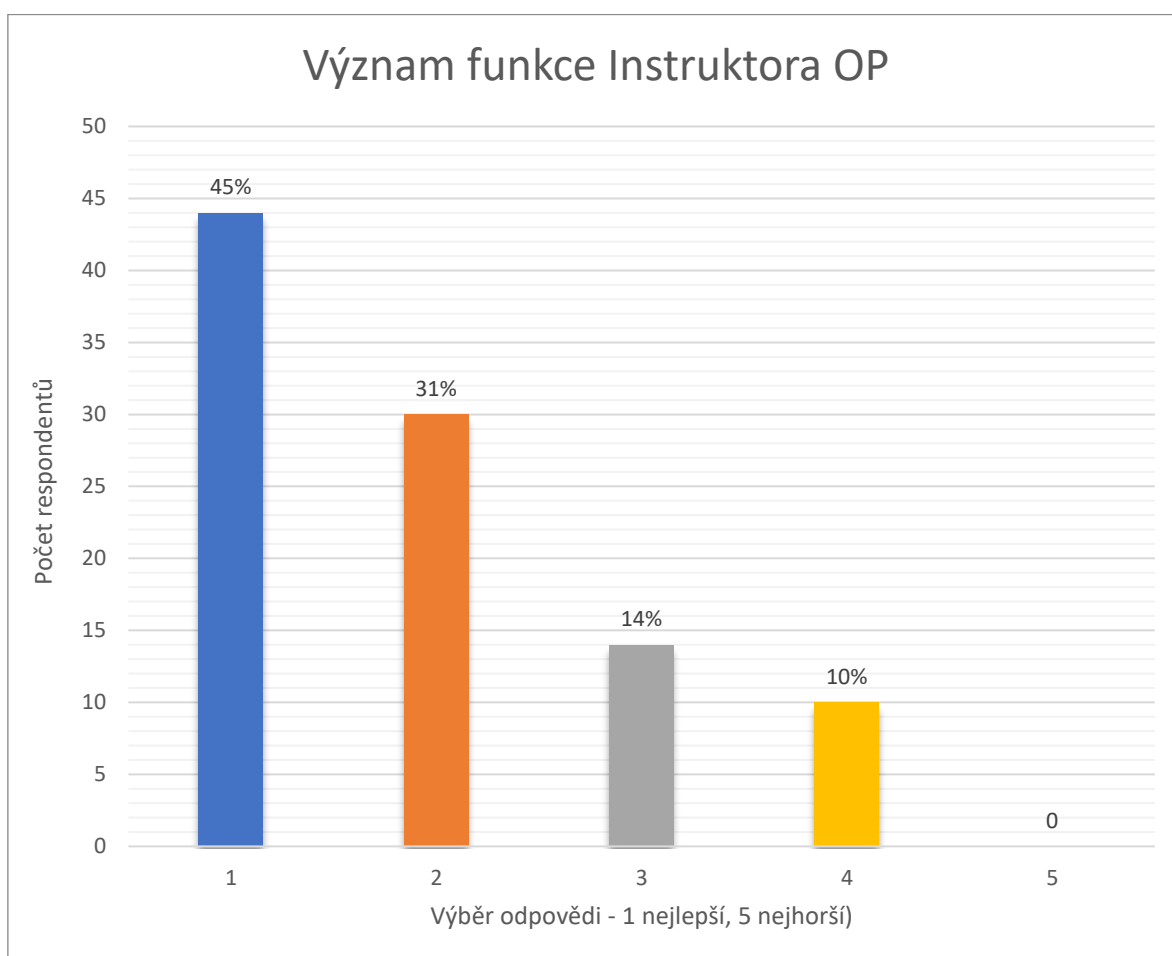
Odpověď na druhou otázku je opět konstruovaná pomocí výběrových položek, kdy si respondent může vybrat z několika nabízených odpovědí pouze jednu⁴¹. Ve výběrových položkách *rozhodně ano* a *spíše ano* respondenti odpověděli shodně ve 33 odpovědích, což je 67 %. Položku *rozhodně ne* zvolili respondenti pouze ve 4 případech. Zajímavý výsledek je u položky *spíše ne*, kdy z 98 respondentů jich odpovědělo 28. To je z pohledu postupného

⁴¹ CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007, s. 166

navázání na dovednosti a zdokonalování pracovních činností z učňovských dílen na provozních pracovištích odborné praxe⁴² znepokojující výsledek. Na důvod takového výsledku nám odpoví vyhodnocení dalších otázek šetření.

Otázka č. 3 Ohodnot' křížkem na stupnici od 1 do 5 význam funkce Instruktora OP (Hodnocení jako ve škole – 1 nejlepší, 5 nejhorší)

Grafické vyjádření otázky č. 3

Graf č. 6

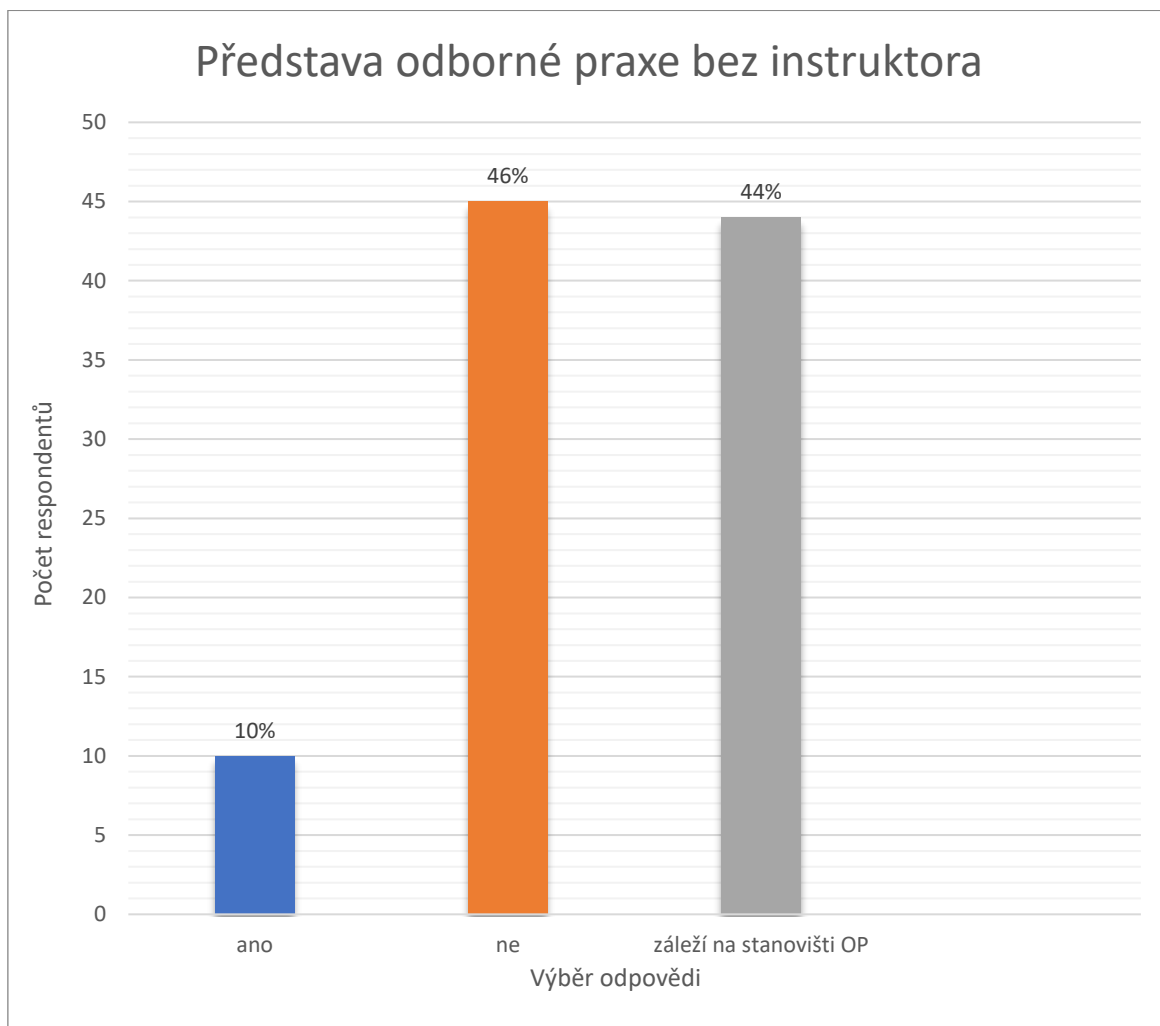
Výsledky ukázaly, že respondenti hodnotí význam funkce Instruktora odborné praxe velmi vysoko. Jedničku volilo 45 % respondentů, na druhém místě s rozdílem 14 % byla

⁴² ČADÍLEK, Miroslav. *Didaktika praktického vyučování I*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005, s. 60

hodnotící škála dvě. Procentuální součet těchto dvou hodnocení je 76 %, což potvrzuje, že žáci vnímají funkci instruktora jako velmi významnou.

Otázka č. 4 Dokázal/a by sis představit odbornou praxi bez instruktora OP?

Grafické vyjádření otázky č. 4

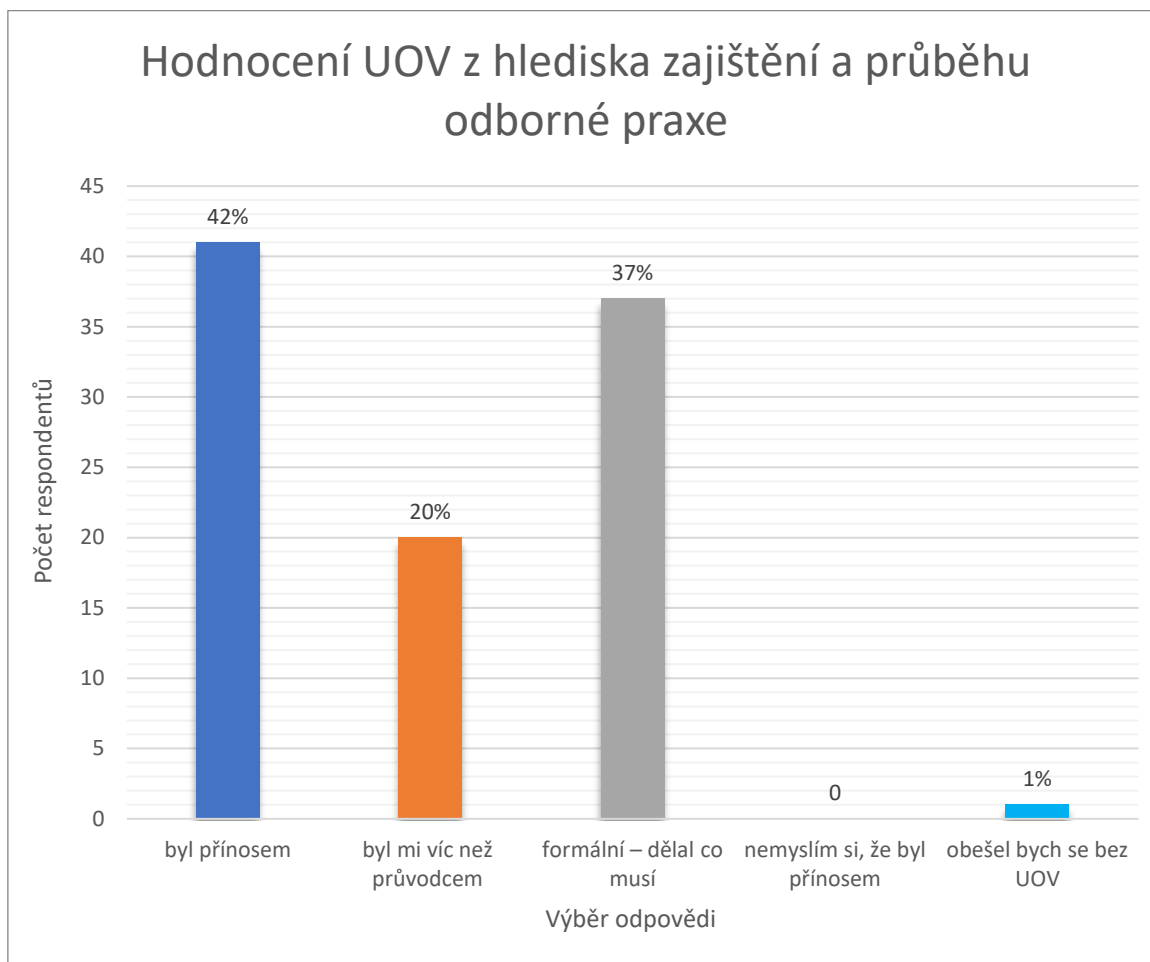

Graf č. 7

Tato otázka navazuje na předchozí. Výsledky ukazují, že téměř polovina respondentů, přesně 46 %, si neumí odbornou praxi bez přítomnosti instruktora představit. 44 % respondentů si dokáže odbornou praxi bez instruktora představit, ale záleželo by na konkrétním stanovišti a povaze činností. Pouze 10 % respondentů odpovědělo, že by se odborná praxe dala zvládnout i bez instruktora.

Otázka č. 5 Jak hodnotíš svého UOV z hlediska zajištění a průběhu odborné praxe?

Grafické vyjádření otázky č. 5

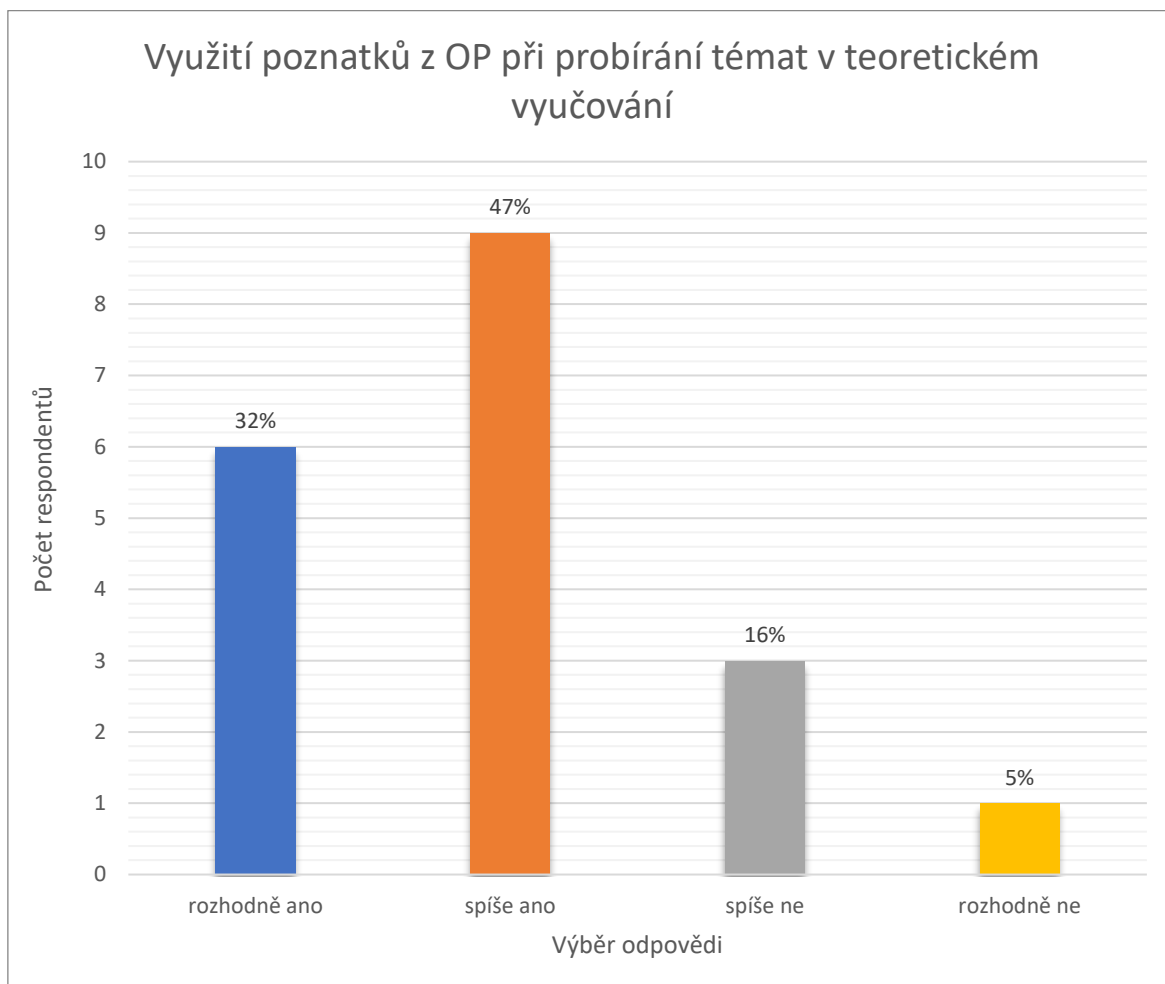

Graf č. 8

V této otázce bylo pět možností odpovědi. Pro 42 % respondentů byl UOV přínosem pro průběh a zajištění OP, pro 28 % respondentů byl víc než průvodcem. Naopak 37 % využilo možnosti odpovědi, že učitel odborného výcviku z pohledu zajištění a průběhu odborné praxe dělal pouze to, co musí.

Otázka č. 6 Pomohla ti odborná praxe v tématech probíraných v teoretickém vyučování?

Grafické vyjádření otázky č. 6

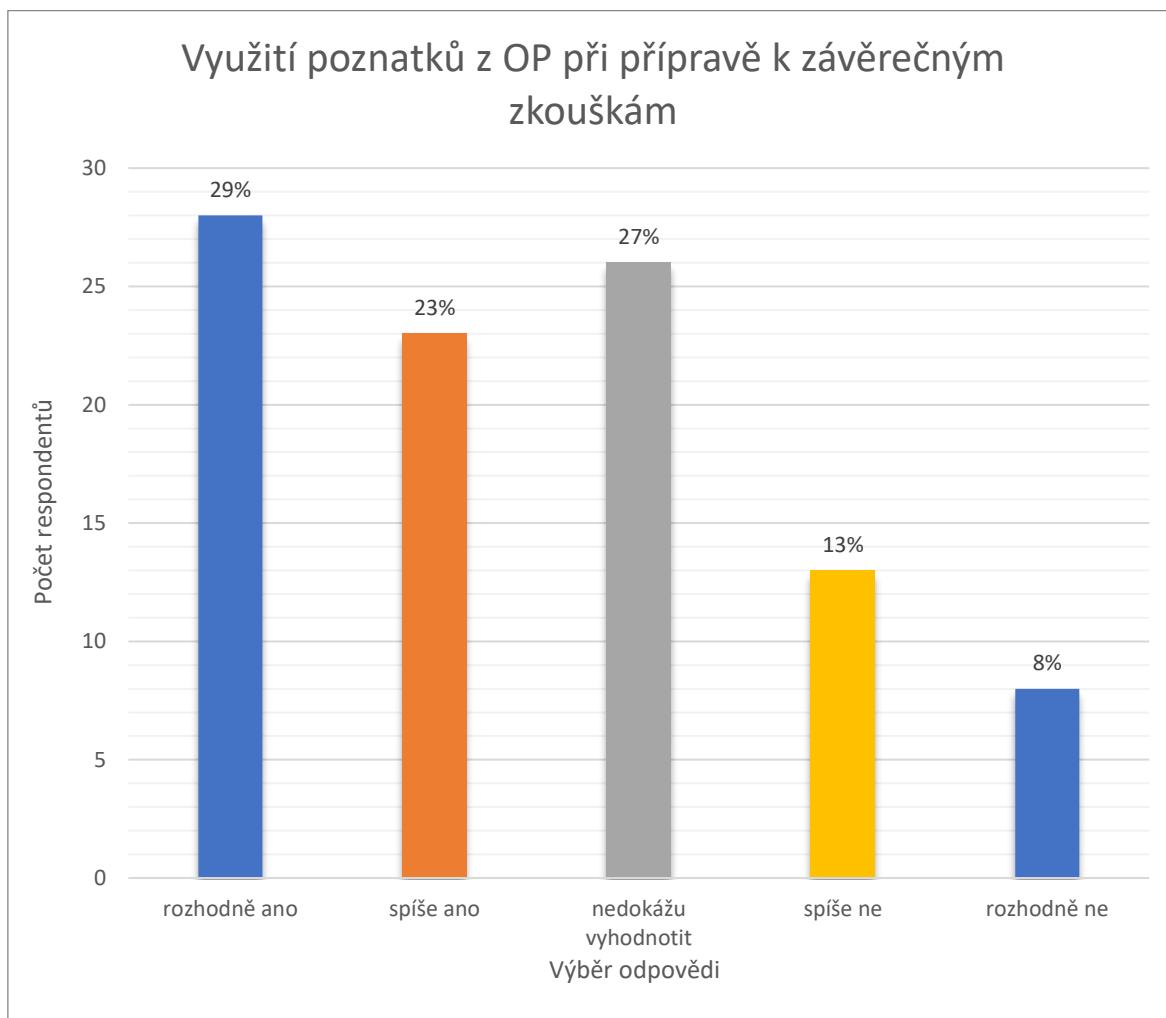

Graf č. 9

Respondenti v této otázce posuzovali, zda jim poznatky z odborné praxe pomohly při probírání témat v teoretické výuce. 32 % procent žáků odpovědělo *rozhodně ano*, *spíše ano* pak 47 % respondentů. Odpověď *ne* označilo 21 % žáků, z toho 16 % *spíše ne* a 5 % *rozhodně ne*. Z výsledků odpovědí na tuto otázku vyplývá, že absolvování odborné praxe žákům při osvojování témat v teoretickém vyučování pomohlo.

Otázka č. 7 Myslíš, že ti pomohla odborná praxe při přípravě k závěrečným zkouškám?

Grafické vyjádření otázky č. 7

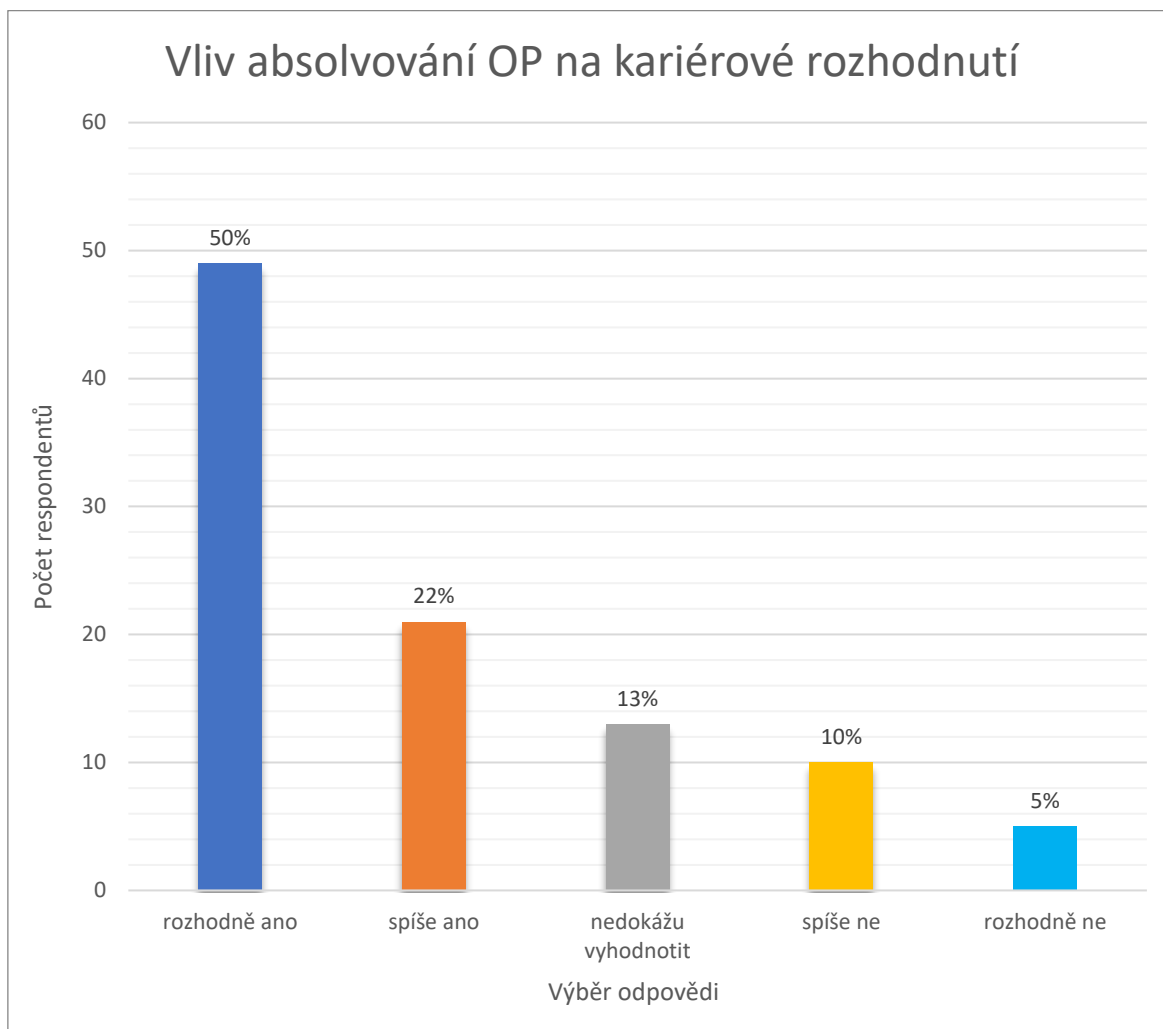

Graf č. 10

Respondenti odpověděli na otázku, zda byla odborná praxe přínosem při přípravě k závěrečným zkouškám *rozhodně ano* ve 29 %, *spíše ano* ve 23 %. Naproti tomu negativní odpovědi na tuto otázku byly ve 13 % *spíše ne* a pouze v 8 % respondenti *odpověděli rozhodně ne*. 27 % dotazovaných odpovědělo, že nedokážou tuto položku vyhodnotit. Vzhledem k tomu, že dotazníkové šetření probíhalo na začátku 2. pololetí, vypovídá výsledek této položky *nedokážu vyhodnotit* o tom, že se žáci v době, kdy se provádělo dotazníkové šetření, závěrečnými zkouškami ještě nezabývali.

Otázka č. 8 Ovlivnilo absolvování odborné praxe tvé kariérové rozhodnutí?

Grafické vyjádření otázky č. 8

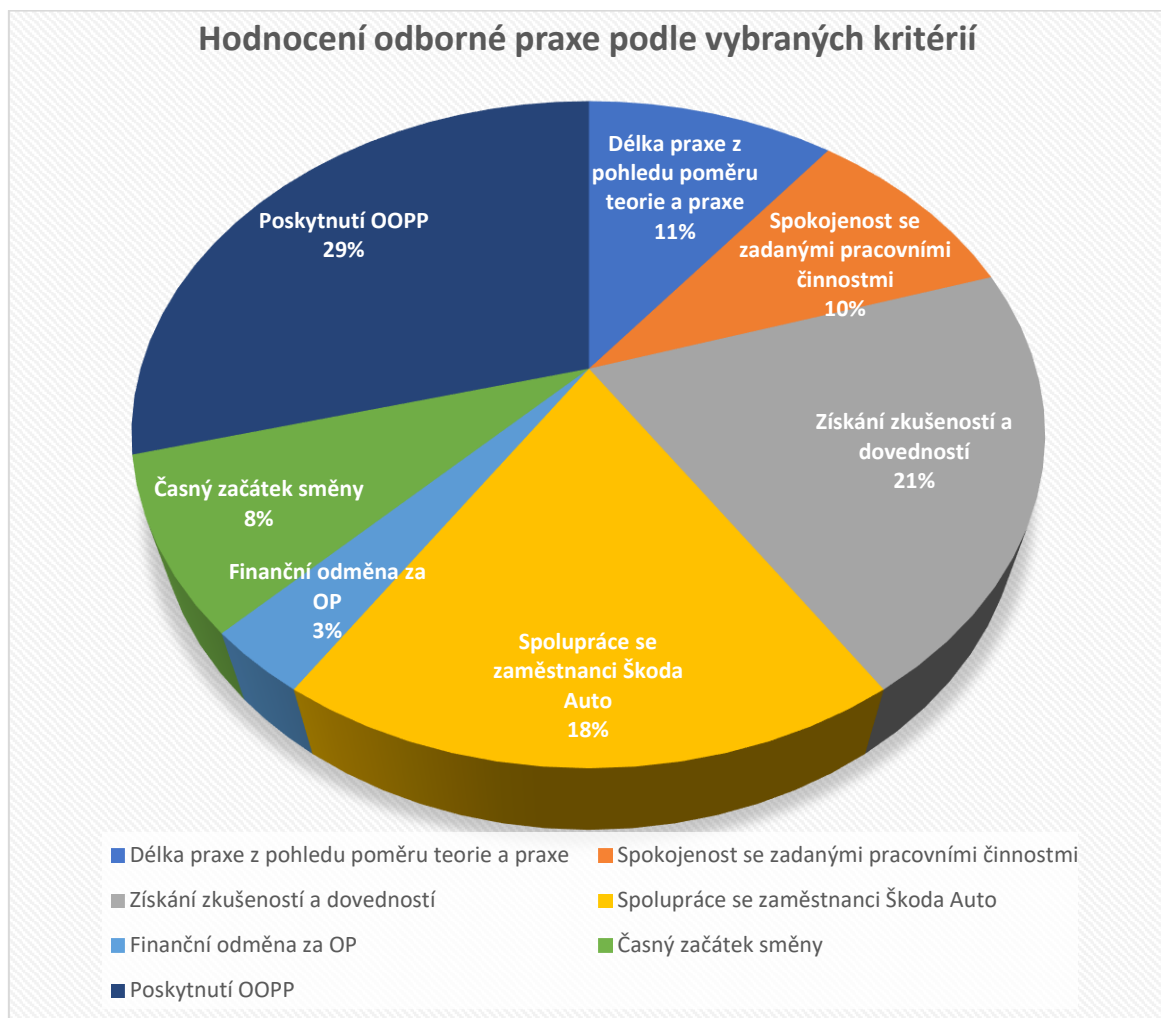

Graf č. 11

Na uzavřenou otázku jsem nabídl respondentům pět možností odpovědí. Z první nabízené je zřejmé, že pro 50 % respondentů absolvování odborné praxe ovlivní jejich kariérové rozhodnutí. 25 % dotazovaných zvolilo možnost odpovědi *spíše ano*. 13 % respondentů tuto otázku nedokázalo vyhodnotit. Položku *spíše ne* respondenti označili v 10 %. Pouze 5 % žáků zvolilo pro tuto položku *rozhodně ne*.

Otázka č. 9 Jak hodnotíš odbornou praxi z hlediska těchto kritérií?

Grafické vyjádření otázky č. 9

Graf č. 12

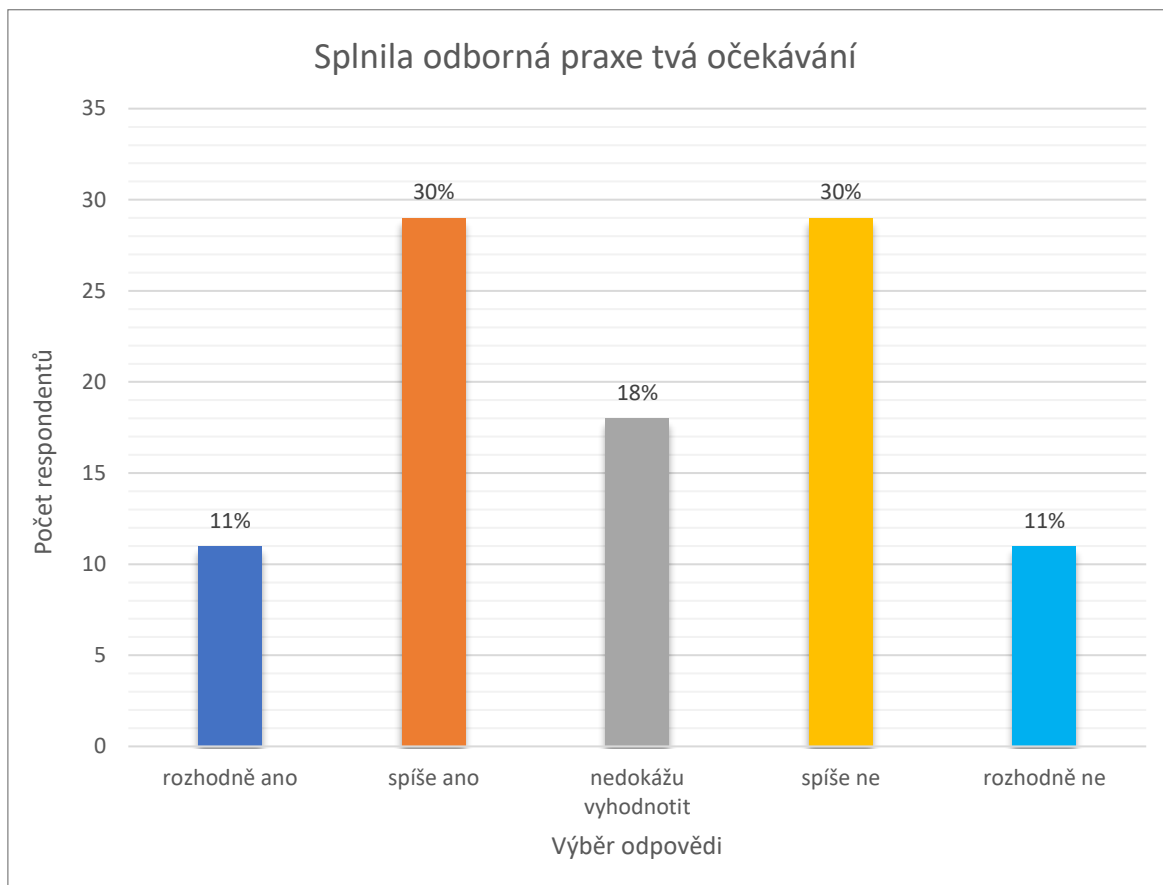
Dotazovaní si vybírali ze sedmi škálovaných odpovědí. Pro vyhodnocení jsem zvolil výšečový graf.⁴³ Respondenti nejvíce (29 %) ocenili skutečnost, že jim jsou zdarma poskytovány osobní ochranné pracovní pomůcky (OOPP). O 7 % méně jich preferovalo hledisko *získání zkušeností a dovedností*. 18 % respondentů ocenilo spolupráci se zaměstnanci firmy, 11% optimální délku praxe z pohledu poměru k teorii, 10 % dotázaných bylo spokojeno se

⁴³ KAPOUNOVÁ, Jana a Pavel KAPOUN. *Bakalářská a diplomová práce: od zadání po obhajobu*. Praha: Grada, 2017, s. 101

zadanými pracovními činnostmi. 8 % respondentů vadil *časný začátek směny*. Nejhorší byla hodnocena položka *finanční odměna za OP*, pouze se 3 procentními body.

Otázka č. 10 Splnila odborná praxe tvá očekávání?

Grafické vyjádření otázky č. 10

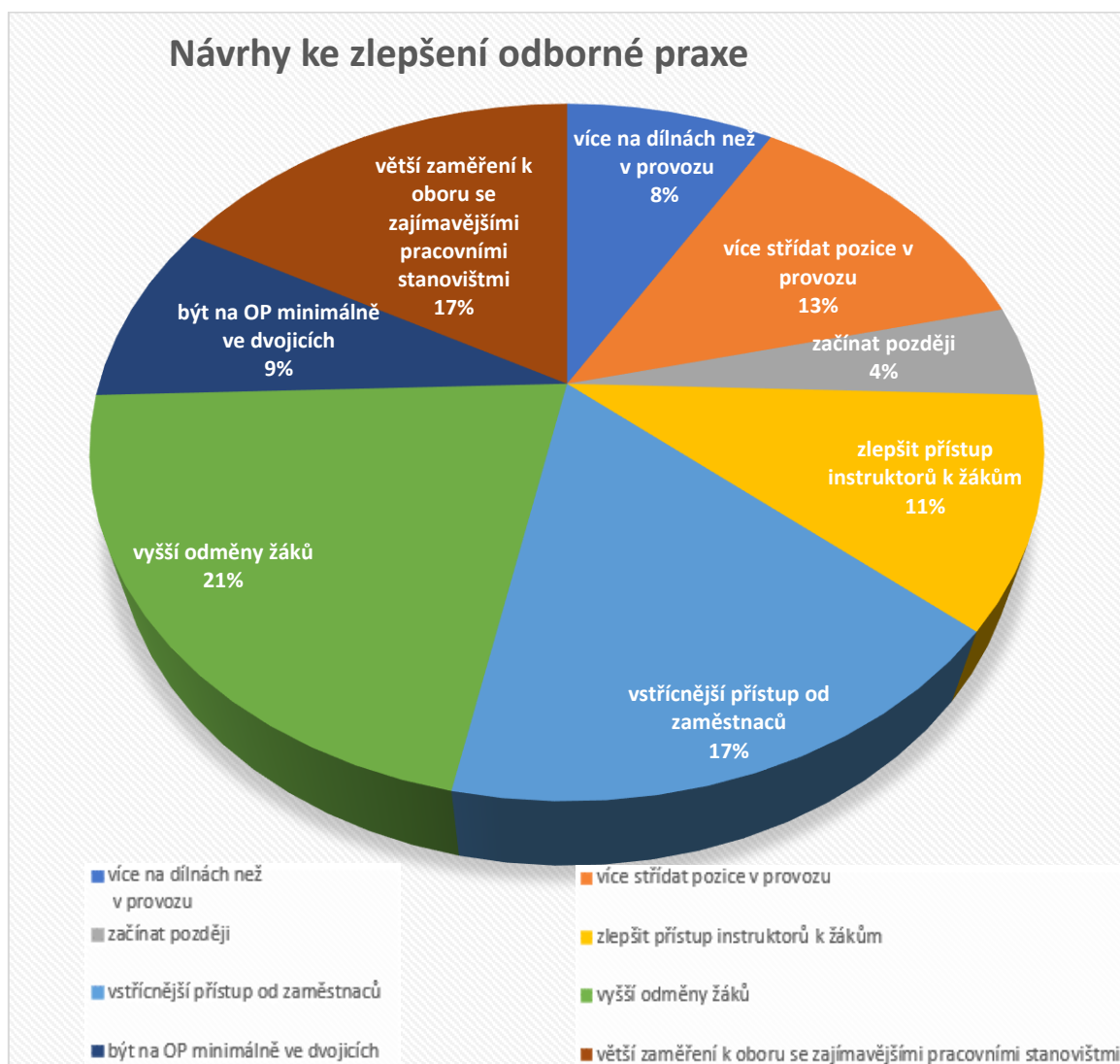

Graf č. 13

U této otázky vyšlo zajímavé „symetrické“ hodnocení. U první *rozhodně ano* a poslední *rozhodně ne* položky byl shodný výsledek 11 %. Rovněž u druhé a čtvrté položky došlo k procentuální shodě výsledků (29 %). Svůj postoj nedokázalo vyhodnotit 18 % respondentů. K úplnému vyhodnocení výsledků této otázky bude třeba zpracovat odpovědi na další otázky tohoto dotazníkového šetření.

Otázka č. 11 Co bys navrhoval/a ke zlepšení odborné praxe?

Grafické vyjádření otázky č. 11

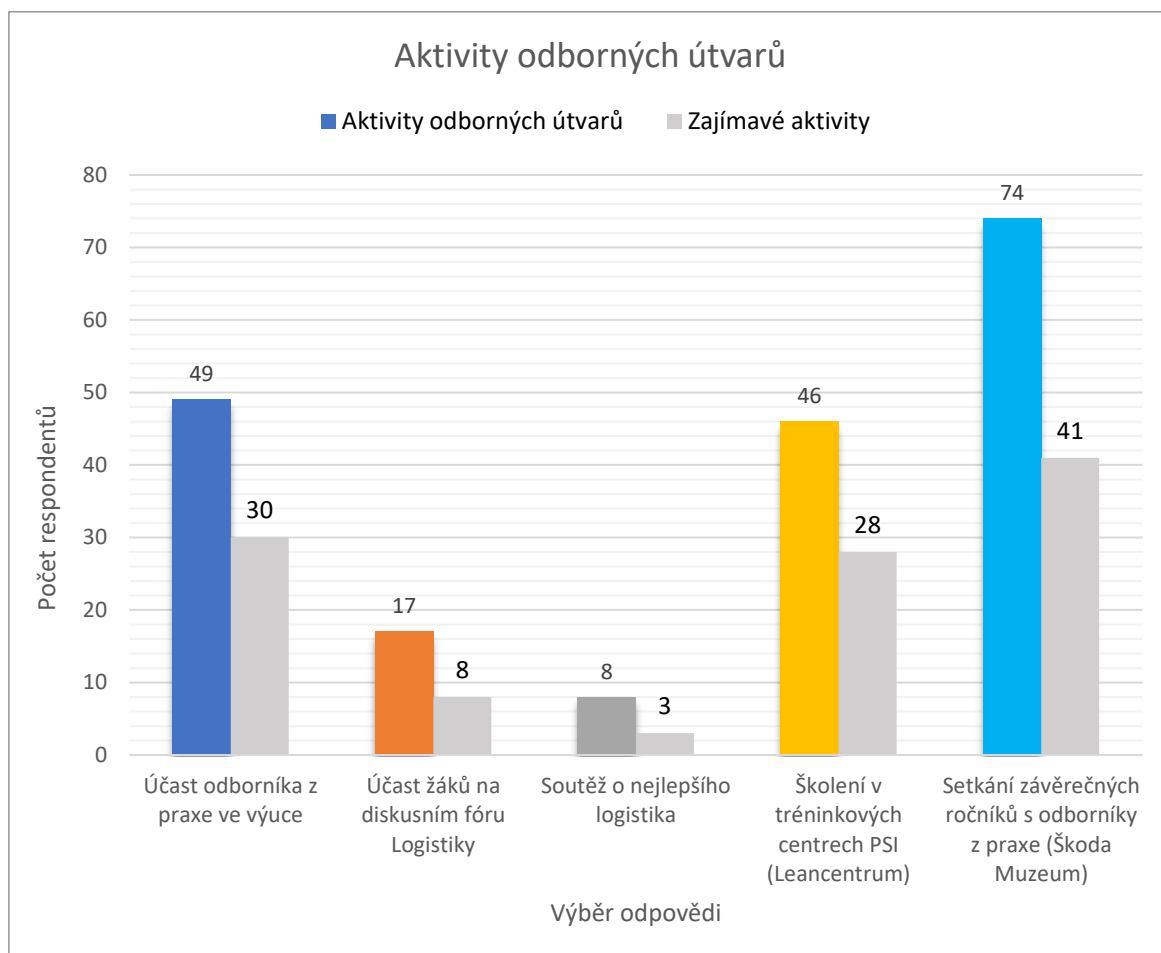

Graf č. 14

Záměrem zařazení této zcela otevřené otázky bylo zjistit návrhy žáků pro zlepšení odborné praxe. Z odpovědí vyplynulo osm navrhovaných témat pro zlepšení obsahu a průběhu odborné praxe na pracovištích firmy. Zvýšení finančních odměn navrhovalo 21 % respondentů, 17 % by uvítalo vstřícnější přístup zaměstnanců a více zajímavějších pracovních stanovišť zaměřených k studovanému oboru a 13 % častější střídání pozic v provozu. Prodloužit odborný výcvik na úkor praxe v provozu navrhovalo 8 % dotázaných a 4 % odpovědi obsahovaly přání začínat odbornou praxi později.

Otázka č. 12 Vlevo zakřížkuj (označ) aktivity odborných útvarů, kterých ses zúčastnil/a. Dále označ aktivity, které tě zaujaly.

Grafické vyjádření otázky č. 12

Graf č. 15

Tato otázka směřovala k aktivitám odborných útvarů ve výuce. Žáci měli sdělit, kterých aktivit se zúčastnili a označit ty aktivity, které je zaujaly, přičemž měli možnost označit více možností. Účast žáků na konkrétních aktivitách je barevně rozlišena ve sloupcovém grafu⁴⁴ v prvním pořadí. Šedou barvou v druhém pořadí jsou vyobrazeny aktivity, které žáky zaujaly. Z grafického vyjádření je patrné, že největší účast 74 % měla aktivita *Setkání závěrečných ročníků s odborníky z praxe* a zároveň byla hodnocena jako nejzajímavější. Dvě

⁴⁴ KAPOUNOVÁ, Jana a Pavel KAPOUN. *Bakalářská a diplomová práce: od zadání po obhajobu*. Praha: Grada, 2017, s. 99

aktivity *účast odborníka z praxe ve výuce a školení v tréninkových centrech* byly téměř shodně hodnoceny v účasti (49, resp. 46 %) i v oblíbenosti (30, resp. 28 %).

Otázka č. 13 Co nebo které téma z aktivit odborných útvarů ti v přehledu chybí?

Grafické vyjádření otázky č. 13

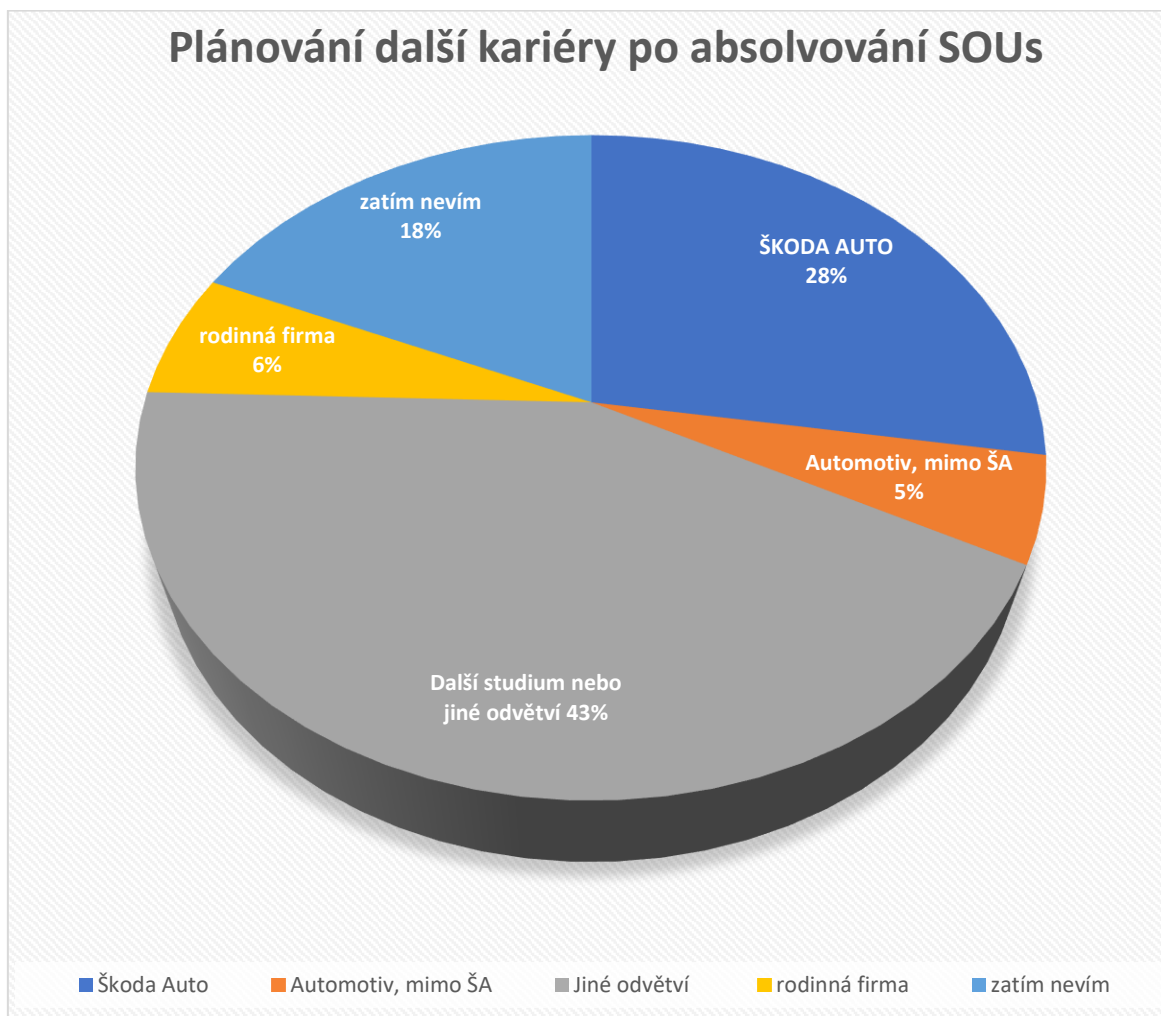

Graf č. 16

Zadáním této otevřené otázky byla respondentům dána možnost vyjádřit námět či doporučení k doplnění aktivit odborných útvarů ve výuce. Z grafu č. 20 je patrné, že žákům nejvíce chybí větší podpora a zapojení firmy do projektu Erasmus+. Žáci by dále uvítali organizování diskuzních fór i od dalších odborných útvarů. Třetím námětem od respondentů je možnost absolvovat více exkurzí v útvaru vývoje značky ŠKODA.

Otázka č. 14 Kam plánuješ nastoupit po absolvování SOUs?

Grafické vyjádření otázky č. 14

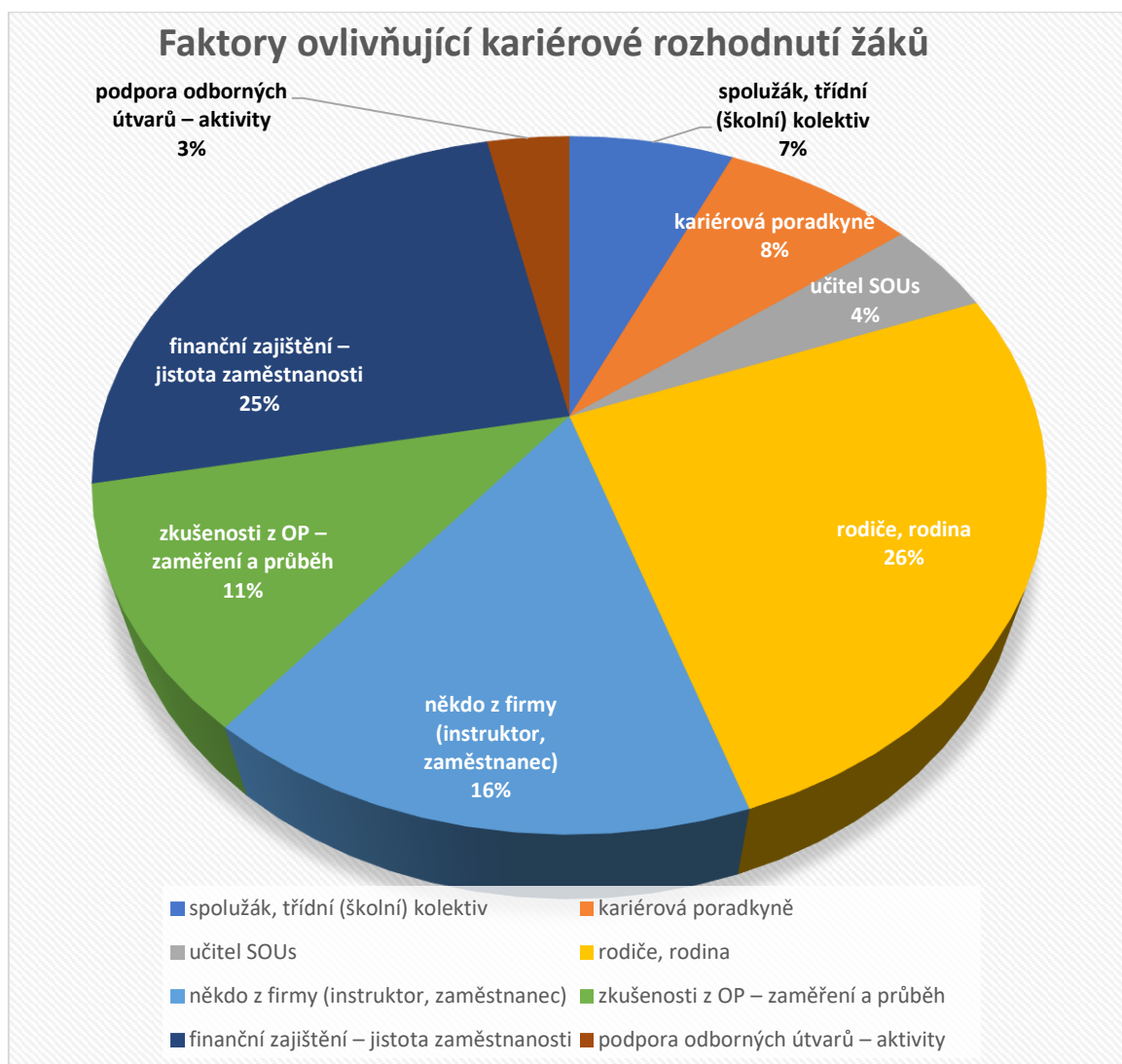

Graf č. 17

Respondenti si vybírali odpověď ze čtyř uzavřených položek a jedné polouzavřené s možností doplňujících údajů. Nejvíce, 43 % odpovědí, obdržela polouzavřená položka *jiné odvětví*, ve které respondenti uváděli, že se budou věnovat dalšímu studiu. Druhá nejvíce vyplňovaná položka byla odpověď *nástup do ŠKODA AUTO* ve 28 %. 18 % respondentů uvedlo, že *zatím neví*, jaký mají plán po absolvování školy. 6 % dotazovaných odpovědělo, že nastoupí do *rodinné firmy* a pouze 5 % plánuje svoji budoucnost v jiném odvětví *mimo ŠKODA AUTO*.

Otázka č. 15. Kdo/co tě ovlivnil/o při tvém kariérovém rozhodnutí?

Grafické vyjádření otázky č. 15

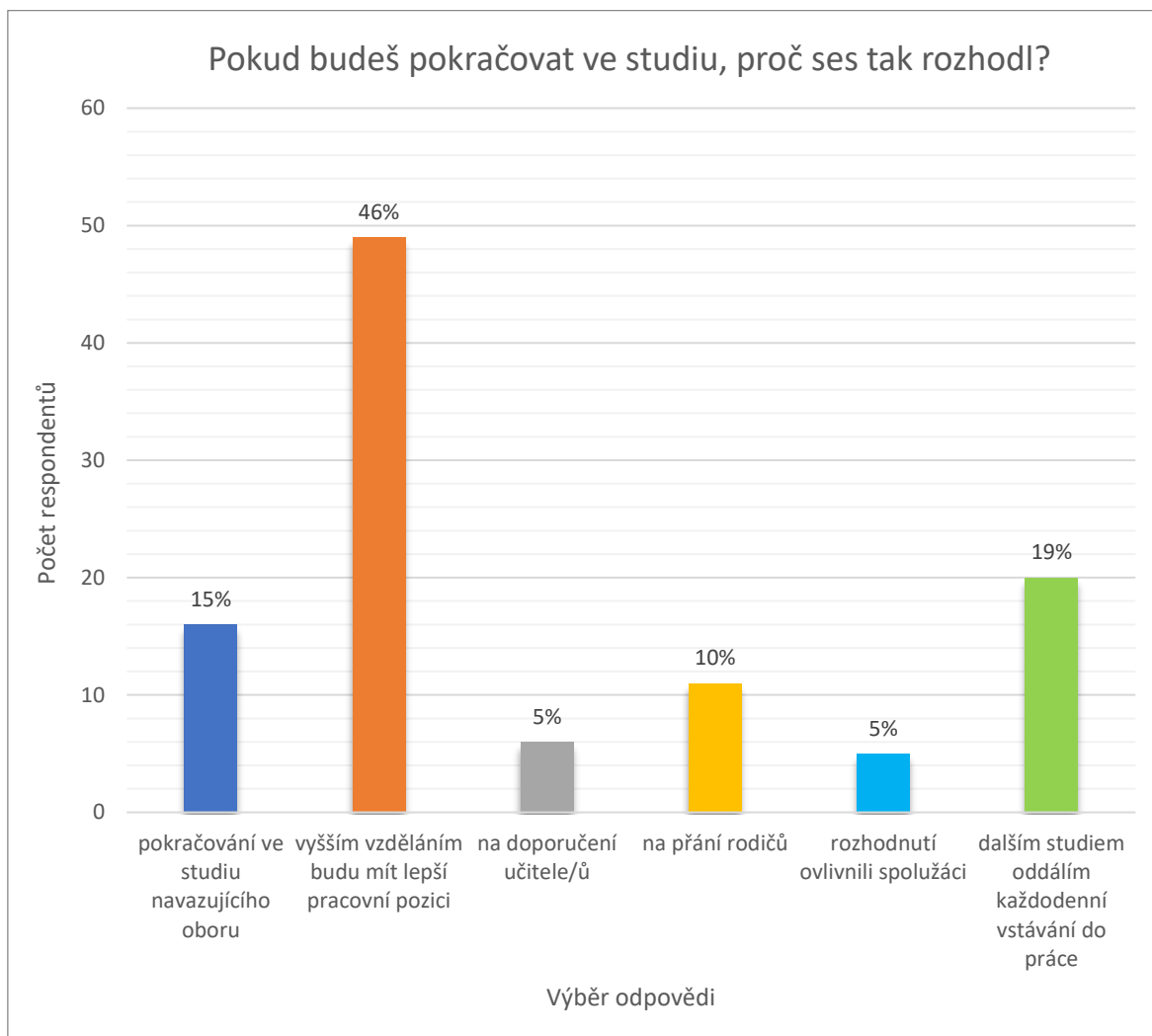

Graf č. 18

Respondenti volili odpověď z osmi uzavřených položek. Jejich kariérové rozhodnutí nejvíce ovlivnili *rodice nebo někdo z rodiny*, a to ve 26 %. Jen o jedno procento méně měla odpověď *finanční zajištění a jistota zaměstnanosti*. Další ovlivňující činitele následovali v tomto pořadí: *někdo z firmy (instruktor, zaměstnanec)* 16 %, *zkušenosti z OP – zaměření a průběh* 11 %, *kariérová poradkyně* 8 %, *spolužák, třídní (školní) kolektiv* 7 %, *učitel SOUs* 4 % a *aktivity odborných útvarů* 3 %.

Otázka č. 16 Pokud budeš pokračovat ve studiu, proč ses tak rozhodl?

Grafické vyjádření otázky č. 16

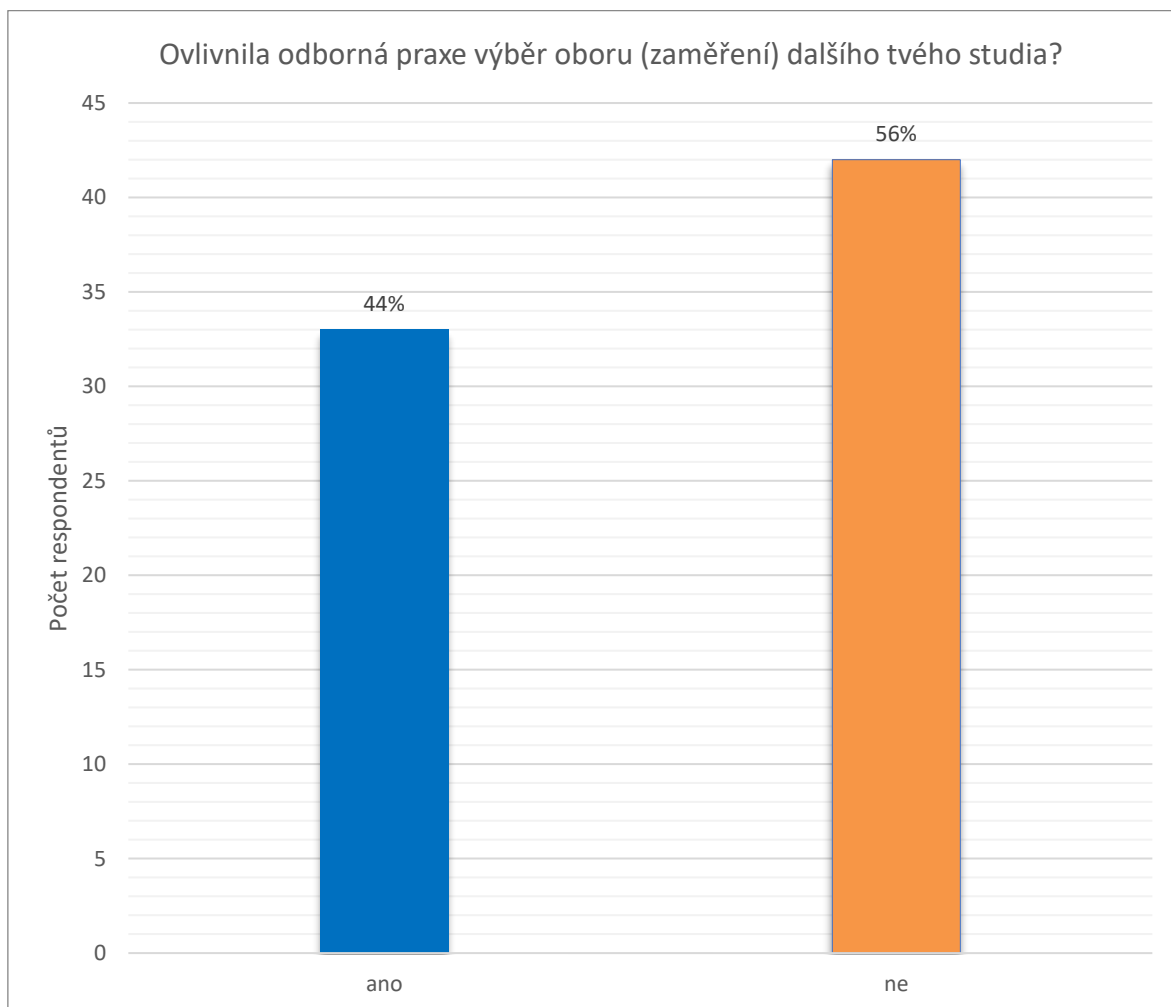

Graf č. 19

Zadáním této otázky jsem chtěl zjistit důvody rozhodnutí žáků pro volbu dalšího studia. Téměř polovina respondentů uvedla, že *vyšším vzděláním budou mít lepší pracovní pozici*. Druhým v pořadí byl důvod *oddálení ranního vstávání* a jako třetí respondenti uvedli *pokračování ve studiu navazujícího oboru*. Z grafu je zřejmý rozdíl mezi prvním a druhým rozhodnutím, který je 27 %. Pouze 10 % respondentů odpovědělo, že respektovali *přání rodičů*.

Otázka č. 17 Ovlivnila odborná praxe výběr oboru (zaměření) dalšího tvého studia?

Grafické vyjádření otázky č. 17

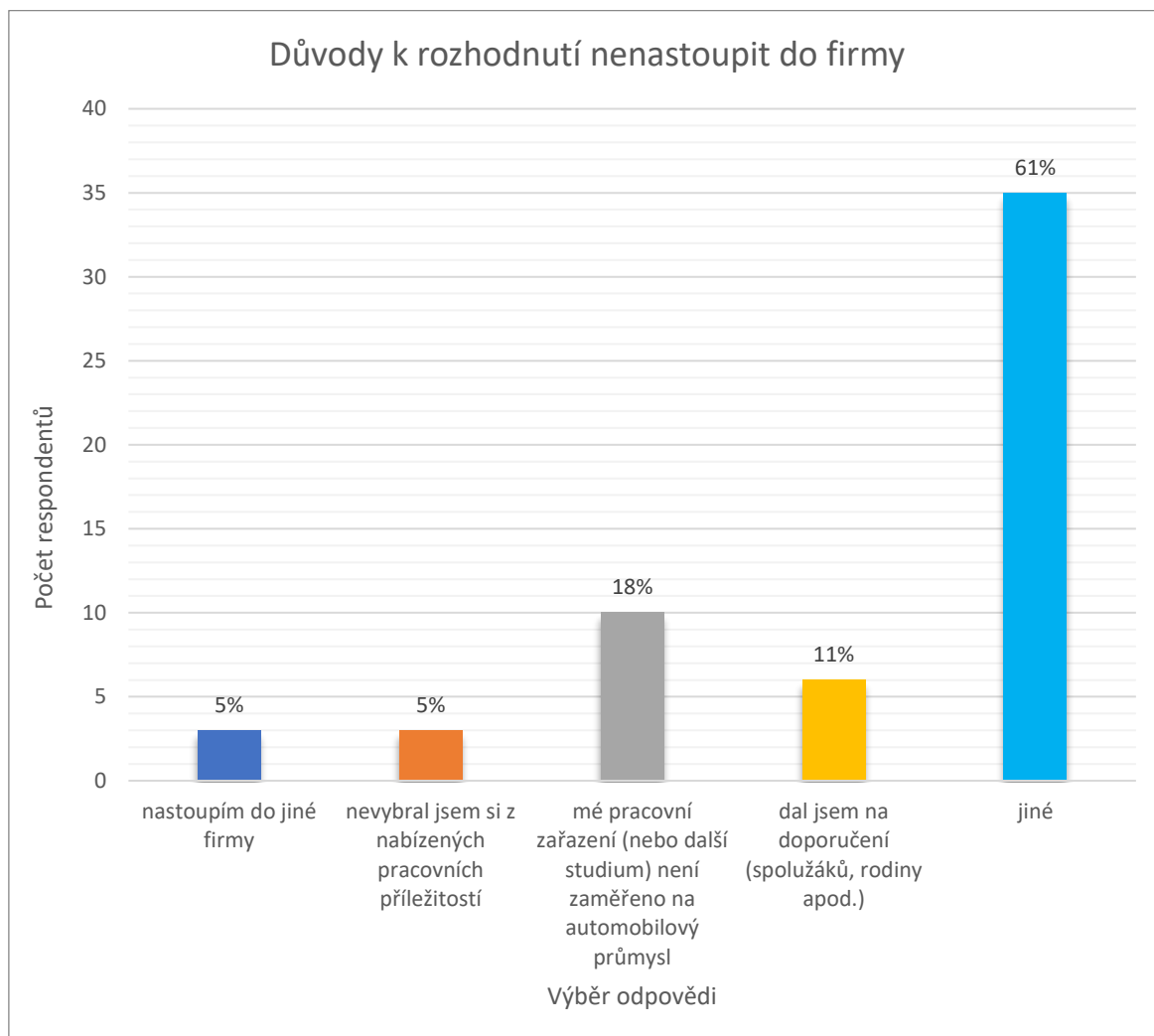

Graf č. 20

Položením těchto dvou uzavřených otázek bylo zjištěno, že absolvování odborné praxe ovlivnilo respondenty ve výběru oboru dalšího studia ve 44 % a naproti tomu 56 % dotazovaných zvolilo odpověď *ne*.

Otázka č. 18 Co tě vedlo k rozhodnutí nenastoupit do firmy?

Grafické vyjádření otázky č. 18

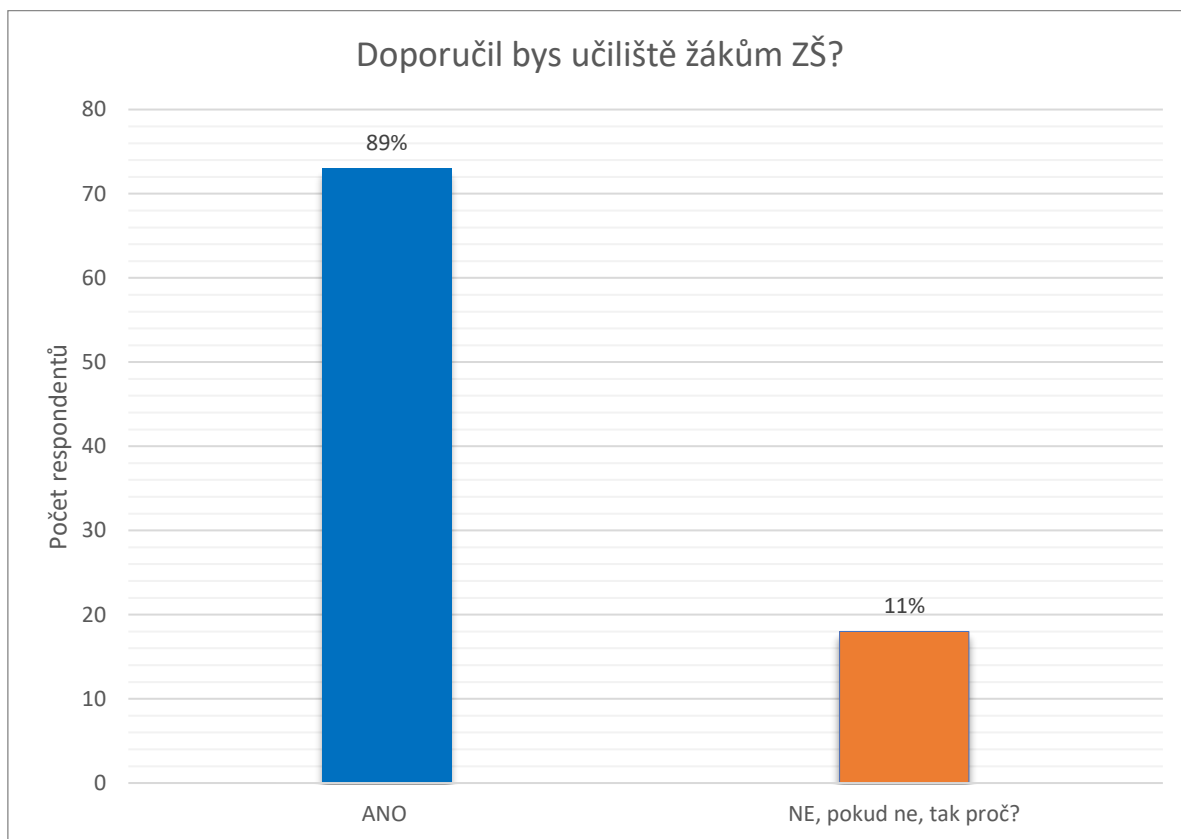

Graf č. 21

V této otázce měli respondenti označit jednu z pěti uzavřených položek. Nejnižší výsledek 5 % měly shodně dvě položky, a to *Nastoupím do jiné firmy* a *Nevybral jsem si z nabízených pracovních příležitostí*. Odpověď *Dal jsem na doporučení (spolužáků, rodiny apod.)* vybralo 11 % dotazovaných. Položku *Mé pracovní zařazení (nebo další studium) není zaměřeno na automobilový průmysl* označilo 18 % respondentů. Nejvíce odpovědí 61 % měla položka označena jako *Jiné* důvody.

Otázka č. 19 Doporučil bys učiliště žákům ZŠ?

Grafické vyjádření otázky č. 19

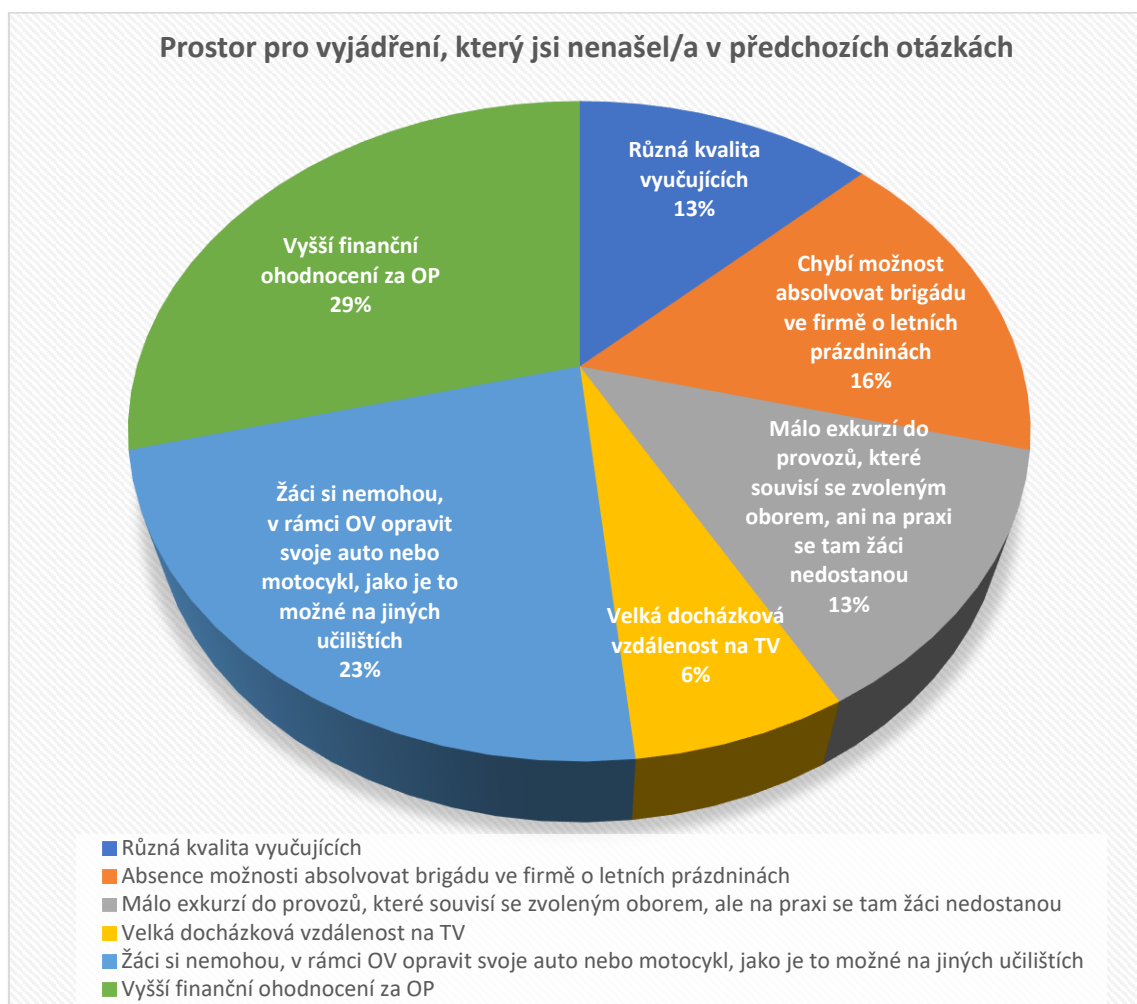

Graf č. 22

Odpověď na tuto otázku byla vytvořena jednou uzavřenou položkou a jednou polouzavřenou. Respondenti označili možnost *ano* v 89 % a polouzavřenou položku *ne* ve 11 %. V polouzavřené položce *ne, pokud ne, tak proč?* 6 žáků z 12ti odpovídajících uvedlo, že by učiliště nedoporučilo z důvodu nedostačujících míst na Domově mládeže. Doporučení by nedali 3 žáci kvůli náročnosti studia a 4 žáci uvedli jako důvod, nedoporučení SOUs žákům ZŠ, provedení změn v systému odměňování žáků za odbornou praxi od 1. 9. 2022.

Otázka č. 20 Zde je prostor pro tvé vyjádření, který jsi nenašel/a v předchozích otázkách:

Grafické vyjádření otázky č. 20

Graf č. 23

Tato otevřená otázka je příležitostí vyjádřit sdělení, pro něž respondenti nenašli prostor v předchozích otázkách. K této položce se vyjádřilo celkem 31 respondentů. Nejvíce z nich (9) vyjádřilo podnět *vyšší finanční ohodnocení za OP*. Druhý nejvyšší počet respondentů (7) uvedl, že si *žáci nemohou, v rámci OV opravit svoje auto nebo motocykl, jako je to možné na jiných učilištích*. Na třetím místě podle počtu vyjádření (5) žáci uvedli *absenci možnosti absolvovat brigádu ve firmě o letních prázdninách*. Ve shodném počtu vyjádření (4) respondenti uvedli, že na učilišti je *různá kvalita vyučujících* a *málo exkurzí do provozů, které souvisí se zvoleným oborem, ale ani na praxi se tam žáci nedostanou*. Jako poslední podnět uvedli 2 žáci *velkou docházkovou vzdálenost na TV* (tělesná výchova).

8.6 Závěry výzkumu, příp. doporučená opatření k nápravě zjištěného stavu

Soubor výzkumných otázek č. 1:

Jak OP navázala na zkušenosti, dovednosti a návyky získané v odborném výcviku?

Respondenti se vyslovili pro návaznost OV a OP v poměru 57 % : 42 %.

Jak OP pomohla v tématech probíraných v teoretickém vyučování, při přípravě k závěrečným zkouškám a jak ovlivnila kariérové rozhodnutí?

Absolvování odborné praxe pomohlo žákům při osvojování témat v teoretickém vyučování v poměru 79%: 21%, při přípravě k závěrečným zkouškám rovněž (52% : 21%), 27 dotázaných nedokázalo položku vyhodnotit, zřejmě proto, že se přípravou na závěrečné zkoušky ještě nezabývali), kariérové rozhodnutí ovlivnila u 75% respondentů.

Jaký význam pro zajištění a průběh odborné praxe má funkce instruktora OP a UOV?

Funkci instruktora vnímá 76 % žáků jako velmi významnou, 46 % si bez něj neumí odbornou praxi představit.

UOV byl pro 42 % respondentů přínosem pro průběh a zajištění OP, pro 28 % respondentů byl víc než průvodcem, naopak podle 37 % dotazovaných dělal pouze to, co musí.

Jak hodnotí žáci odbornou praxi podle vybraných kritérií?

29 % osobní ochranné pracovní pomůcky zdarma, 22 % preferovalo hledisko získání zkušeností a dovedností, 18 % ocenilo spolupráci se zaměstnanci firmy, 11% optimální délku praxe z pohledu poměru k teorii, 10 % dotázaných bylo spokojeno se zadanými pracovními činnostmi, 8 % respondentů vadil časný začátek směny a 3 % finanční odměna za OP.

Do jaké míry splnila odborná praxe tvá očekávání a co bys navrhoval/a k jejímu zlepšení?

U první položky *rozhodně ano* a poslední *rozhodně ne* byl shodný výsledek 11 %. Rovněž u druhé a čtvrté položky došlo k procentuální shodě výsledků (29 %). Svůj postoj nedokázalo vyhodnotit 18 % respondentů

Z odpovědí vyplynulo 8 témat pro zlepšení obsahu a průběhu odborné praxe na pracovištích firmy. *Zvýšení finančních odměn* navrhovalo 21 % respondentů, dále 17 % by uvítalo *vstřícnější přístup zaměstnanců* a *více zajímavějších pracovních stanovišť zaměřených*

k studovanému oboru a 13 % častější střídání pozic v provozu. Prodloužit odborný výcvik na úkor praxe v provozu navrhovalo 8 % dotázaných a 4 % odpovědí obsahovaly přání začít odbornou praxi později.

Výzkumná otázka č. 2:

Kterých aktivit odborných útvarů ve výuce se žáci zúčastnili, které z nich pokládají za nejprůnosnější a které jim v přehledu chybí?

Nejvíce navštívené (74 %) a nejzajímavější bylo *Setkání závěrečných ročníků s odborníky praxe*. Dvě aktivity *účast odborníka z praxe ve výuce* a *školení v tréninkových centrech* byly téměř shodně hodnoceny, jak v účasti (49, resp. 46 %), tak i v oblíbenosti (30, resp. 28 %). Žákům nejvíce chybí větší podpora a zapojení firmy do projektu Erasmus +, dále by uvítali organizování diskuzních fór i od dalších odborných útvarů a možnost absolvovat více exkurzí v útvaru vývoje značky ŠKODA.

Soubor výzkumných otázek č. 3:

Kam plánují studenti závěrečných ročníků nastoupit po absolvování SOUs?

43 % *jiné odvětví* (další studium), 28 % *nástup do Škoda Auto*, 18 % *zatím neví*, 6 % *nastoupí do rodinné firmy* a 5 % *mimo ŠKODA AUTO*.

Kdo/co ovlivnil/o jejich kariérové rozhodnutí?

26 % *rodiče nebo někdo z rodiny*, 25% *finanční zajištění a jistota zaměstnanosti*, 16 % *instruktor, zaměstnanec firmy*, 11 % *zaměření a průběh OP*, 8 % *kariérová poradkyně*, 7 % *spolužák, třídní (školní) kolektiv*, 4 % *učitel SOUs* a 3 % *aktivity odborných útvarů*.

Proč jste se rozhodli pokračovat ve studiu a jak ovlivnila odborná praxe zaměření dalšího studia?

Vyšším vzděláním budou mít lepší pracovní pozici (46 %), následuje *oddálení ranního vstávání, pokračování ve studiu navazujícího oboru*, 10 % respondentů odpovědělo, že respektovali *přání rodičů*.

OP ovlivnila rozhodnutí u 44 % dotázaných, naproti tomu 56 % dotazovaných zvolilo odpověď *ne*.

Co vás vedlo k rozhodnutí nenastoupit do firmy?

Položky *Nastoupím do jiné firmy* a *Nevybral jsem si z nabízených pracovních příležitostí* zvolilo shodně 5 % respondentů, 11 % položku *Dal jsem na doporučení spolužáků, rodiny apod.* Položku *Mé pracovní zařazení nebo Další studium není zaměřeno na automobilový průmysl* označilo 18 % respondentů. Položku *Jiné důvody* zvolilo 61 % dotazovaných.

Doporučil bys učiliště žákům ZŠ?

Ano v 89 %, *ne* ve 11 %. 6 žáků z 12ti odpovídajících uvedlo, že by učiliště nedoporučilo z důvodů nedostačujících míst na Domově mládeže (6), kvůli náročnosti studia (3) a 4 žáci pro změny v systému odměňování žáků za OP.

Prostor pro tvé vyjádření, který jsi nenašel/a v předchozích otázkách

Vyšší finanční ohodnocení za OP by si přálo 9 respondentů, 7 tázaných uvedlo, že si žáci nemohou v rámci *OV* opravit svoje auto nebo motocykl, 5 žákům chybí možnost *absolvovat brigádu ve firmě o letních prázdninách*, 4 respondenti uvedli, že na učilišti je *různá kvalita vyučujících a málo exkurzí do provozů, které souvisí se zvoleným oborem*, 2 žáci *velkou docházkovou vzdáleností na výuku tělesné výchovy*.

8.7 Posouzení hypotéz:

Hypotéza č. 1: Odborná praxe v provozu pozitivně ovlivňuje výuku na SOUs, navázala na vědomosti a dovednosti žáků získané v teoretickém a praktickém vyučování, pomohla studentům při přípravě k závěrečným zkouškám a ovlivnila jejich kariérové rozhodnutí. Instruktor odborné praxe a UOV mají podle respondentů značný podíl na zajištění a průběhu odborné praxe. Odborná praxe navázala na zkušenosti, dovednosti a návyky získané v odborném výcviku (57 % : 42 %), pomohla v tématech probíraných v teoretickém vyučování (79% : 21%), při přípravě k závěrečným zkouškám (52 % : 21 %) a ovlivnila kariérové rozhodnutí (75 %).

76 % žáků vnímá funkci instruktora OP jako velmi významnou, 46 % si bez něj OP představit. UOV byl přínosem pro průběh a zajištění OP pro 42 % respondentů, pro 37 % plnil jen své povinnosti.

Z výsledků šetření vyplývá, že **hypotéza se v plném rozsahu potvrdila.**

Hypotéza č. 1a: Získané zkušenosti z odborné praxe mají vliv na rozhodování mezi dalším studiem a nástupem do zaměstnání.

OP ovlivnila kariérové rozhodnutí u 75 % respondentů, **hypotéza se tím potvrdila.**

Hypotéza č. 2: Nejvíce navštěvovanou aktivitou bude *Setkání závěrečných ročníků s odborníky z praxe.*

Setkání závěrečných ročníků s odborníky z praxe bylo nejvíce navštívené (74 %) i nejzajímavější ze všech aktivit. **Hypotéza se potvrdila.**

Hypotéza č. 2a: Žáci budou z aktivit odborných útvarů nejvíce požadovat častější pořádání *Diskuzního fóra.*

Žákům nejvíce chybí větší *podpora a zapojení firmy do projektu Erasmus +* (42 %), uvítali by organizování diskuzních fór i od dalších odborných útvarů (33 %). **Hypotéza se potvrdila** jen částečně.

Hypotéza č. 3: Žáci závěrečných ročníků plánují po absolvování SOUs nastoupit do firmy. Žáci ve 43 % volili *jiné odvětví (další studium)*, 28 % *nástup do Škoda Auto*, 18 % *zatím neví*, 6 % *nastoupí do rodinné firmy* a 5 % *mimo Škoda Auto*. Z výsledků vyplývá, že se **hypotéza nepotvrdila.**

Hypotéza č. 3a: Kariérové rozhodnutí žáků nejvíce ovlivnilo finanční zajištění spolu s garancí zaměstnanosti.

Hypotéza se zčásti potvrdila, protože nejvíce respondentů (26 %) volilo sice položku *rodiče nebo někdo z rodiny*, ale na druhém místě s 25 % byla odpověď *finanční zajištění a jistota zaměstnanosti.*

Hypotéza č. 3b: K rozhodnutí nenastoupit do firmy vedla žáky především nevhodnost výběru studijního oboru.

Položku *Mé pracovní zařazení není zaměřeno na automobilový průmysl* označilo pouze 18 % respondentů. **Hypotéza se tedy nepotvrdila.**

9 ZÁVĚR

Tématem diplomové práce „*Pedagogicko-psychologická podpora pro volbu povolání ve ŠKODA AUTO*“ je problematika podpory volby povolání ve firmě ŠKODA AUTO a.s. Téma souvisí zejména s výchovou kvalifikovaných zaměstnanců ve firemním učilišti, Středním odborném učilišti strojírenském ŠKODA, kterou firma řadu let praktikuje.

Cílem diplomové práce bylo analyzovat systém podpory pro volbu povolání ve firmě, vytipovat významné aspekty této podpory a dotazníkovým šetřením ověřit jejich fungování ve vzdělávacím procesu počínaje nábohem žáků až po kariérové rozhodnutí absolventů.

Teoretická část práce obsahuje nástin systému vzdělávání zaměstnanců ve firmě, charakteristiku Středního odborného učiliště strojírenského, marketingové akce podpory pro volbu povolání, další kapitoly jsou věnovány specifikům odborného výcviku v SOUs ŠKODA: odborné praxi realizované přímo v provozu, podílu odborných útvarů na výuce a problematice kariérového rozhodnutí absolventů SOUs.

Kvalifikační a další rozvoj zaměstnanců automobilky zastřešuje odborný útvar ŠKODA Akademie. Významnou součástí tohoto systému je SOUs umístěné v areálu boleslavského závodu společnosti.

Potřeby firmy a náročnost studia nutně vyžaduje věnovat systému podpory volby povolání ve firmě ŠKODA značnou pozornost. Jeho důležitou součástí jsou **náborové akce** realizované SOUs ve spolupráci se ŠKODA Akademií a určené zájemcům o studium ze ZŠ, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům. Jde o různě motivované způsoby seznamování se školou, zejména exkurzní činnost, zaměřenou hlavně na žáky závěrečných ročníků ZŠ, ale mířící i na děti předškolní, žáky 1. stupně ZŠ, dívky z 2. stupně ZŠ, zájemce o techniku ad. Cílem těchto akcí, do nichž jsou aktivně zapojeni i žáci učiliště, je nejen představit návštěvníkům SOUs a potažmo i automobilku, ale aktivizovat je nějakým zajímavým úkolem ve školních dílnách.

Nejvýznamnějšími faktory systému podpory pro volbu povolání jsou:

1. Propojení výuky s praxí

Vzdělávání v SOUs je koncipováno jako triální systém – teoretická výuka je propojena s odborným výcvikem ve školních dílnách a s odbornou praxí v provozech firmy. Propojení

s firmou a výrobou umožňuje využívat při výuce nejmodernější technologie i experty z odborných útvarů. Na druhé straně vyžaduje respektování potřeb firmy počínaje úpravou vzdělávacích programů a časových dotací. Součástí studia je také seznamování s firemním stylem (soubor pravidel určujících vnější vystupování firmy ke svému okolí a zákazníkům a vnitrofiremní vztahy mezi zaměstnanci, systém komunikace, řízení a odměňování) a výchovou k firemním pravidlům a kultuře.

2. Pedagogické klima školy

Pedagogičtí pracovníci usilují o využití maximálního potenciálu každého žáka pro to, aby se po absolvování školy stal úspěšným zaměstnancem firmy. Přístup učitelů k žákům, kolegům a rodičům spočívá ve vzájemném respektu, spolupráci a kolegiilitě. Snaží se citlivě řešit neobvyklé situace s žáky, rodiči i s ostatními kolegy. Prohlubují svou kvalifikaci dalším sebevzděláváním, zpětnou vazbou, pravidelným sebehodnocením a hodnocením své práce. Sdílení pedagogických zkušeností pomáhá dalším učitelům při hledání efektivních vyučovacích postupů. Jde zejména o netradiční formy práce, jako je například sebeřízené učení, při němž žáci přebírají iniciativu a sami rozhodují o tom, co a kdy se chtějí či potřebují naučit a učitel tu funguje hlavně jako podporovatel, školní projekty, nové formy výuky a hodnocení žáků.

3. Modernizace výuky

Velmi silnou inovační tendencí na škole je digitalizace výuky. Digitální učení se postupně stává základním prvkem odborného vzdělávání. Cílem digitalizace vybavení je poskytnout žákům a učitelům společné a flexibilní digitální výukové prostředí. Mezi didakticky velmi účinné aplikace moderních výrobních technologií patří využití virtuální (VR) a rozšířené reality (AR) ve výuce. Díky AR je možné např. v mobilním telefonu nebo tabletu umístit virtuální objekty do prostředí kolem nás. Digitalizace výuky by přitom neměla vytlačit senzomotorické dovednosti žáků, jako například psaní a kreslení.

4. Vybavení a prostředí školy

Kromě 30 klasických, 4 jazykových a 8 IT učeben pro výuku teoretických předmětů, slouží odborným předmětům a praktické výuce 14 odborných a 20 dílenských učeben k teoretické i praktické výuce logistiky, hydrauliky, pneumatiky, mechaniky, automobilové diagnostiky, 3D tisku, gravírování, svařování kovů, plastů, robotiky, programování aj. Vybavení

a zaměření učeben se operativně mění v závislosti na počtech žáků a skladbě oborů, kterými škola reaguje na požadavky zavádění nových technologií a trendech, které úzce navazují na potřeby firmy. Důraz je kladen i na prostory pro odpočinek žáků. Široké chodby jsou vybavené rozmanitými relaxačními prvky a volné prostory stoly, židlemi, nápojovými a jídelními automaty. Školní jídelna byla nahrazena moderní restaurací Akademie s celodenním bufetovým prodejem. Před školou je hřiště s umělým povrchem a lavičkami. Na vestavku pak střešní letní terasa s podiem.

5. Výroba pro firmu a žakovské projekty

Součástí odborného výcviku jsou i zakázky pro firmu, které vyrábějí žáci v odborném výcviku. Rozvíjejí si tak získané kompetence a zároveň prohlubují kontakty a spolupráci s odbornými útvary firmy.

Jedním z nejzajímavějších školních projektů je Azubi car – projekt stavby žakovského vozu, na němž s učni 2. a 3. ročníků a UOV všech automobilních oborů spolupracují oddělení Designu, Technického vývoje, Motosportu a Komunikace. Návrh je po schválení vedením společnosti realizován učni s podporou UOV, nový vůz se prezentuje pod křídly škodovky a vystavuje se s jejich auty po celém světě.

6. Odborná praxe v provozu závodu

Odborná praxe navazuje na získané teoretické a praktické znalosti a dovednosti žáků ve škole a prohlubuje je. Cílem je propojení školy a firmy, prohloubení doprovodu žáků v odborné praxi, seznámení a práce s moderními technologiemi a pracovními postupy za dodržování BOZP. V průběhu OP je žák střídán na pracovních pozicích a jsou mu zadávány různé pracovní operace tak, aby získal co nejvíce zkušeností a dovedností. Praktickým cílem totiž je seznámit žáky s prostředím a povahou činností ve firmě, aby věděli, co je čeká v budoucím zaměstnání. Absolvování praxe by jim mělo „otevřít oči“ a usnadnit kariérové rozhodnutí.

7. Účast odborných útvarů na výuce

Specialista pro určitý obor a téma probere s žáky vybraný problém a představí přitom i nejaktuálnější trendy ve výrobě, neboť o nich se žáci jinak nemají šanci dozvědět. Tato aktivita

bývá velmi kladně hodnocena nejen samotnými žáky a učiteli, ale i firmou, protože žáci nabyté vědomosti uplatní následně na provozních pracovištích odborné praxe.

Další prověřenou formou spolupráce s odbornými útvary Logistiky je účast žáků na odborných diskusních fórech, která zajišťují logistické útvary firmy. Tam jsou žáci i učitelé seznámeni s nejnovějšími technologiemi využívanými v oboru.

Pro žáky vyšších ročníků jsou atraktivní také různé soutěže, které pro ně pořádají odborné útvary firmy. Např. soutěž O nejlepšího logistika, která spočívá v prezentaci zadaného projektu před hodnotící komisí. Tématem prezentace je návrh na optimalizaci či inovaci procesů logistiky, které žáci poznali v rámci školních odborných praxí v logistických útvarech.

Zajímavou akcí pro závěrečné ročníky je každoroční setkání žáků, na němž zástupci odborných útvarů představují své útvary pomocí prezentací, včetně svých osobních příběhů, v nichž popisují cestu, jak se dostali do pozic, ve kterých momentálně jsou. Ve většině případů se jedná o absolventy učiliště, takže jde o povedenou motivační akci, která je doplněna aktivní diskuzí mezi odborníky a žáky, kteří se dozvědí další potřebné informace k rozhodnutí o volbě dalšího působení ve firmě.

Část odborného výcviku probíhá ve firemních tréninkových centrech podle odbornosti. Žáci se aktivně zapojují do těchto školení spolu se svými učiteli. Po několika absolvovaných školeních přecházejí učitelé do rolí školitelů a tím získávají a dále přenášejí nabyté zkušenosti do své výuky s reflexí a vyhodnocením vlastních metod.

8. Garance zaměstnání (umíst'ování absolventů)

Každý úspěšný absolvent SOUs má ve firmě garantované zaměstnání, jestliže ŠKODA AUTO je jeho prvním zaměstnavatelem. Kariérový poradce po celou dobu studia žáka sleduje, zda má žák po absolvování školy zájem nastoupit do firmy nebo jestli se rozhodne dále se věnovat studiu či nastoupit k jinému zaměstnavateli. U oborů zakončených maturitní zkouškou pak na kterou vysokou školu se žák hlásí. U učebních oborů zakončených výučním listem, zda bude pokračovat v denním nástavbovém studiu přímo na škole.

9. Zahraniční odborné praxe

Žáci vyšších ročníků absolvují dvoutýdenní až měsíční odbornou praxi v ostatních partnerských podnicích koncernu v zahraničí. Hlavním cílem je získat prostřednictvím zahraničního pobytu nové profesní zkušenosti, vyzkoušet si teoretické poznatky ze svého oboru v praxi a prohloubit si své odborné znalosti a dovednosti, v neposlední řadě i zlepšit jazykovou vybavenost.

10. Zaměstnanecké a studijní benefity

Žák přijetím ke studiu získává stejná práva na firemní benefity jako zaměstnanec. Leasingovým pronájmem vozu počínaje, využíváním služeb podnikového servisu a prodejny, mobilního operátora, možností nakupovat výpočetní techniku za výhodné ceny a užívat firemních aplikace zdarma ad. až po zvýhodněnou cenu jídel v podnikových restauracích. Přiznanými výhodami jsou také finanční odměny za studijní výsledky a praxi. Zanedbatelná není ani skutečnost, že firma hradí i podstatnou část nákladů na sportovně turistický a lyžařský kurz.

Praktická část diplomové práce obsahuje dvě dotazníková šetření. První se žáky 1. a 2. ročníku SOUs zkoumá účinnost podpory pro volbu povolání u vytipovaných informačních zdrojů, návštěvnost náborových akcí a vliv jednotlivých forem podpory na rozhodnutí uchazečů studovat na SOUs.

Výsledky šetření potvrdily, že rozhodujícím informačním zdrojem pro volbu budoucího povolání u žáků SOUs je rodina, často jde o současné či bývalé zaměstnance firmy. Důležitými informačními zdroji jsou kromě obecného povědomí i kamarádi či spolužáci, z internetových zdrojů pak webové stránky školy.

Nejnavštěvenějšími akcemi byly *Den otevřených dveří*, podzimní *Burza středních škol a exkurze žáků ze ZŠ*. Respondenty nejvíce zaujalo moderní vybavení školy (17 %), zavádění nových technologií a využití moderní techniky ve výuce (17 %). 15 % se líbila jídelna s velkým výběrem jídel a stejný počet respondentů by se zapojil do projektu žákovského vozu. Dotazovaným (11 %) se líbily i moderní prostory a prostředí školy.

V odpovědích na otázku, co nejvíce přispělo k jejich rozhodnutí studovat na SOUs, uváděli respondenti vybavení školy, studijní benefity, nezplopatnění studia a garanci zaměstnání (8). O něco méně ocenili zaměstnanecké benefity, zahraniční odborné praxe, propojení

výuky s praxí a praxi v provozu (7). Následovala digitalizace výuky, široká nabídka oborů a projekt žakovského vozu (6), 5 pedagogické klima školy, tradici firmy a učiliště, účast odborníků ve výuce a 4 respondenti náborové akce.

Výzkumné šetření provedené se žáky závěrečných 3. a 4. ročníků posuzuje tři specifické klíčové faktory, které hrají významnou roli při volbě budoucího zaměstnání: odbornou praxi v provozu, účast odborných útvarů na praktickém vzdělávání, kariérové poradenství spojené s umístováním absolventů ve firmě.

První soubor výzkumných otázek se týkal odborné praxe v provozu: OP navázala na zkušenosti, dovednosti a návyky získané v odborném výcviku (57 % : 42 %), pomohla v tématech probíraných v teoretickém vyučování (79% : 21%), při přípravě k závěrečným zkouškám (52% : 21%) a ovlivnila kariérové rozhodnutí 75% respondentů. Funkci instruktora OP vnímá 76 % žáků jako velmi významnou, 46 % si bez něj neumí odbornou praxi představit. UOV byl pro 42 % respondentů přínosem pro průběh a zajištění OP, pro 28 % respondentů byl víc než průvodcem OP. Při hodnocení praxe preferovalo 22 % získání *zkušenosti a dovednosti*, 18 % ocenilo spolupráci se zaměstnanci firmy a 11% optimální délku praxe z pohledu poměru k teorii. OP splnila očekávání cca 50 % žáků, cenných je osm témat pro zlepšení obsahu a průběhu praxe.

Další soubor otázek se týkal aktivit odborných útvarů: *Setkání závěrečných ročníků s odborníky z praxe* bylo nejvíce navštívené (74 %) a respondenti je pokládali za nejzajímavější. Dvě aktivity *účast odborníka z praxe ve výuce* a *školení v tréninkových centrech* byly téměř shodně hodnoceny, jak v účasti, tak i v oblíbenosti.

Třetí soubor otázek se týkal umístování absolventů. 28 % plánuje nástup do *Škoda Auto*, 43 % další studium, 18 % *zatím neví*, 6 % nastoupí do *rodinné firmy* a 5 % *mimo Škoda Auto*. Rozhodnutí ovlivnili z 26 % *rodiče* nebo *někdo z rodiny*, 25% *finanční zajištění a jistota zaměstnanosti*, 16 % *instruktor, zaměstnanec firmy*, 11 % *zaměření a průběh OP*, 8 % *kariérová poradkyně*, 7 % *spolužák, třídní (školní) kolektiv*, 4 % *učitel SOUs* a 3 % aktivity *odborných útvarů*. Jako důvod pro pokračování ve studiu uváděli *lepší pracovní pozici* a *pokračování ve studiu navazujícího oboru*.

Studium na učilišti by žákům ZŠ doporučilo 89 %, 11 % nedoporučilo z důvodů nedostačujících ubytovacích kapacit Domově mládeže, náročnosti studia a 4 žáci pro změny v systému odměňování žáků za OP.

Provedenou analýzou systému podpory pro volbu povolání ve firmě ŠKODA AUTO, dotazníkovým šetřením ověřujícím některé vytipované faktory podpory a návrhem opatření ke zlepšení podpory byl cíl práce naplněn. Výsledky šetření a návrhy řešení obsažené v této práci mohou být využity firmou ŠKODA AUTO a SOUs k dalšímu zkvalitnění podpory pro volbu povolání.

10 Seznam použité literatury a odborných zdrojů

LITERATURA

ČADÍLEK, Miroslav. Didaktika praktického vyučování I. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005. Účelové vydání pro studium učitelů praktického vyučování.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2. rozš. české vyd. Přeložil Vladimír JŮVA, přeložil Vendula HLAVATÁ. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0.

HARGAŠOVÁ, Marta. *Skupinové poradenství*. Praha: Grada, 2009. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2642-7.

HAVLÍK, Radomír a Jaroslav KOŤA. *Sociologie výchovy a školy* (str.56-57). Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-635-7.

HELUS, Zdeněk. *Psychologie pro střední školy*. Vyd. 2. - dot. Praha: Fortuna, 1998. ISBN 80-7168-406-6.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1369-4.

JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. ISBN 8071785350.

KAPOUNOVÁ, Jana a Pavel KAPOUN. *Bakalářská a diplomová práce: od zadání po obhajobu*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0079-8.

NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1679-9.

NAKONEČNÝ, Milan. *Základy psychologie*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1290-7.

PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika: [věda o edukačních procesech]*. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-170-3.

SKUTIL, Martin. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-778-7.

VALIŠOVÁ, Alena a Hana KASÍKOVÁ. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1734-0.

VALIŠOVÁ, Alena, Hana KASÍKOVÁ a Miroslav BUREŠ. *Pedagogika pro učitele*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3357-9.

ZDROJE

Burza práce a vzdělávání v Mladé Boleslavi. *Úřad práce ČR* [online]. Copyright © [cit. 26.02.2023]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/-/burza-prace-a-vzdelavani-v-mlade-boleslavih>

Digitální gramotnost v RVP ZV | revize ICT RVP v ZV. *Jak jste na tom?* [online]. Copyright © MŠMT ČR [cit. 18.02.2023]. Dostupné z: <https://revize.edu.cz/digitalni-gramotnost-v-rvp-zv>

Dokumenty školy | ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské. *ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské* [online]. Copyright © ŠKODA AUTO a.s. 2022 [cit. 2.12.2022]. Dostupné z: <https://www.sou-skoda.cz/dokumenty-skoly>

Informace o škole | ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské. *ŠKODA AUTO a.s., Střední odborné učiliště strojírenské* [online]. Copyright © ŠKODA AUTO a.s. 2022 [cit. 12.12.2022]. Dostupné z: <https://www.sou-skoda.cz/skola/informace-o-skole>

Microsoft Corporation. *Microsoft Corporation* [online]. Copyright © [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://www.microsoft.com/cs-cz/microsoft-teams/group-chat-software>

Odborný článek: Projektová výuka. *Metodický portál / Odborné články* [online]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/s/14983/PROJEKTOVA-VYUKA.html>

MOOC.org | Massive Open Online Courses | An edX Site. *MOOC.org | Massive Open Online Courses | An edX Site* [online]. Copyright © 2023 edX LLC. All rights reserved. [cit. 23.12.2022]. Dostupné z: <https://www.mooc.org/>

Podpora spolupráce škol a firem, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 16.02.2023]. Dostupné z: <https://archiv-nuv.npi.cz/pospolu.html>

Stínování, Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © 2001 [cit. 16.02.2023]. Dostupné z: <https://archiv-nuv.npi.cz/eqavet/stinovani.html>

Škoda Auto Česká republika | Oficiální web Škoda Auto a.s.. *Škoda Auto Česká republika | Oficiální web Škoda Auto a.s.* [online]. Copyright © Škoda Auto a.s. 2023 [cit. 16.02.2023]. Dostupné z: <https://www.skoda-auto.cz>

11 Seznam zkratek:

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
LGA	Logistika
OOPP	Osobní ochranné pracovní prostředky
OP	Odborná praxe
OV	Odborný výcvik
SEA	Interní označení Odborného vzdělávání
SEB	Interní označení školy ve Škoda Akademii
SKS	Skladovací systémy
SOU _s	Střední odborné učiliště strojírenské
SOV	Skupina odborného výcviku
ŠA	ŠKODA AUTO a.s.
ŠAVŠ	ŠKODA AUTO Vysoká škola o.p.s.
ŠVP	Školní vzdělávací program
UOV	Učitel odborného výcviku
ÚP ČR	Úřad práce České republiky

PŘÍLOHA č. 1

Dotazník pro první skupinu respondentů – skupina žáků prvních a druhých ročníků ze SOUs ŠKODA AUTO a.s.

Vážené žákyně, vážení žáci, žádám vás o vyplnění krátkého dotazníku.

Dotazníkové šetření je součástí diplomové práce na téma: „Pedagogicko-psychologická podpora pro volbu povolání ve ŠKODA AUTO a.s.“

Dotazník je anonymní a jeho výsledky poslouží výhradně k výzkumným účelům a nebudou předávány nikomu nepovolanému, případně nějakým jiným způsobem zneužity.

Za vyplnění dotazníku vám moc děkuji.

Bc. Petr Šíma

Instrukce k vyplnění:

Čtverce v otázce 1 a 2 křížkujte, v otázce č. 3 ohodnoťte jednotlivé položky 1-10 body. Vytečkované řádky doplňte textem, popřípadě číslem.

1. Údaje o vzorku dotazovaných: žena muž
 učební obor ročník maturitní obor ročník

Ze které ZŠ ses hlásil/a na SOUs:.....

2. Dotazník: Vliv jednotlivých forem podpory na rozhodování žáků o volbě povolání – dotazníkové šetření se žáky 1. a 2. roč. SOUs ŠKODA

1) Z jakého zdroje ses dozvěděl/a o možnosti studovat na učilišti ŠKODA?

(Je možné zaškrtnout i více položek.)

- z obecného povědomí
- od kamarádů a spolužáků
- od někoho z rodiny, pokud ano, pracuje/pracoval ve ŠKODA AUTO? Ano Ne
- z webových stránek školy
- ze sociálních sítí, uveď z kterých
- z náborových akcí SOUs
- od kariérového poradce na ZŠ
- z jiného zdroje informací, pokud ano, uveďte z kterého

2) Kterých akcí učiliště ŠKODA ses zúčastnil/a před nástupem na SOUs?

(Je možné zaškrtnout i více položek.)

- Den techniky
- Girls Day (Den pro dívky)
- Den otevřených dveří
- Burza škol
- Exkurze se ZŠ
- Nezúčastnil jsem se žádné akce

Pamatuješ si ještě, co tě při návštěvě učiliště nejvíc zaujalo?

(Odpověz jedním slovem, spojením slov nebo větou.)

.....

3) Jak ovlivnily tvé rozhodnutí studovat na SOUs uvedené položky?

(Ohodnoť jednotlivé položky podle jejich významu pro tvé rozhodnutí body od 1-10. Čím větší význam měla uvedená položka pro tvé rozhodnutí, tím vyšší bude její bodové ohodnocení.)

- propojení výuky s praxí
- pedagogické klima školy
- digitalizace výuky
- nabídka studijních oborů
- studijní benefity
- zaměstnanecké benefity
- vybavení školy
- prostředí školy
- náborové akce
- žákovské auto (Azubi Car)
- zahraniční odborné praxe
- praxe v provozu firmy
- spolupráce odborných útvarů firmy se školou (aktivity odborných útvarů)
- garance zaměstnání
- studium není zpoplatněno, je zdarma
- tradice a historie firmy Škoda a učiliště
- respektoval jsem rozhodnutí rodičů

PŘÍLOHA č. 2

Dotazník pro druhou skupinu respondentů – skupina žáků závěrečných třetích a čtvrtých ročníků ze SOUs ŠKODA AUTO a.s.

Vážené žákyně, vážení žáci, žádám vás o vyplnění krátkého dotazníku.

Dotazníkové šetření je součástí diplomové práce na téma: „Pedagogicko-psychologická podpora pro volbu povolání ve ŠKODA AUTO a.s.“

Dotazník je anonymní a jeho výsledky poslouží výhradně k výzkumným účelům a nebudou předávány nikomu nepovolanému, případně nějakým jiným způsobem zneužity.

Za vyplnění dotazníku vám moc děkuji.

Bc. Petr Šíma

Instrukce k vyplnění:

Čtverce v otázkách křížkujte. Vytečkované řádky doplňte textem, popřípadě číslem. Dbejte na občasné doplňující pokyny uvedených v závorkách.

Údaje o vzorku dotazovaných: žena muž
učební obor ročník maturitní obor ročník

Hodnocení odborné praxe

1. Navázala odborná praxe ve firmě na zkušenosti, dovednosti a návyky získané v odborném výcviku?

<i>rozhodně ano</i>	<i>spíše ano</i>	<i>spíše ne</i>	<i>rozhodně ne</i>
☐	☐	☐	☐

2. Bez absolvování odborného výcviku bych odbornou praxi zvládl:

<i>rozhodně ano</i>	<i>spíše ano</i>	<i>spíše ne</i>	<i>rozhodně ne</i>
☐	☐	☐	☐

3. Ohodnot' křížkem na stupnici od 1 do 5 význam funkce Instruktora OP.
(Hodnocení jako ve škole – 1 nejlepší, 5 nejhorší)

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
☐	☐	☐	☐	☐

4. Dokázal/a by sis představit odbornou praxi bez instruktora OP?

<i>ano</i>	<i>ne</i>	<i>záleží na stano- višti OP</i>
☐	☐	☐

5. Jak hodnotíš svého UOV z hlediska zajištění a průběhu odborné praxe?

byl přínosem	byl mi víc než průvodcem	formální – dělal co musí	nemyslím si, že byl přínosem	obešel bych se bez UOV
☐	☐	☐	☐	☐

6. Pomohla ti odborná praxe v tématech probíraných v teoretickém vyučování?

<i>rozhodně ano</i>	<i>spíše ano</i>	<i>spíše ne</i>	<i>rozhodně ne</i>
☐	☐	☐	☐

7. Myslíš, že ti pomohla odborná praxe při přípravě k závěrečným zkouškám?

<i>rozhodně ano</i>	<i>spíše ano</i>	<i>nedokážu vyhodnotit</i>	<i>spíše ne</i>	<i>rozhodně ne</i>
☐	☐	☐	☐	☐

8. Ovlivnilo absolvování odborné praxe tvé kariérové rozhodnutí?

<i>rozhodně ano</i>	<i>spíše ano</i>	<i>nedokážu vyhodnotit</i>	<i>spíše ne</i>	<i>rozhodně ne</i>
☐	☐	☐	☐	☐

9. Jak bys hodnotil odbornou praxi z hlediska těchto kritérií?

V tabulce zakřížkuj symbolem „X“ buňku, odpovídající dle tvého názoru úrovni hodnoceného kritéria.

Stupnice hodnocení: 1 - nejlepší, 4 - nejhorší

1 - rozhodně ano; 2 - spíše ano; 3 - spíše ne; 4 - rozhodně ne

Pokud budeš mít další komentáře nebo připomínky, prosím, doplň je k jednotlivým kritériím.

Kritéria hodnocení	Úroveň hodnocení				Připomínky/komentáře V případě zobrazení ☐ vyber možnost křížkem „X“
	1	2	3	4	
Délka praxe z pohledu poměru teorie a praxe					
Spokojenost se zadanými pracovními činnostmi					
Získání zkušeností a dovedností					
Spolupráce se zaměstnanci Škoda Auto					spolupráce při závěrečné písemné práci ☐ možnost zajištění pracovního místa po absolvování ☐
Finanční odměna za OP					
Časný začátek směny					
Poskytnutí OOPP					

10. Splnila odborná praxe tvá očekávání?

<i>rozhodně ano</i>	<i>spíše ano</i>	<i>nedokážu vyhodnotit</i>	<i>spíše ne</i>	<i>rozhodně ne</i>
☐	☐	☐	☐	☐

11. Co bys navrhoval/a ke zlepšení odborné praxe?

.....

.....

Aktivity odborných útvarů

12. Vlevo zakřížkuj (označ) aktivity odborných útvarů, kterých ses zúčastnil/a. Vpravo zakřížkuj (označ) aktivity, které tě zaujaly. (*Můžeš označit více aktivit.*)

☐ Účast odborníka z praxe ve výuce	☐
☐ Účast žáků na diskusním fóru Logistiky	☐
☐ Soutěž o nejlepšího logistika	☐
☐ Školení v tréninkových centrech PSI (Lean Centrum)	☐
☐ Setkání závěrečných ročníků s odborníky z praxe (Škoda Muzeum)	☐

13. Co anebo které téma z aktivit odborných útvarů ti v přehledu chybí? (námět na doporučení)

.....

.....

Kariérové poradenství

14. Kam plánuješ nastoupit po absolvování SOUs?

- ŠKODA AUTO
- Automotiv, mimo ŠA
- Jiné odvětví (a jaké?)
- rodinná firma
- zatím nevím

15. Kdo/co tě ovlivnil/o při tvém kariérovém rozhodnutí? *(Nevyplňuje, ten, kdo do firmy nenastoupí. Můžeš označit více odpovědí)*

- spolužák, třídní (školní) kolektiv
- kariérová poradkyně
- učitel SOUs
- rodiče, rodina
- někdo z firmy (instruktor, navázaný kontakt, kolektiv, prostředí apod.)
- zkušenosti z odborné praxe – její zaměření a průběh,
- finanční zajištění – jistota zaměstnanosti
- podpora odborných útvarů – aktivity

16. Pokud budeš pokračovat ve studiu, proč ses tak rozhodl? Pokud nyní neplánuješ nastoupit do firmy a hodláš pokračovat v dalším studiu, proč se tak rozhodl? *(Vyplňuje pouze ten, kdo se bude věnovat dalšímu studiu. Můžeš označit více odpovědí)*

- chtěl bych pokračovat ve studiu navazujícího oboru
- s vyšším vzděláním budu mít možnost nastoupit na lepší pracovní pozici
- na doporučení učitele/ů
- na přání rodičů
- rozhodnutí ovlivnili spolužáci
- dalším studiem oddálím každodenní vstávání do práce (ještě se mi „nechce pracovat“)

17. Ovlivnila odborná praxe výběr oboru (zaměření) dalšího tvého studia? *(Vyplňuje pouze ten, kdo se bude věnovat dalšímu studiu.)*

- ANO a pokud ano, tak jak?
- NE

18. Co tě vedlo k rozhodnutí nenastoupit do firmy? *(Nevyplňuje, ten, kdo do firmy nastoupí)*

- nastoupím do jiné firmy
- nevybral jsem si z nabízených pracovních příležitostí
- mé pracovní zařazení (nebo další studium) není zaměřeno na automobilový průmysl
- dal jsem na doporučení (spolužáků, rodiny apod.)
- jiné

19. Doporučil bys učiliště žákům ZŠ?

ANO

NE, pokud ne, tak proč?

.....
.....

20. Zde je prostor pro tvé vyjádření, který jsi nenašel/a v předchozích otázkách:

.....
.....